БЛАГОВІСНИК

4. 2016

Тема номера:

Благовістя дітям: досягнути і не втратити

* * *

Народилось життя. Заясніли рожеві світанки
Ніжних весен земного людського буття.
Народилось життя. І шукає надійних пристанків
В тихім спалаху днів, що у вічність летять.

І життєвий мотив зазвучав всім до болю знайомий —
Перший крик немовляти спинив суєту.
Посміхнулася мати й свою непомірну утому
Перелляла у вдячність Ісусу Христу.

Народилось життя, щоб любити, терпіти, страждати,
Хрест нести, а чи, гордо вдягнувши вінця,
Вмити руки й зухвало обтерти в заплямлені шати
Кров'ю тих, хто за правду стояв до кінця.

Народилось життя — і схилились в смиренні коліна...
І звичайні слова сколихнули світи.
— Боже мій, — молить мати, — дітей від гріха та гордині
Й від людської злоби збережи, захисти.

Як же страшно частинку себе в руки грізного ката
Їй віддати на плаху чи на розп'яття.
Та ще гірше в лякливо зрадливій усмішці Пілата
Упізнати життя.
Богом дане життя.

Ольга МІЦЕВСЬКА

Тема номера:
«Благовістя дітям:
досягнути і не втратити»

У номері:

2 *Юрій ВАВРИНЮК.* Дороги розгубленого покоління

6 *Микола САВЧУК*. Війна світів

10 *Йоганес РАЙМЕР.* Чому діти йдуть з церкви?

14 До Бога через християнський табір

18 *Галина ФУРМАН.* «Акорди любові»

21 *Марк ХАРПЕР.* Великий обман, в який вірять батьки-християни

22 Лариса МУРАХ: «Благовістімо дітям та змінюймо країну»

24 *Йоганн ПРАЙЗЕЛЬ.* Отцівство і синівство

27 Фотопроповідь. Щоденник одного дня

28 Діти індійських нетрів

32 Зустріч з цікавою людиною. Олександр Третяк: «Я в передчутті того, що буде робити Бог!»

37 Всеукраїнська Рада Церков відзначила ювілей

38 *Микола СИНЮК.* Як відкрити двері?

40 *Сергій ЛУГАНСЬКИЙ.* В Зимному не було зимно

42 Поетична сторінка

44 Сміливий, як Давид. Історія Мирослава Когута

48 Новини Церкви ХВЄ України

52 II Світовий конгрес ХВЄ: «П'ятидесятниця — відповідь на виклики сучасності»

У номері використані фото Юрія Вавринюка, Геннадія Андросова, Галини Вавринюк, архіву журналу «Благовісник» та інтернет-ресурсів

Благовісник

Щоквартальне видання
Церкви християн віри євангельської України

№ 4 (94) 2016

Редколегія журналу:
М. Паночко, М. Синюк, В. Онищук,
Є. Мельничук, Є. Абрамович, В. Паламарчук,
О. Міцевська, В. Мартинюк,
Д. Довбуш, Ю. Троць

Головний редактор: Юрій ВАВРИНЮК

Адреса редакції:
вул. Вороніхіна, 14а, м. Луцьк, 43012

Телефони:
(0332) 25-44-06
098 83 27 611, 066 07 39 288
Факс: (0332) 78-97-98
E-mail: blagovis@gmail.com

www.blag.org.ua

Розрахунковий рахунок
26000232440001, МФО 303440
в КБ "Приватбанку" м. Луцьк, код 23253886
Отримувач: РХЖ Благовісник

Свідоцтво про реєстрацію КВ № 3574 від 30.11.98

Над номером працювали:
Віктор МОКІЙЧУК, Ольга МІЦЕВСЬКА,
Василь МАРТИНЮК, Володимир ШОЛОМ,
Наталія КОРНІЙЧУК, Дмитро ДОВБУШ

Представник журналу в Канаді:
Anatoliy Koren, 1764 Dingman Dr.
London, ON, N6N107 Canada
тел. (519)685-99-88

ЕСТЕРО
друкарня

Друк: ПП "Естеро"
тел. 068 22 62 444
e-mail: 645740@mail.ru

Наклад 2800 примірників

При передруку посилання на «Благовісник» обов'язкове.
Редакція не завжди поділяє думки авторів матеріалів, що друкуються.
Надіслані матеріали не рецензуються і назад не повертаються.

Дороги розгубленого покоління

Юрій ВАВРИНЮК

Усі ми — утрачене покоління.
Гертруда Стайн

В одній із публічних дискусій відомий український богослов Сергій Санніков сказав таку фразу: «Нинішнє покоління — це люди, які загубили себе». Мається на увазі пострадянське покоління, світогляд якого формувався у 90-ті роки минулого століття та на початку XXI. Чи мав автор цієї думки рацію? Вважаю, що так. І це, до речі, стосується не тільки молодих людей, що зросли в цей період, але й тих, хто вийшов із радянсько-комуністичного світу. Що ж саме дає підстави говорити про наших сучасників як про загублених?

Загублене покоління

Сам термін «утрачене (або загублене) покоління» належить американській письменниці Гертруді Стайн. Так вона назвала своїх колег по творчості, які працювали в період між двома світовими війнами, започаткувавши однойменну літературну течію. Але відомим термін став після того, коли один із представників цієї течії Ернест Хемінгуей використав фразу Гертруди Стайн як епіграф до свого роману «І сходить сонце». Він узагальнив поняття «утрачене покоління», застосувавши його до людей, які в молодому віці пішли на фронт Першої світової, рано навчилися вбивати, перейшли через усі жахіття однієї з найстрашніших воєн людства і після її закінчення не змогли адаптуватися до мирного життя. Їм не вдавалося нормально жити й працювати, будувати стосунки з людьми, вони часто божеволіли та накладали на себе руки.

Ситуація на посткомуністичному просторі, звичайно ж, не була такою катастрофічною, як у 20-30-ті роки минулого століття. Але все-таки руйнація однієї із найбільш сильних, впливових та витончених ідеологічних систем спричинила подібний ефект. Те, що десятиліттями вкладалося в людську свідомість, чим жили й мріяли мільйони, що вважалося міцним та авторитетним, раптом виявилося міражем, ілюзією. Система розвалилася, як картковий будиночок, і люди відчули себе обманутими та порожніми. Ейфорія від отриманої свободи швидко минула, не пристосоване до нових умов населення опинилося в духовному та ідеологічному вакуумі. Попередні ідеали лежали розбиті, а нові ще не сформувалися. Більше того, за законом «природа не терпить порожнечі» цей вакуум швидко почав наповнюватися всім, що попадало на очі, що раніше було під забороною й мало таємничо-привабливий характер. Усі досягнення та пороки західного та східного світу бурхливим потоком ринули з-за зруйнованої залізної завіси — і повністю дезорієнтували як представників старої системи, до якої вони скептично ставилися, так і молодих, які народилися вже в новому, несформованому світі. Люди не змогли себе знайти в умовах безробіття, розгулу бандитизму, рекету, перерозподілу влади та капіталів. Вони загубили себе…

Розгублене покоління

Коли я почув фразу Сергія Саннікова, відразу ж подумав: це не тільки загублене, це ще й розгублене покоління. Молоде покоління, яке повинне було змінити стару генерацію, опинилося в розгубленому стані. Їх не було кому вчити, стара комуністична школа дискредитувала себе, нова не народилася. Батьки гарячкувато намагалися або будувати бізнес, або просто вижити. Учителями стали телебачення, відеокасети, пізніше інтернет — і жорстока дійсність. Школярі та підлітки розгубилися без чітких цілей, орієнтирів та підтримки.

Якось, на початку 90-х років, мені довелося брати інтерв'ю в одного з українських єпископів. Він про цей час сказав так: «Наше населення подібне до телят, які народилися зимою в зачиненому хліві, а з настанням весни їх вперше випустили надвір. Ви бачили, що вони перші години виробляють? Брикаються, бігають, скачуть, поки безсило не падають на землю. Нас, як тих телят, випустили з комуністичного хліва, і в нас запаморочилася голова. Ми не знаємо, за що хвататися і як насолоджуватися свободою. Це стосується й віруючих, які кинулися в різні сумнівні вчення, кинулися на все нове та привабливе».

Що ж, аналогія не дуже толерантна, але справедлива.

Згадуючи пострадянське християнство, також можна говорити про загублене та розгублене покоління. У той час, як багато свідомих віруючих, і особливо молоді, відразу ж зорієнтувалися й активно стали використовувати несподівану свободу для проповіді Євангелії, багато хто стояв розгублений. Певною мірою про них навіть забули. На порядку денному стояли інші проблеми: як швидше емігрувати подалі з України, як розширити бізнес, як побільше захопити душ новим західним вченням, як збудувати дім молитви на тисячу місць, як зберегти традиції своєї церкви, як… І тих «як» сотні. Молоде покоління розгублено озирається й самостійно шукає свою власну дорогу…

Шукаюче покоління

Але було б великою помилкою ставитися до пострадянських громадян незалежної України тільки як до загублених. Часто можна чути плачі, якими розбещеними, безпринципними, байдужими, безвідповідальними є нинішні діти та молодь. Вони нічим не цікавляться, одні комп'ютери та смартфони в голові, Біблію не читають, на зібраннях відверто пасивні. Не те, що колись…

Я категорично не погоджуюся з такою позицією. Те, що серед молодого покоління спостерігається згадане, це правда. Варто додати, що на зміну «розгубленому» поколінню зараз приходить байдуже покоління. Це діти, які не знають ні тоталітарних часів, ні шокових 90-х, які звикли до більш-менш спокійного й відносно ситого життя. Яких дійсно цікавлять «круті тачки» та останні моделі айфонів.

Але, на щастя, переважну більшість молодих людей я назвав би ШУКАЮЧИМИ. Далеко не всі пасивні та зациклені на ґаджетах, далеко не всі байдужі щодо Бога та віри — далеко не всі загублені, розгублені та байдужі. Так, вони частково є такими, але, разом із тим, намагаються знайти своє місце в суспільному та церковному житті. Вони свідомо шукають серйозних стосунків з Богом, вони прагнуть служити Йому та йти за Ним. З одного боку, вони перевантажені сучасними технічними досягненнями, надміру захоплюються інтернетом, іграми та соцмережами, з іншого — навіть у тих заняттях, які викликають хвилювання, а то й презирство з боку старших, вони намагаються знайти свою дорогу до Бога. Власне, як зауважив один з моїх колег, прочитавши чернетку статті, молоді люди в усі часи проходили дорогою розгубленості та пошуку.

Розмовляючи з молоддю, підлітками, з власними дітьми, я бачу одну серйозну тенденцію, яка бу-

ла майже непомітна за моєї молодості. Говорячи на життєві, духовні, біблійні теми, слухаючи про обмеження, заборони чи правила, сучасні діти хочуть чути не лише авторитетну та безапеляційну думку старших чи церкви, для них дуже важливе питання: «ЧОМУ?» Вони не задовольняються простими та обтічними (а часто й просто лукавими) відповідями: «Так Біблія каже!», «Так в нас в церкві прийнято», «За це наші брати сиділи». Іноді ці відповіді взагалі бувають зверхніми та недолугими: «Замалий ще таке запитувати», «Бо я так сказав!», «Виростеш, зрозумієш», «Ну, якщо ти не розумієш цього, то що з тобою далі говорити».

Нинішнє молоде покоління значно випереджає попереднє за своїм інтелектуальним розвитком, діти більше за нас знають, оперують величезним обсягом інформації. І, що важливо, вони дуже швидко оцінюють навколишню ситуацію, яка постійно змінюється, і з легкістю адаптуються до неї. Тому вони схильні до аналітичного мислення, тверезого погляду на життя. Вони провокують старших на відвертий діалог, намагаються зрозуміти внутрішню суть речей, які бачать та чують в сім'ї, церкві. Вони вимагають серйозного та логічного пояснення. І не знаходять його. Старше покоління, на жаль, не вміє вести діалогу, боїться та уникає його, тим самим втрачаючи авторитет в очах дітей. Підсвідомо відчуваючи власну нездатність відповісти на те чи інше запитання, вони вимагають від молодих не стільки щирого та свідомого служіння Господу, скільки дотримання своїх усталених традицій, норм та поглядів. Парадоксально, але тут розгубленим постає вже старше покоління. І це відштовхує шукаючу та думаючу генерацію XXI століття.

Я не хочу сказати, що в нашому християнському середовищі все так погано. Є багато служителів, і перш за все в дитячому служінні, які розуміють проблеми та особливості сучасних дітей та підлітків. Вони намагаються донести до них Євангелію сучасною та доступною для них мовою, використовуючи сучасні засоби та досягнення. Вони мають духовне чуття й уміють спрямувати тих, хто шукає сенсу життя, у правильне русло. І це радує. Радує те, що ось уже понад чверть століття на пострадянському просторі працюють тисячі місіонерів, переважна більшість із них — молоді люди. Я маю можливість два з половиною десятилітя працювати в місії і бачу їхню ревність та жертовність. Буває, вони помиляються, щось їм не вдається, але вони щирі у своїх почуттях, служачи Богові.

Тому вважаю, що старше покоління віруючих несе серйозну відповідальність перед Богом за те, чи допоможуть вони молодим людям, що шукають істину, знайти її. Чи зможуть зрозуміти своїх дітей, які живуть та вчаться в зовсім інших суспільних та духовних умовах, аніж вони. Це виклик усім нам.

Декілька разів на конференціях служителів чув від працівників, що працюють з дітьми, такий аргумент: «Церкви дуже багато зусиль та коштів витрачають на служіння людям, які скотилися на моральне, духовне, суспільне дно: наркоманам, п'яницям, злочинцям. Для них створюються дороговартісні реабцентри, робота йде роками, і не завжди з позитивним результатом. А чи не краще зробити серйозний акцент на праці з дітьми, щоб просто не допустити, щоб в майбутньому вони стали, п'яницями, наркоманами, злочинцями?» І це, дійсно, правда. Як кажуть, пожежу легше попередити, аніж загасити.

Повірте, діти та молодь нині не такі вже й погані. Вони ще не втрачені. Їхні душі — як чисті листки паперу, на яких ще потрібно щось написати. Якщо не напишемо ми, напише вулиця, напише інтернет, напише жорстока дійсність дорослого життя. Але щоб допомогти їм, дорослим потрібно спуститися на рівень дітей, щоб вести діалог на рівних. А ми часто намагаємося розмовляти з ними з позиції зверхності та авторитету. Часто апелюємо до минулого, до переживань та досвіду нашої молодості. І це ще збільшує бар'єр та непорозуміння між поколіннями.

Розуміюче покоління

Наші діти живуть в особливому світі, до якого нам важко, а здебільшого й неможливо адаптуватися, який для нас часто незрозумілий та ворожий. Але це їхній світ, з його досягненнями та небезпеками. Від нього не втечеш, його не зміниш. Тому нашою молитвою повинні стати слова Ісуса з Його заступницької молитви: «Не благаю, щоб Ти їх зо світу забрав, але щоб зберіг їх від злого» (Ів.17:15). Наше завдання — не відгородити дітей колючим дротом від світу, а навчити їх жити в ньому так, щоб вони були Людьми та Християнами (саме так, з великої літери).

Дозволю привести цитату з лекції Сергія Вітюкова.

«Одного разу ми відпочивали з друзями. Під час однієї з прогулянок містом я побачив, що наші друзі закрили дітей плащем і дуже швидко пробігли повз одне вікно будинку. Коли ми підійшли ближче, я зрозумів, чому вони так зробили. З вікна лунала гучна музика, п'яні голоси. У вікні діти могли побачити дим, що заповнював кімнату. Друга сім'я повторила те ж, що зробила перша. А я думав, як же вчинити мені, й вирішив, що не ховатиму своїх дітей від цього, тому що нам не уникнути зустрічі з цим «вікном» ні тепер, ні потім. Я розумів, що діти рано чи пізно побачать це, але тоді біля них може не бути нас. Коли ми підійшли до вікна, очі доньки розширилися, і вона запитала: «Тату, а що там відбувається?» Я нахилився, розуміючи, що маю буквально 30 секунд, і сказав: «Є люди, які не люблять Господа, у їхньому серці гріх, тому вони люблять це. Дим, алкоголь і ось така музика — це все, що їм подобається». Донька сказала: «Тату, швидше ходімо звідси! Як це жахливо». У наступні декілька тижнів я зрозумів, що моя донька засвоїла урок. Почувши подібну музику, вона казала: «Тату, а це музика з того вікна! Вона мені не подобається». Ці 30 секунд нашої розмови вплинули на її сприймання музики як такої.

Ви можете відгородити дітей від світу й тримати їх так до повноліття. Певною мірою це добре бажання.

Мені теж цього хочеться. Але потім ви все-таки будете змушені відпустити дітей. І вони безпомічно дивитимуться на те, що їх оточує, не знаючи, як на все це реагувати. Колись вони все це побачать, і так би хотілося, щоб мали правильне уявлення й правильну реакцію на те, з чим стикнуться у своєму житті. І ці уявлення та реакцію маємо сформувати ми, батьки, правильно коментуючи те, що діти бачать, і формуючи в їхній свідомості правильні висновки й правильні бажання».

«Загублене покоління», «розгублене покоління», «байдуже покоління», «шукаюче покоління»... Зрозуміло, що ці терміни, як і самі роздуми автора, певною мірою схематичні, вони не відображають усієї палітри думок та почуттів покоління, яке вже завтра прийде на зміну нинішньому. Зрештою, певною мірою і старші пройшли через ці етапи, хай і не такі чіткі та яскраві. Тому тим більше вони повинні з увагою та серйозністю поставитися до життєвих та духовних пошуків своїх дітей та онуків. Стати для них «розуміючим поколінням». Допомогти відшукати дорогу до Бога співпрацею, молитвою, підтримкою. Молоді зрозуміють старших, коли старші зрозуміють їх. І не тільки їх, але й час, у якому вони живуть.

Стрітення

Приносили дітей. Один за одним —
Маленькі згортки, радісні батьки...
А ти, дідусю, ти стоїш сьогодні
На березі загробної ріки...

Кого ти зачекався в цій пустелі?
Чого ти ще не бачив на землі?
Твої зіниці мрією веселі,
Долоні зодяглись у мозолі...

Зустрілося дитинство з сивиною
На рубежі між «потім» і «колись».
І зашуміли спогади рікою,
І навіть зморшки якось розійшлись.

Тобі, якому вже під дев'яносто,
Хіба до немовлят і пелюшок?
Та з твого серця проростa пророцтво,
А серце — перевірений пророк!

І те пророцтво тугою налите,
Бо з твого наболілого нутра
Воно ввібрало сльози і молитви.
Воно сьогодні збудеться. Пора!

Ти сіяв. Умивав обличчя потом.
Удосвіта молився за врожай...
Коли ж покриє ниви позолота
Достиглих зерен? Боже, спогадай!

Бог не забув. Незримий ріст насіння
Проґавив навіть сонний Віфлеєм.
Земля — суха. А зерня-то — безцінне!
Йому би краще впасти в чорнозем...

А ти чекав, надіявся роками,
Що паросток проб'є засохлий ґрунт.
І ось, тримаєш власними руками
Дитя — початок колосистих врун!

Зустрілися... Так тихо і незвично
Господнім Духом звіщені слова!
Ніхто й не знав, яка то мить велична —
Хіба, старенька Анна-удова...

У церкві свято, як у церкві — діти,
Не стримати усмішок, торжества.
І як з батьками разом не радіти?
А може і заплакати, бува.

А ти, дідусю, сивочолий батьку,
Яку надію в серці бережеш?
Для когось стане твій кінець початком.
Для когось стане прикладом. Авжеж!

Візьми на руки паросток тендітний
І помолися щиро за врожай.
Нічого! То вони сьогодні — діти,
А завтра — їх не спиниш, почекай!

І ось, в долонях зморщених — дитина.
Дарма що руки дідові пусті,
Його молитва — спадщина нетлінна,
Що — ой як пригодиться у житті.

Коли за обрій схилиться надія,
І роки вже, і сили вже не ті...
Так солодко побачити на ділі,
Що є кому почате довести.

Всього ж не встигнеш, бо не дійдуть руки.
І не усякий серп дождеться жнив...
Та буде жити в дітях і онуках,
Хто мрію і до смерті не згубив.

Дмитро ДОВБУШ

Війна світів

Микола САВЧУК

«Ну що ж, можете взяти дитину на руки, татусю!» — звернулася до мене акушерка. Хвилюючись і не розуміючи, як це правильно робиться, притиснув до грудей маленький згорточок із дочкою. Через кілька років те ж саме повторилося з сином уже в іншому пологовому будинку. В моїх обіймах перебувала не просто новонароджена людина, а нова доля й колосальна відповідальність за те, як вона складеться. Крім перших емоцій, чітко пам'ятаю, про що думав у ті миті: «Боже, Ти довірив мені право бути батьком. Допоможи ж виховати дітей гідними людьми, які будуть служити Тобі!» Тепер, коли вони підросли, ця молитва не тільки не втратила актуальності, але стала ще більш потрібною. Прочитавши заголовок «Війна світів», ви можете подумати: «Точно, саме це і відбувається в моєму домі...» Проте тимчасові конфлікти з дітьми — не основна проблема. Справжня «війна світів» відбувається за їхні душі! Це битва між світлом і пітьмою, Царством Божим і задумами диявола, а лінія фронту проходить прямо через серця. Результат цієї битви має вічні наслідки. Тому відразу ж погодьмося — вірити й не здаватися, молитися й не занепадати духом, воювати не з дітьми, а ЗА них. І хай допоможе нам Бог!

Спаси й сохрани!

Нещодавно я звернув увагу на відмінності в значенні одних і тих же слів у різних мовах. Наприклад, старослов'янське «воспитать» явно пов'язане із завданням «питать», тобто годувати дитину, поки вона не виросте. Очевидно, що на таке сприйняття батьківських функцій вплинули зовнішні фактори, характерні для слов'янської історії: голодні роки, погані врожаї, стихійні лиха. Можливо, звідси й укорінене переконання: «Основне, щоб діти були ситі й одягнені». Зовсім інший відтінок має українське слово «виховати». Тут простежується зв'язок зі словом «ховати». Україна здавна страждала від набігів кочових племен, а також військових походів сусідів. У таких умовах першочерговим завданням батьків було заховати дітей, переміщаючи їх у безпечне місце. Так чи інакше, обидва слова несуть важливе послання, якщо подивитися на них не лише буквально, але й з духовної сторони. Ми повинні плекати не лише тіла, але й душі дітей, навчити їх, що «не хлібом одним буде жити людина», стежити за їхнім «інформаційним меню».Також на нас покладена місія охороняти, захищати, а якщо потрібно, то й ховати дітей від гріха, зла й беззаконня.

Полювання на царських дітей

У Старому Завіті описується неймовірна історія, яка трапилася в родині царя Ахазії. Коли він помер, до влади прийшла його мати — одержима бісами цариця Аталія. Щоб забезпечити собі одноосібне правління, вона відразу ж оголосила полювання на власних онуків. Урятувалася тільки одна дитина, яку заховали в храмі. Хлопчика звали Йоаш, і йому належало жити, не виходячи за поріг священної будівлі (див. 2Цар.11:1-3). Щось схоже відбувається і в наш час. Увесь світ лежить у злі, і диявол намагається згубити дітей, починаючи з раннього віку. Тепер гріх неабияк «помолодшав». Завдяки доступності Інтернету діти стикаються з багатьма спокусами, про які ми в їхньому віці навіть не здогадувалися.Єдиний спосіб захистити їх — це визначити чіткі межі, які не можна переступати.

«Чому не можна?»

Можливо, маленький Йоаш нарікав: «Чому мені не можна виходити за межі храму? Он інші гуляють, де хочуть!» Однак його безпека була важливішою за тимчасові примхи. Батьки-християни повинні чітко сказати: «У нашому домі такі правила! Нас не цікавить, що можна, а що не можна вашим однокласникам. Ви — вибраний рід і спадкоємці Царя над царями. Диявол полює за вами з особливою ненавистю, і ми вас йому не віддамо!» Іншими словами, любі дітки, ви не будете дивитися відео «такого» характеру. Ми будемо мати доступ до ваших сторінок у соціальних мережах. Ви будете повертатися додому до певного часу. Коли б ми вам не зателефонували, ви повинні відразу взяти трубку й розповісти, де ви. Занадто жорстко? Якщо захочуть, то все одно обдурять? Можливо, але наше завдання — зробити все, щоб захистити їх від ризикованих ситуацій. Краще побудувати паркан на вершині гори, ніж поставити «Швидку допомогу» біля її підніжжя. Адже основна мета не в тому, щоб забезпечити чадам щасливе дитинство, а в тому, щоб зберегти їх для благословенного життя! Запам'ятайте: авторитет нароблюється послідовністю дій. Поступитися — означає програти все, що було завойовано до цього. Будьте послідовні й непохитні. Встановили межі — захищайте їх! Якщо ви виграєте битву за те, хто в домі господар, у перші п'ять років, далі буде простіше. Програєте, піддавшись жалості, — прийміть мої співчуття! Повірте, краще спочатку максимально «затиснути гайки», а потім їх потроху послаблювати, ніж залишити розслабленими, а потім намагатися «закручувати» на ходу!

Безпечне місце

Біблія відкриває, що Йоаш був врятований тільки тому, що перебував на території храму. Дорогі батьки, найкраще місце для наших дітей — це Божий дім! Звичайно ж, церква не замінює батьківського виховання, але може стати надійним союзником у боротьбі за наших синів і дочок. Будь ласка, подбайте про те, щоб ваші діти відвідували недільну школу, церковні клуби, їздили в християнські табори. З іншого боку, ні в якому разі не відправляйте їх у табори, організовані невіруючими людьми, навіть якщо вам подарують безкоштовну путівку. Повірте, це дуже небезпечно: дитина може повернутися звідти, зробивши непоправні помилки й скалічивши собі все життя. Зрештою, кожен із нас стає «середнім арифметичним» своїх найближчих друзів. Запитайте самих себе: «З ким спілкуються ваші діти? Хто має на них вплив? Хто формує їхню думку, погляди й смаки?» В Африці є приказка: «Дитина стане такою, яке село, у якій вона виросла», і в цьому є частка правди. Тому допоможіть своїм дітям знайти друзів-християн, використовуйте будь-яку можливість, щоб познайомити їх із тими, хто дає хороший приклад. Звичайно, ми також можемо дружити й із невіруючими, але люди, які не знають Бога, не можуть бути в числі найближчих друзів. Якщо ж це сталося з нами або нашими дітьми, саме час переглянути свої цінності й пріоритети. Як в історії з Йоашем, нам слід вивести синів і дочок «з середовища вбиваних» (2Цар.11:2) і ввести їх під покров Божих святинь.

З чого почати?

Я дуже вдячний Богові за те, що у свій час моя мама не залишила мені іншого вибору, окрім як бути в церкві й служити. Вона постійно повторювала мені: «Ти можеш чогось не мати або не досягнути, але Господу служити зобов'язаний!» Наша сім'я прийшла до віри через горе. Коли мені було 9 років, я вперше почув страшний діагноз — «туберкульоз кістки». Лікарі сказали, що доведеться рік пролежати прикутим до ліжка, а далі — операція. Однак Бог чудовим способом зцілив мене від цієї хвороби, і далі я ріс із чітким усвідомленням, що перебуваю перед Ним в неоплатному боргу. Іноді батьків турбує питання: «А чи захочуть діти щось робити для Бога?» Мене ж особливо ніхто не питав. Мама сама пішла в служіння «з головою» й потягла туди мене з молодшим братом. Оскільки за професією вона вчителька, то й у церкві стала працювати з дітьми. Тож я, ще дитина, став отримувати регулярні завдання — спочатку до-

помогти в підготовці до уроків недільної школи, потім самому провести урок... Не оглядівшись, я зрозумів, що служу вже не через маму, а тому, що мене кличе Бог. Тепер я переконаний, що на перших порах абсолютно не має значення, у якому саме служінні братиме участь дитина. Основне — щоб вона відчула і запам'ятала цей смак! Згодом Господь направить її до особистого покликання, але шлях у тисячу миль завжди починається з першого кроку. А підштовхнути до нього — наше завдання!

Що ти бачиш?

Кілька років тому, коли я дивився в Інтернеті богослужіння однієї з найбільших американських церков, мій маленький син непомітно підкрався і також заглянув в екран комп'ютера. «Тату, скільки там людей?» — запитав він. «Ну, не знаю, зал на п'ятнадцять тисяч, а це тільки одне з трьох недільних зібрань...» — став пояснювати я. Його реакція мене приголомшила: «Так, це багато... Але коли я стану пастором, то моя церква буде такою!» — «Ого, які амбіції!», — мало не вирвалося з моїх уст, але я вчасно зупинився і подумав: «А це ж чудово, що він мріє бути пастором! Чудово, що він пов'язує своє майбутнє з церквою! Дай Бог, щоб ці мрії не згасали, а ставали все яскравішими та яскравішими!» Диявол полює на наших дітей не просто так, а тому що вбачає в них потенційну загрозу. Він бачить, яке прекрасне майбутнє приготував їм Бог, і намагається задушити його в зародку. Сатана знає, що наші діти можуть стати Божими служителями, що в їхніх руках — пробудження нових поколінь. Чи бачимо це ми? Який наш власний погляд на власне потомство?

Як дивишся, так і цінуєш

Коли єгипетський фараон вирішив винищити єврейських немовлят, матір Мойсея, ризикуючи власним життям, три місяці переховувала малюка: «...побачила його, що він гарний, та й ховала його...» (2М.2:2). Розмірковуючи про цей вчинок, я отримав серйозне одкровення: саме від того, яким ти бачиш своє дитя, буде залежати, наскільки будеш його берегти. Якщо чесно, далеко не всі новонароджені викликають розчулення, але для мами її дитя завжди найкрасивіше. Єврейське слово, яке тут вживається, також означає «добрий, прекрасний, благополучний, щасливий, корисний, приємний, бажаний». Хіба не так ми дивимося на немовлят? Та дуже важливо, щоб подібне ставлення до дитини зберігалося й далі — коли вона дорослішає, проявляє характер, робить помилки. У кожного з нас є свої «плюси» і «мінуси», але всім хотілося б, щоб до нас ставилися, виходячи з кращого, а не з гіршого боку нашого єства. Іноді ми як батьки схильні «зациклюватися» на негативі. Але це однаково, що дивлячись на поле, бачити одні бур'яни. Звичайно ж, вони там є, і їх треба методично прополювати, але набагато важливіше засівати землю добрими зернами. Заведімо ж звичку «ловити» дітей не на поганих, а на хороших учинках, хвалити їх за добре частіше, ніж докоряти за погане. Повірте, одне слово підтримки заохотить до правильної поведінки більше, ніж тисяча докорів за якийсь промах.

Не схожий на інших

Також хотілося б підкреслити ще одну важливу думку: ніколи не порівнюйте своїх дітей з іншими. По-перше, це, як мінімум, нечесно. У сусідських синів і дочок ви бачите тільки «фасад», а у своїх оцінюєте і «підвал», і «горище». По-друге, в інших дітей можуть бути зовсім інші здібності. Якщо в когось вроджений дар до музики, а у вас у родині ніхто ніколи не співав, то немає сенсу змагатися. Допоможіть дітям знайти те, до чого вони мають вроджену схильність і в чому зможуть стати найкращими.

«Дивись на мене!»

Є старий одеський жарт про маму, що йде по вулиці з двома малюками. «Скільки років вашим діткам, Саррочка?» — запитує перехожий. «Хірургові — шість, юристові— чотири!» — не моргнувши оком, відповідає матуся. А ким виростуть наші діти? Чи вдалося нам розпізнати закладені в них дари й таланти? Що ми бачимо в них? Усі ці питання надзвичайно важливі, але є ще одне, яке має вирішальне значення: «А що наші діти бачать в нас?» Одного разу Ісус сказав: «…хто Бачив Мене, бачив і Отця» (Ів.14:9). Чи можемо ми підписатися під цими словами? Чи видно в нас Отця Небесного? Чи являємо ми Його дітям? Англійці кажуть: «Не виховуйте дітей — виховуйте себе, а діти все одно виростуть такими, як ви». Усе починається з власного прикладу. Наші справи часто звучать так голосно, що діти не чують наших слів. Якщо батьки щиро служать Богу, цей стиль життя передасться і дітям. Якщо ж ми в церкві одні, а інші вдома, діти навчаться бути лицемірами. Познайомити дітей з Господом може тільки той, хто сам Його знає; прищепити їм чесність і порядність — той, хто сам не йде на компроміс; запалити їх вогнем ревності й спраги до Бога — той, хто сам горить. Головне — не забувати, що у нас для цього дуже невеликий відрізок часу, усього лише 17-18 років.

Основа життя

Пам'ятаю, мені якось довелося спостерігати за заливкою фундаменту — спочатку був установлений дерев'яний каркас, потім його заповнили бетоном, а вже через кілька тижнів дошки, які служили опалубкою, лежали осторонь. Саме так буде й з нами. Тати й мами, немов тимчасова конструкція, можуть сформувати ще не застиглі цінності своїх дітей, а потім неминуче відходять убік, щоб діти самі будували на закладеному фундаменті. Читаючи Біблію, я захоплююся прикладами тих, хто, залишившись далеко від батьківського дому, зберегли віру й вірність. Йосип не зламався під натиском стародавнього Єгипту, Даниїл устояв у Вавилоні, маленька дівчинка не забула про свого Творця, опинившись у полоні сирійського воєначальника Наамана... «Опалубки» вже не було, та фундамент був закладений надійно! Їхнім батькам вдалося максимально використати свій шанс, щоб виростити дітей Божими служителями. Я вірю, що у нас теж це вийде, і в нашому житті виконаються слова обітниці: «Буде потомство служити Йому, й залічене буде навіки у Господа» (Пс.21:31).

Як повернути втрачене?

Одного разу в ранньому дитинстві, йдучи по вулиці з мамою, я нахилився зав'язати шнурки, а коли підняв голову, ніде її не побачив. Складно передати відчуття паніки й безвиході, які в ту мить пронизали моє серце. Виявилося, що мама просто зайшла в магазин, не помітивши, що я відстав, але для маленького хлопчика залишитися самому посеред вулиці було жахливою катастрофою. Набагато пізніше, уже маючи своїх дітей, я пережив подібне, але з іншого боку. Ми з чотирирічною дочкою йшли по величезному супермаркету, я відволікся й відпустив її руку. Яким же був мій шок, коли через пару секунд її не виявилося поруч! Не буду описувати своїх метань між інших покупців... Я видивлявся в натовпі обриси дочки, питав людей, чи не пробігала повз них кароока дівчинка... Зрештою, знайшовши її в одному з рядів, я не витримав і дав волю емоціям: «Яно! Як ти могла загубитися?!», а у відповідь почув: «Це не я загубилася! Це ти мене загубив». Іноді подібне відбувається між батьками й дітьми — тільки на душевному рівні. Ми втрачаємо один одного — залишаємося поруч, а між серцями зростає дистанція...

У контакті

Бог дав мені одкровення про три точки дотику з дітьми, які можуть повернути до життя втрачені відносини. Біблія описує випадок, що стався з пророком Єлисеєм, коли його покликали воскресити померле дитя: «І ввійшов Єлисей у дім, аж ось той хлопець лежить мертвий на ліжку його!.. І ввійшов він, і замкнув двері за ними обома, та й молився до Господа. І ввійшов він, і ліг на того хлопця, і поклав уста свої на уста його, а очі свої на очі його, і долоні свої на долоні його. І схилився над ним, і стало тепле тіло тієї дитини!» (2Цар.4:32-34). Цікаво, що раніше пророк посилав для цієї місії свого слугу. Той отримав завдання торкнутися дитини жезлом, але це не спрацювало. Хоча палиця пророка символізувала Божу владу, результат був негативним. Як це схоже на спроби деяких батьків і матерів знайти контакт із дітьми виключно на рівні законів і правил! Жезлом і справді можна торкнутися, але ним не можна зігріти. Посох потрібний, але «палицею» нікого не воскресиш! Добре, що Єлисей вчасно зорієнтувався й отримав від Бога іншу інструкцію — торкнутися вустами до вуст, очима до очей, долонями до долонь. Ці образи — актуальні й сьогодні. Нам потрібно бачити світ очима дітей, спілкуватися з ними зрозумілою мовою й простягнути їм руку допомоги.

Очі, уста, долоні

Отже, перша точка контакту — очі. Психологи з'ясували, що, розмовляючи з малюком, небажано дивитися на нього зверху вниз. Потрібно сісти так, щоб очі перебували на одному рівні. Саме тоді він зможе відкритися, не відчуваючи загрози або домінування. Те ж саме стосується й душевного зв'язку. Потрібно спуститися на рівень дитини, зрозуміти, що відбувається в її голові, подивитися її очима, усвідомити, як вона мислить, сприймає і відчуває. Надалі це допоможе знайти контакт на рівні «вуст», підібравши потрібні слова, щоб бути доступним і зрозумілим. А потім — торкнутися «руками», тобто підкріпити своє ставлення конкретною справою. Саме так свого часу вчинив Ісус. Він зійшов на грішну землю, ставши таким, як ми, відчув усе, що ми відчуваємо, пережив усе, що ми переживаємо. Подивившись на світ людськими очима, Великий Бог підібрав доступні людям слова. А найголовніше — простягнув нам Свої руки, дозволивши забити в них іржаві цвяхи за наші гріхи. Якщо стосунки з дітьми холонуть, скористайтеся методом «трьох дотиків». Знайдіть зручне місце і час, щоб поговорити з дитиною віч-на-віч і дізнатися, чим вона живе. Запитайте, що володіє її думками, про що вона мріє, як вона бачить різні речі у своєму житті. У жодному разі не перебивайте, поки вона не пояснить власну точку зору. А потім, зрозумівши, що коїться в її душі, розкажіть, що думаєте про це ви. Візьміть дитину за руку і запевніть, що ви — її друг і готові їй допомагати. Незалежно від віку, дитина має знати — її безумовно люблять, татові й мамі не все одно, що з нею відбувається, вони за неї, а не проти. Щоб вона не накоїла, її постараються зрозуміти, а не засудити. Вона може розповісти абсолютно про все, не боячись, що її відкинуть. Її покаяння буде прийняте, її проблеми не здадуться дорослим неважливими.

«Стріли в руках сильного»

Один чоловік мені якось навіть зізнався: «Ненавиджу слухати проповіді про виховання дітей. Кожен раз після цього мене мучить почуття провини за те, який я поганий батько...» Щоб уникнути цього, важливо зрозуміти: ідеальних батьків взагалі немає. Їх не було в нас, і ми не станемо такими. Однак кожен може стати кращим, ніж є зараз. Одного разу я спостерігав, як досвідчений стрілець тренував молодих учнів. Він ставав позаду них і клав свою руку поверх їхньої руки. Думаю, чогось подібного потребує кожен із нас. Нам потрібен хтось, хто допоможе гідно виконати свою роль. Добра новина в тому, що Бог, Який назвав Себе досконалим Батьком, може допомогти земним татам і мамам. Він — Той, Хто здатний покласти Свою руку на нашу і, коли наші сили закінчуються, зміцнити Своєю могутністю. Ми ніколи не станемо ідеальними батьками, але цього й не потрібно. Усе, що потрібно, — просити в Бога мудрості, прислухатися до Його підказок і, врешті-решт, дозволити Йому виховувати наших дітей через нас.

Микола САВЧУК,
уривок із колективної книги
«Как воспитать детей,
служащих Богу»

Дітям легко слідувати правильно за тим, хто сам правильно йде попереду.

Ян Амос Коменський

Чому діти йдуть з церкви?

Йоганес РАЙМЕР

Уже декілька років мене хвилює тема, як зберегти наших дітей у церкві. Ця проблема особливо гостро постала серед східнослов'янського емігрантського населення в Західній Європі та Америці. У нас, у Німеччині, за статистикою, 80% усіх дітей віруючих батьків покидають церкви і ніколи в них не повертаються. Я нещодавно був у церкві чисельністю 2100 членів. У них у недільній школі 1200 дітей, що вже небагато як для двохтисячної церкви. А їхня молодіжна група нараховує всього 120 чоловік. Тобто це значить, що в церкві лишилося лише 10% дітей, які відвідували недільну школу. Отже, при переході з дитячого віку до молоді вони втрачають 90% своїх дітей. У нас на території Німеччини з'явився новий термін — «баптисти-наркомани Радянського Союзу». Це вигадали не християни, так каже суспільство, бо там, де живуть наші люди, 70-80% усіх наркоманів — вихідці з віруючих сімей. Подібна тенденція є й на території США. Та й поступово щось подібне починає з'являтися й у церквах на теренах колишнього СРСР.

І. Причина в нас

Чому так? Бог же обіцяв, що благословить сім'ї тих, хто живе праведним життям. То звідки ж це? Наші служителі знайшли «універсальну» відповідь: «Карали б більше — було б більше порядку». І от стали «карати». А проблема так і не вирішується. Правда, у деяких містах наші брати та сестри вже сидять за це в тюрмах. Але карати дітей, щоб змусити їх служити Богові й бути святими — це виходить за всі межі. Де в Біблії сказано, що людину можна змусити покаятися, змусити змінити своє життя?

Інші вирішили, що треба не карати, а втікати. За останні роки на територію Казахстану повернулося понад 10 тис. сімей, які виїхали в Німеччину з Радянського Союзу. Вони мали на меті — спасти своїх дітей. Також збільшився потік еміграції в Латинську Америку. Там утворюються цілі слов'янські колонії, щоб зберегти дітей у вірі. Але один із таких переселенців розповів мені, що їм це не вдалося — їхні діти там стали сатаністами. Неможливо втекти від себе самого.

Як же вирішити це питання? Ісус Христос окреслив дуже простий принцип: «Пізнаєте правду, і правда вас вільними зробить» (Ів.8:32). Нам треба розуміти справжню суть речей. Немає сенсу просто проговорювати проблему, виправдовуючись: це час такий, це така ситуація. То в чому ж полягає істинна суть проблеми? Що відбувається з нашими дітьми?

Отже, нам слід визнати: наші діти покидають церкви та йдуть у світ. А покидаючи церкви, вони передусім покидають нас. І тому нам треба найперше себе запитати: а що з нами не так? Чому вони не хочуть йти з нами? І чому Богові не вдається благословити наших дітей так, щоб вони залишилися з нами? Ми ж просимо про це, і Бог може це зробити, ба, навіть обіцяв нам це. Чому Богові так важко благословляти сім'ї?

Отож, якщо наші діти йдуть у світ і йдуть від нас, то нам треба найперше поміркувати над собою. Я знаю, що це непросто. Чесно кажучи, найважче розмовляти з релігійними людьми про їхню релігію. Усіх тем можеш торкатися, а цього — не чіпай, це святе. Але якщо ми не хочемо говорити про себе, а нас покидають навіть власні діти, то як ми можемо вирішити цю проблему?

Ми повинні говорити про кризу сучасних християнських сімей, кризу слов'янських євангельських церков у всьому світі.

Я їжджу по світу й бачу різні тенденції та проблеми церков. І, узагальнюючи підняту проблему, можу сказати, що криза, окреслена вище, містить у собі три аспекти. Перший із них — криза виховання.

Криза виховання

У наших церквах чомусь багато що поставлене з ніг на голову. Біблія вчить, що вихователем у сім'ї має бути батько. А в нас батьки зникли. Батьки приносять гроші додому. А виховують мами. Батька-вихователя в багатьох сім'ях немає. Є батько караючий. Мама цілий день виховує дітей, а батько ввечері не розмовляє з дітьми, не ділиться з ними переживаннями, не дає поради, а запитує в мами: «Ну, як діти». І якщо мама каже, що хтось не слухався, тато його карає. Усе батьківське виховання зводиться до одного — як слід покарати.

Але Писання виділяє батькам зовсім іншу роль. «А батьки (рос. «отцы»), не дратуйте дітей своїх, а виховуйте їх в напоминанні й остереженні Божому!» (Еф.6:4). Тобто Біблія каже про центральну роль батька у вихованні дітей. Забери батька з сім'ї — і вона почне хворіти. Найосновніше те, що Сам Бог позв'язав Своє благословення з батьковим вихованням. Якщо батько виявлятиме непослух Богові, Бог залишить ту сім'ю.

Криза сучасного суспільства, сучасної церкви, сучасної християнської сім'ї полягає в тому, що батьки, передусім тати, поводяться не за біблійними принципами. Ми вигадали безліч своїх принципів та постанов. І, щоб скоротити цей процес, ми всі сімейні, церковні проблеми зводимо до жінки — до її одягу, прикрас, макіяжу. І в цій жінці боремося з ними. Цей спосіб вирішення проблем давній, він почався ще з часів Адама, який на запитання Бога відповів: «Жінка, яку Ти мені дав, винна в усьому».

Але у сфері виховання цей принцип недіяльний. Не жінки, а саме ми, чоловіки, поставлені Богом вихователями у своїй сім'ї. Ми не можемо просто відійти вбік, тому що виконання саме нами цієї ролі приносить Боже благословення в сім'ю. Тому в кризі сучасної сім'ї винна не жінка, не мати, а саме батько, який відмовляється виконувати ту роль, яку Бог доручив йому. І цю кризу поглиблює сучасне суспільство, зображаючи батька лише як того, хто має забезпечувати матеріальні потреби сім'ї. Цю проблему загострює й церква, кажучи, що батьки повинні бути проповідниками, а виховувати повинні їхні жінки. І результат очевидний — наші діти не вживаються вдома, а тому й не залишаються в церквах, які відвідують їхні батьки.

Криза духовного життя

Друга криза — це криза духовного життя. Коли я дивлюся на наші церкви, то часто дивуюся, наскільки правильно ми мислимо й наскільки неправильно живемо. У нас правильне богослов'я, правильне розуміння, ми правильно трактуємо Біблію й знаємо, що жити треба з Христом і в Христі. Але Христос обіцяв, що коли ми підемо вслід за Ним, то робитимемо ті діла, які чинив Він, і навіть більші. Але тих діл у нас немає — і в цьому полягає криза нашого духовного життя. Вона характеризується тим, що ми замінили духовне життя просто життям релігійним, а прагнення до духовності — суто релігійним ритуалом. Релігійне життя не є духовним. І навіть якщо це християнське релігійне життя, воно нічим не відрізняється від мусульманського релігійного життя. Часто стається так, що ми християнами є лише на зібранні, а виходячи з нього, уже не пам'ятаємо, про що там йшлося, не кажучи про те, що протягом наступних днів повинні втілювати це в життя.

І часто церкви бувають наповнені людьми, які правильно мислять, правильно говорять, правильно одягаються, але своє повсякденне життя ведуть за своїми правилами. Релігійним законом духовного життя не замінити. І наші діти дуже

чутливі до цього. Можна обманути будь-кого, показуючи себе високодуховним, але дитину ви не обманите. Діти уважно спостерігають за нами, порівнюючи наші слова з реальним життям. Вони відчувають, коли ми говоримо правду, а коли — тільки закон, коли те, що ми вважаємо правильним, є в нашому житті й коли його немає. Ми кажемо, що треба молитися, а самі не молимося по-справжньому. Якщо в нас немає істинного духовного життя, то чому

ми дивуємося, що його немає в наших дітей?!

Життя, яке звелося до виконання певних релігійних ритуалів, недуховне релігійне життя спричиняє кризу сучасної християнської сім'ї. У таких сім'ях розмовляють про Бога, але не живуть із Богом. У цих сім'ях звучать біблійні істини, та вони не втілюються в життя. Але діти не просто слухають нас, вони дивляться й наслідують нас. І якщо реалізація нашого духовного життя непомітна нашим дітям, вони не зможуть перейняти його й підуть туди, куди б ви не хотіли, щоб вони йшли. Діти відходять не від Бога, а від того, що ми показуємо їм про Бога. Діти стомилися від християнського обманутого або ж оманливого життя. Християнська обманка їм зовсім не подобається, тому вони починають шукати щось справжнє й не завжди там, де потрібно.

Криза ідентичності

І третя криза — це криза ідентичності. Вона тісно переплетена з нашим духовним життям. Ми називаємо себе одними, а насправді є зовсім іншими. Ми кажемо одне, а робимо інше. Ми розповідаємо про силу Святого Духа, а часто навіть не знаємо, у чому вона. В одній п'ятидесятницькій церкві я запитав братів: «Розкажіть мені, як Бог розмовляє з вами? Як ви чуєте Його голос?» Зависла пауза, а потім почалося якесь незрозуміле пояснення. То для чого тоді казати, що Бог говорить з нами, якщо насправді цього немає. А якщо цього немає, то значить із нами щось не так, якась у нас проблема. І це слід визнати й шукати способів вирішення проблеми. Бо який зміст у християнстві, яке каже, що Бог — це особистість, що наше спілкування з ним особисте, але Бог із нами особисто не спілкується? Теоретичні знання з Біблії, які не опустилися у сферу нашого щоденного практичного життя, заважають нашим дітям, які стомилися від цього обману.

Криза ідентичності полягає в тому, що ми не знаємо, хто ми, що маємо робити і як. Але Писання свідчить, що «ми Його твориво, створені в Христі Ісусі на добрі діла, які Бог наперед приготував, щоб ми в них перебували» (Еф.2:10). Тобто Бог споконвіків визначив, що і як людина повинна робити. Він має певний план для нашого життя. Він хоче, щоб ми творили у своєму житті великі справи. І коли ми будемо робити те, до чого покликані, то люди, які бачитимуть наші добрі діла, прославлятимуть Отця нашого Небесного. Але якщо вони не бачать наших добрих діл і через це не можуть пізнати добрих діл Бога (якщо й діти наші цього не бачить), то наша релігійність їм непотрібна й нецікава. Їм не потрібна обманка. Краще взагалі не вірити, ніж вірити так.

Нам треба розуміти, що наші діти не просто йдуть у світ, вони йдуть від нас. Вони нас покидають, нашу віру, нашу ідею і разом із тим наші проблеми. Вони бачать, що наш корабель у кризі, його кидає з боку на бік.

Звичайно, є й інші причини їхнього відходу від Бога, але одна з причин криється в нас. Якщо ми з цим не погодимося, то не зможемо допомогти своїм дітям. Бог промовляє до Ізраїлю: «Коли народ Мій схилиться переді Мною і покається, Я зцілю їхню землю». Коли сім'ї, зрозумівши свій стан, схиляться перед Богом, Він зцілить їх. Коли батьки зрозуміють, що вони не були вихователями своїх дітей, ситуація в сім'ях кардинально зміниться.

II. Причина в світі

Друга причина, чому діти залишають церкви, у світі. Що вони знаходять там таке, чого немає в нас? Сучасні психологічні дослідження свідчать, що люди шукають лише одного — задоволення своїх базових потреб любові, прийняття та значимості. І саме цього наші діти шукають у світі. Я спілкувався з одним юнаком, який потрапив у банду, а згодом у в'язницю. Відвідуючи цього юнака, я запитав: «А чому ти пішов у ту банду?» Він відповів, що батько (до речі, диякон церкви) завжди критикував його, казав, що він лінивий, ні до чого не здатний. А коли потрапив у банду йому сказали: «О, Васько, та в тебе ж золоті руки. Ти можеш украсти все, що завгодно, і ніхто й навіть не помітить». І цей юнак каже: «Там я став почуватися людиною, а для батька був — ніким. У церкві теж казали, що ми перед Богом ніхто — прах нікчемний». Тобто базові потреби цієї дитини не були задоволені. А йому ж було потрібно якось знайти себе! Йому були потрібні любов, визнання й прийняття. Без них він не міг би стати справжньою людиною. І він їх знайшов. І коли я в тюрмі почав казати, що йому треба покаятися, навернутися до Бога, бути в церкві, першою його відповіддю було: «Не хочу!»

Світ не альтернатива. І Васько з часом зрозумів це. Питання в іншому: чому наші діти йдуть у світ? Що вони знайшли там, чого не знайшли в нас? Там їм кажуть: «Яка ти гарна! Яка в тебе красива зачіска!» Це як бальзам на серце. А в церкві: «Ану зніми штани! Що то ти з себе зробила?!» Тут сварять, там піднімають. Ви скажете: так гордість піднімається! Але це не диявол, а Бог створив нас із такими потребами, і ми повинні враховувати й задовольняти базові потреби наших дітей. Диявол швидко зметикував, як скористатися цим і дотепер зводить нас і наших дітей, опираючись на наші потреби. Ми ж не хочемо цього враховувати — і йому це на руку.

Ми знаємо, що диявол обманює

нас і задовольнить наші потреби лише на певний час, доки це йому вигідно. Але чому ми, Церква, не пропонуємо людям альтернативного варіанту? На прикладі Христа, справи Якого ми покликані чинити, можемо побачити, як треба розмовляти з людьми, щоб не відштовхнути, а прихилити їхнє серце. Пригадайте Його розмову з жінкою самарянкою. Вона втратила повагу серед людей усього міста, вона навіть по воду не ходила разом із усіма. Христос знав, хто вона така, знав про її репутацію, але все одно вступає в діалог із нею. Навіть Ісусові учні здивувалися, що Учитель розмовляє з такою жінкою. За переконанням деяких наших братів, Він би мав зразу ж сказати їй, хто вона така, щоб влучити одразу в ціль. Але Ісус цього не робить. Він просить у неї попити. У неї вже немає ніякої гідності, вона вважає себе ні за що, люди її вважають такою ж. І єдиним, що неї в даний момент є цінним, стає посудина, якою можна зачерпнути води. І цією посудиною Христос користується, щоб торкнутися душі цієї роздавленої жінки. Він не б'є її, а м'яко підводить її до того, що вона сама визнає свій гріх. Щось подібне було й із жінкою, взятою в перелюбі. Він єдиний там був без гріха, і Він мав право взяти камінь і кинути в неї. Але Ісус лише запитав: «Тебе ніхто не засудив? То і Я не суджу. Йди — і більше не гріши».

Тобто підходи Христа дуже відрізнялися від тих, якими ми нині користуємося. Він дивиться на людей і бачить їхню гідність. Він дає їм любов, бо саме для цього й прийшов у цей світ. Ні, Він не любить гріха. Він ніколи не назве гріх правдою. Але Він любить грішника й допоможе йому встати на ноги. Христос віддав Самого Себе для нас, людей.

Наші діти дивляться на наш номінальний християнський спосіб життя, на ті закони, якими ми обросли. Вони дивляться на наше невігластво та безкультур'я, порівнюючи його з вихованим ставленням, яке бачать у цьому світі. І вони кажуть: «Я хочу мати таку, гідність, таку любов, таке прийняття. У церкві я такого не зможу отримати!» І втікають від нас.

Так, вони прокинуться, тому що, відійшовши від Бога, вони згодом потраплять у жахливі умови. І вибиратися з них буде дуже складно. Але на момент їхнього духовного вибору в житті світ показує їм щось набагато привабливіше? А чому світ, а не ми?! Чому не ми, християнська Церква, яка має для цього всі можливості?

Ми світло для світу. Світло призначене для того, щоб світити всім. Якщо наші діти не бачать у нас цього світла, то вони побіжать на обманні прожектори цього світу. Але ми маємо потенціал усе змінити. Є ще надія для нас. І це ілюструє одна дуже хороша притча — притча про блудного сина. Я ж хотів би розглянути цю притчу з іншого боку й розповісти вам притчу про правильного батька, бо він є прикладом для нас.

Ось блудний син приходить до батька й просить віддати йому його спадок, хоча насправді він ще не його, бо батько живий. І батько віддає. Син пішов і все розтранжирив. Скотившись на саме дно, він усвідомлює: у домі батька його чекає не ремінь, там його приймуть. Бо там люблячий батько, рабам якого краще живеться, ніж йому. Це батько, який був готовий віддати все, знаючи, що воно піде в нікуди.

Можете собі уявити батька, який усі ці роки виходить і чекає сина. І побачивши його, він біжить до нього з розпростертими обіймами, без ременя, тому що це його улюблене дитя. Так, він усе втратив, не лише матеріальне. Він втратив самого себе, свою гідність. Але батько одягає йому на руку перстень, дає йому найкращий одяг, влаштовує свято.

Він задовольняє потребу сина в любові, значимості та гідності. Старший син не зробив би цього. Він би просто викинув його з дому. Цей старший син — багато з наших церков, які готові покарати за помилку так, щоб покарання було відчутним. А віруючі батьки повинні бути не старшим сином, а батьком, який любить, який розуміє свою роль, який готовий дати своїм дітям відчуття любові, прийняття та значимості. Діти ведуться на обманку світу тільки тому, що почуваються вдома обманутими. А можливо, їхні відчуття їх не обманюють. Можливо, так є насправді.

Діти віруючих батьків потребують віруючих батьків. А віруючі батьки — це батьки, які в усьому довіряють Богові. Тому що вірити — це не просто прийняти факт існування Бога. Віра — це довіра живому Богові та стосунки з Ним, побудовані на тих принципах, які Він встановив. А якщо ми не підемо тим шляхом, яким Він пропонує, то не матимемо Його благословення. І тоді будуть розвалюватися наші сім'ї, буде розвалюватися суспільство.

Церква має потенціал для того, щоб стати альтернативою цьому світу. Але для цього вона повинна стати істинною Церквою Ісуса Христа, а не просто релігійною громадою.

Тому нам із вами, батькам, які мріють виховати віруючих дітей, треба реально оцінити себе, стати на коліна й попросити в Бога прощення. Нам, чоловікам, треба стати на коліна. І якщо ти побачив, що не виховував своїх дітей, попроси пробачення в дружини, попроси пробачення в дітей, у Бога. Почни процес прощення. Почни передусім із себе. І тоді почнеться очищення наших сімей, наших церков і нашого народу.

До Бога через християнський табір

Як привести вихованця християнського табору до Христа

Одна стаття мене дуже схвилювала та змусила замислитися: «Чи можна сказати щось подібне про наш табір?» Авторка статті описує переживання в християнському таборі. Вона відвідувала його декілька сезонів підряд і називає це кошмаром. Спочатку в своїй статті детально описує основу служіння цього табору — запросити Ісуса у своє серце й здобути вічне життя. Також вона писала про наставника, який наочно продемонстрував усім, що станеться з тими, хто не прийме Ісуса у своє серце, засмаживши на вогнищі живого слимака перед кількома сотнями замерлих від жаху очей.

Також у таборі їй казали, що Бог недостатньо добрий, що вона — безпомічна й нічого не варта істота й що повинна була «скоротити свій чудовий шлях до віри до єдиної молитви, яка змінить її і навчить мислити правильно». У статті відчувався гнів авторки, що її змусили думати, що Бог засуджує всі види віри, крім цієї єдиної суворої форми християнства. Щоліта вона поверталася додому, сповнена почуття вини й страху. Ночами їй снилися кошмари, тому що вона не вірила. Авторка статті хотіла знати, чому діти повинні терпіти нав'язування їм цієї нетерпимості до всього оточуючого й приймати на віру слова про те, що їхні найкращі друзі та батьки йдуть шляхом до пекла. Вона зізналася, що працівники табору були добрими людьми з хорошими намірами. Те, що вводило її в гнів — була їхня неосвіченість.

Ця стаття мене мало не підкосила. Я довго роздумував над нею. Чи права ця жінка? Я розумів, що займаюся табірним служінням саме для цього: щоб діти приходили до Христа й отримували спасіння. Чи ж базис християнського табору виявився неправильним? Невже те, ради чого ми проводимо табір, помилкове за своєю суттю?

Приводити дітей до Христа — правильно це чи ні?

З позиції Нового Заповіту всі люди, які не прийняли Благої Звістки, перебувають у стані невірства й бунту проти Бога, до якої б конфесії вони не належали.

У наші дні серед людей вже повним ходом поширюється параноя з приводу таких питань, як віротерпимість і права людини. Деякі люди з готовністю поставлять під сумнів наше право переконувати десятирічну дитину в тому, що вірування та переконання, з якими вона приїхала в християнський табір, неправильні й від них треба відмовитися, натомість прийнявши наші переконання, нашу практику віри, нашу «релігію». Такі дії розцінювалися б як вершина самовпевненості та фанатизму. Спроба навернути дитину з однієї релігії в іншу — це порушення свободи її віросповідання.

Однак Новий Заповіт чітко вказує на те, що Бог відкрив Себе людям у Своєму творінні й у Господі Ісусі Христі, Якого воскресив із мертвих. І люди, які відмовляються повірити в це, — «невіруючі», а залишившись упертими у власному невірстві, потраплять у пекло (див. Об.21:7-8).

То чи оправдане наше бажання розказувати дітям Добру Новину й молитися за них у надії, що вони приймуть Христа й уникнуть загибелі? Якщо ми їм про це не розкажемо, то колись у майбутньому вони звинуватять нас у тому, що ми не любили їх настільки сильно, щоби хоча б розказати їм про Ісуса. Ми ж застерігаємо дітей від поганих звичок, які можуть негативно відбитися на їхньому житті, то чому б не застерегти від тих, які негативно вплинуть на їхню вічність.

Якщо Христос так полюбив дитину, що помер за неї, щоб спасти її від марного життя й від вічного пекла, як можу я посміти не любити цю дитину достатньо сильно, щоб поділитися з нею Доброю Новиною. І якщо це (в чому немає нічого негожого) вважати неправомірним, то в нашому світі немає нічого правомірного взагалі.

Повага до невіруючого

У той же час важливо виявляти до вихованців повагу незалежно від того, до якої релігії, деномінації чи конфесії вони належать. Смажити на вогнищі слимаків, демонструючи, якою буде обстановка в пеклі, — це далеко не найкраща ідея. Не підійде також й інша тактика залякування. Коли Ісус проповідував Євангелію, Він турбувався про те, щоб людина спочатку повірила в Нього, а вже потім брала й несла свій хрест. Замість того, щоб нав'язувати вихованцям християнство як якийсь дешевий і нікому не потрібний товар, покажіть його оточуючому світу власним життям, гідно й зі співчуттям, і запропонуйте їм прорахувати ціну цих змін, які торкнуться всього їхнього наступного життя.

Не критикуйте вихованців за їхні переконання, але чесно запитайте, у що вони вірять. Кожна дитина в щось вірить. Не заперечуйте їхньої віри, але поясніть чому особисто вам із Христом краще, ніж їм із тим, у що чи в кого вони вірять.

Не соромтеся покладатися в усьому на Слово Боже, на свої молитви й на Духа Святого — вони здатні змінити життя ваших вихованців. Апостол Павло пише коринтянам: «І слово моє й моя проповідь не в словах переконливих людської мудрості, але в доказі духа та сили, щоб була віра ваша не в мудрості людській, але в силі Божій!» (1Кор.2:4-5)

Хай свою дію звершить Святий Дух, і тоді вихованець не буде озиратися на табір і відчувати, що ним хтось маніпулював чи хтось його обманув.

Табір — це місце побілілих нив, місце врожаю

Ісус дуже любив описувати те, як людина приходить до віри в Нього, використовуючи мову селянина. Ймовірно, Він використовував її, щоб співвіднести Своє вчення з тими заняттями, які були добре знайомі людям із повсякденного життя. Людина готує ґрунт, сіє насіння й доглядає за ним. І завдяки якомусь чуду насіння проростає й виростає в повноцінну врожайну рослину. Деякі рослини виростають буквально за ніч, а деяким потрібно декілька років, щоб вирости й плодоносити. І ми можемо багато чого взяти з життя рослин, щоб зрозуміти, як приводити вихованців табору до Христа.

Уявіть себе на місці студентів-практикантів, які приїхали на сільськогосподарську практику й потрапили до досвідченого фермера. «Чи не кажете ви: «Ще чотири от місяці, і настануть жнива?» А Я вам кажу: «Підійміть свої очі, та гляньте на ниви, як для жнив уже пополовіли вони! А хто жне, той заплату бере, та збирає врожай в життя вічне, щоб хто сіє й хто жне разом раділи. Бо про це поговірка правдива: Хто інший сіє, а хто інший жне. Я вас жати послав, де ви не працювали: працювали інші, ви ж до їхньої праці ввійшли» (Ів.4:35-38).

Це хороший опис того, що відбувається в християнському таборі, де перед вами відкриваються поля золотистої пшениці, готові до збору врожаю. Дехто приходить до ві-

ри в Христа навіть у перший день, коли Добру Новину ще пояснювати не починали. Як це стається? А так, що хтось уже попрацював у житті цієї дитини. Бог поставив одних обробляти ґрунт, інших — сіяти, а ще інших — прополювати бур'яни. Щось із цього відбувається, коли діти приїжджають у табір з року в рік, а щось стається у їхній сім'ї чи церкві. Але зазвичай табір був чудовим місцем для збору врожаю.

Благовістя життям

В останні роки на зміну так званої «боротьби за душі» прийшло «благовістя способом життя» (у США така тенденція виникла ще в 1970-их роках). Основна відмінність «благовістя життям» полягала в тому, що для знайомства дітей із Христом використовувалися не лише слова. Людям важливо було бачити Христа в способі життя християнина, і тільки після цього вони відповідали на євангельський заклик. Нині церква все більше й більше приходить до розуміння, що становлення людини як християнина — це набагато більше, ніж одноразова подія в житті людини. Це процес, який веде людину від ворожості та апатії щодо Христа до того, щоб стати справжнім Його послідовником, готовим щоденно йти за Ним услід.

І це дуже важливо розуміти, говорячи про приведення дітей до Христа у таборі. На жаль, через обмежений термін табірного заїзду дехто схиляється до старої моделі «боротьби за душі». Вони задовольняються тим, що в кінці табору над головами дітей піднімається декілька рук у відповідь на заклик до покаяння. Решті ж, яка не потрапила в списки тих, хто покаявся, приділяється не так багато духовної уваги. Та й ті, хто отримав духовне народження в Ісусі Христі, також після табору часто залишаються наодинці з собою. Християнські табори повинні знайти й зайняти своє місце в справі благовістя й стати частиною загальноцерковної євангелізаційної місії, а не бути лише якимось побічним центром розваг.

Моя пропозиція — щоб наставник табору складав обітницю посвячення себе духовному росту своїх вихованців не на один заїзд, а хоча б на рік. І це посвячення повинне стосуватися не лише тих дітей, які покаялися в таборі, а й усіх решти членів групи, навіть тих, хто ставився до Благої Звістки з явним холодком. Хочеться сподіватися, що ви будете не єдиною, і навіть не основною людиною, яка проявлятиме духовну турботу про цих вихованців протягом року, але важливо, щоб ви були однією з них хоча б протягом року. Так ви допомагатимете їм крок за кроком наближатися до Христа.

Процес набуття віри в Христа

Спасіння людини приходить із Божої благодаті (див. Еф.2:8-9). Іншими словами, спасіння звершує Бог. Людина не може зробити вибору в напряму Бога, якщо її не покличе до цього Сам Бог. Бог поміщає невіруючого серед християн, щоб насіння Благої Звістки, яке впаде на його ґрунт, зрощувалося життєвим прикладом, молитвами й словами християн навколо нього.

Зрощування може відбутися дуже швидко, як у випадку з розбійником на хресті, але може минути й досить тривалий проміжок часу. Коли людина стає християнином? Чи можемо ми прив'язати це до того моменту, коли хлопчик чи дівчинка піднімають руку у відповідь на заклик проповідника чи запитання наставника групи: «Хто хоче покаятися?» Іноді людина стає християнином у результаті якоїсь події, яка змінює курс усього життя цієї людини, як це було у випадку, коли Савл став Павлом. А іноді на конкретну подію вказати неможливо, хоча всім очевидно, що людина раніше не вірила в Христа, а тепер вірить. Зазвичай так буває в житті дітей, які виросли

в християнських сім'ях. Прикладом такої людини є Тимофій, мама й бабуся якого були християнками, але лише завдяки прикладу Павла він утвердився в усьому тому, чого його вчили все життя (див. 2Тим.3:10-15).

«У цьому є певна таємниця», — каже Біллі Ґрем, і спасіння ніколи не відбувається однаково. Ісус сказав: «Дух дихає, де хоче, і його голос ти чуєш, та не відаєш, звідкіля він приходить, і куди він іде. Так буває і з кожним, хто від Духа народжений» (Ів.3:8). Віруючими стають люди, від яких ніхто цього не очікував, а також і ті, від яких цього можна очікувати. І стають вони віруючими найнеймовірнішими шляхами.

Що означає вірити?

Рука, піднята під час покаяння, і вихід до проповідника в таборі ще не свідчить про віру в повному розумінні цього слова. Хоча в багатьох випадках це привід для наставника цілеспрямовано поговорити про віру саме з цими вихованцями. Стати послідовником Ісуса означає відвернутися від минулого життя, від гріха й повернутися до Ісуса. Покаяння передбачає, що «так», сказане Ісусу, автоматично означає «ні», сказане гріху. Ісус не ввійде в серце, яке не виметене начисто.

Чи може віра в Ісуса бути глибоко особистою справою? У Біблії читаємо: «Бо серцем віруємо для праведності, а устами сповідуємо для спасіння» (Рим.10:10). Вірити в Ісуса також включає в себе те, щоб розповідати людям, що ти віриш в Ісуса, — ділами й словами. Якщо ми кажемо, що віримо, але наше життя цього не відображає, то апостол Яків на це нам каже, що наша віра мертва й марна.

Як привести вихованця до віри в Христа

Коли дитина приходить до вас, щоб порозмовляти про віру в Христа, пам'ятайте, що ви лише частина процесу, ви — людина, чиє завдання зібрати врожай, який зростили інші. Кожного вихованця Бог веде до Себе унікальним способом. Тому ми повинні бути готовими відповісти на потреби кожного індивідуально — не механічно, провівши їх через декілька кроків. Моліться за себе і, якщо можливо, залучіть до молитви за вас інших людей, щоб вони молилися в процесі вашої розмови.

Запитайте, про що дитина хоче з вами мати розмову. Хай розкаже своїми словами. Використайте цю відповідь як місток до євангельського послання. Якщо вона хоче стати християнином, то розкажіть, що це означає. Приведіть приклад зі свого життя. Якщо вона хоче попросити в Бога прощення, розкажіть, чому Бог готовий її простити.

Молитовно поясніть вихованцеві основні пункти Доброї Звістки. Робіть це з Біблією в руках і планом у голові. Запитайте, чи справді він хоче, щоб Ісус для неї це зробив. Тут важливо пояснити вихованцеві все, у чому він ще не впевнений. Також допоможіть зрозуміти ціну християнського життя: можливо, доведеться змінити друзів, може, з чимось будуть не згодні батьки й т. ін.

Помоліться з ним. Чудово, якщо він помолиться власними словами, щоб у нього не склалося враження, що ця молитва — це певна магічна формула. Якщо в молитві вихованець упустив важливі складники Благої Звістки, м'яко запропонуйте помолитися й за них. Пам'ятайте: дитину веде до Себе Бог. Ваше завдання — бути поряд і пояснювати. І якщо дитина повірила в Добру Новину і прийняла її — радійте так, як радіють ангели на небі.

Що робити в таборі після того, як вихованець покаявся?

Допоможіть дитині розповісти це людям із табору. Не вкладайте слів у її уста. Спрямовуйте її запитаннями. Хай промовляє сама. Хай розповість про свої переживання різним людям: дітям зі своєї групи, повару, завгоспу, інструктору зі спорту та іншим, хто з радістю вислухає її і висловить підтримку, радіючи разом із нею. Так вихованець одразу ж навчиться свідчити про свою віру іншим людям.

Якнайчастіше торкайтеся теми покаяння в особистих неофіційних бесідах із вихованцем. Ставте йому питання, відповідайте на його питання, приведіть приклади, як ви живете християнським життям, покажіть, як можна практично підкорятися Ісусу протягом дня.

І пам'ятайте: завдання табору — не «каяти» людей, а оточити їх Божою любов'ю, щоб вибір на користь Христа став очевидним і бажаним для кожної дитини.

Підготував
Володимир ШЕВЧЕНКО
За книгою Джима Бадке
«The Christian Camp Counselor»

«Акорди любові»

«Акорди любові» — назва програми літнього християнського майданчика для дітей 2016 року. Девізом програми стали слова з Біблії: «Над усе, що лише стережеться, серце своє стережи, бо з нього походить життя» (Притчі 4:23).

Усе велике бере свій початок із маленького. Кожен із нас розуміє, що діти та молодь — це майбутнє як церкви, так і країни. Є велика ймовірність того, що чим більше дітей із самого дитинства чутимуть про Бога, то тим більше молоді долучатиметься до числа спасенних, творячи благословенне майбутнє церков та країни загалом. Історії покаяння дівчат та юнаків — яскраве свідчення того, як через проповідь Євангелії в дитячих християнських таборах Бог змінює серця дітей.

Ірина Рузак, координатор літніх християнських майданчиків для дітей

Одним із методів проповіді Євангелії дітям є проведення літніх християнських таборів. Основна їхня мета — донести дітям Євангелію, змінити не лише поведінку дітей, але й напрямок їхнього мислення.

Для того, щоб донести Божу істину та любов до дитячих сердець, працівники таборів використовують різні методи. Головний метод — любов. Молоді брати та сестри, які займаються з дітками, повинні любити їх і сприймати такими, якими вони є. Учні, які відчувають, що ними цікавляться і їх люблять, спроможні на велику внутрішню мотивацію в пошуках Бога у своєму житті.

Є декілька методів передавання Біблійної істини дітям:

1. Молитва. Під час проведення табору християнська молодь приділяє багато уваги молитві. З молитви розпочинається програма, обід та Біблійні історії. Наставники моляться вголос, а дітки повторюють слова молитви за ними. Завдяки цьому діти вчаться молитися й приходити до Бога як до свого Батька.

2. Біблійні історії. Головним атрибутом будь-якого християнського майданчика для дітей є розповідь із Біблії. Зазвичай наставники дуже серйозно готуються до викладу біблійної історії. Вони багато моляться, щоб розказана дітям духовна істина могла змінювати їхнє життя. Основною темою табору завжди є тема спасіння через віру в Ісуса Христа. Через біблійні історії діти дізнаються про Бога та сенс життя.

3. Конкурси. Для кращого запам'ятовування біблійної історії наставники часто використовують конкурси. Вони спонукають дітей швидко пригадувати деталі розповіді, за що отримують невеличкі подарунки для заохочення. Крім цього, є багато творчих конкурсів, у яких діти проявляють свої вміння й себе як особистість. У такі хвилини вчителі табору наголошують дітям на те, що кожна людина є особливим творінням Божим.

4. Спортивні та загально-табірні ігри. Метод ігор дозволяє наставникам краще викласти біблійну істину. Зазвичай в іграх діти вчаться прощати, проявляти смирення та поважати один одного. Після кожної гри спортивний інструктор робить висновок і закликає дітей більше й більше виявляти любов один до одного.

5. Спів. Християнські дитячі пісні — один із найефективніших методів якнайкраще засвоїти Біблійну істину, яку протягом дня викладали для дітей наставники. Пісні є різної тематики. Це любов Божа, прощення, сила молитви, пошана до батьків та дружба. У співі діти вчаться славити Бога. Дуже часто, коли хлопчики та дівчатка співають, у них можна помітити талант до цього служіння.

6. Рукоділля. Вироби з різних ма-

теріалів дозволяють дітям не лише розвиватися творчо, але й знову й знову повторювати вивчений матеріал протягом дня табору. Зроблені вироби руками дітей часто підкреслюють вивчену біблійну істину. На саморобних рамках для фото, коробках та блокнотиках діти наклеюють вірші зі Слова Божого.

Кожен метод, який використовують працівники в літніх християнських майданчиках для дітей, по-своєму цікавий та особливий. Найосновніше — ці методи допомагають краще засвоїти біблійну істину, яку діти чують протягом дня. Це як нитка, яка все з'єднує в одне — у досягнення Євангелією дитячих сердець. Свідчення цього — змінені серця дітей та їхнє прагнення служити Богові.

Світлана Каразія, 18 років, студентка 2 курсу Рівненського державного гуманітарного університету

Моя історія покаяння бере свій початок із літніх християнських майданчиків, які цьогоріч активно проводила молодь «Церкви Христа-Спасителя» міста Луцька. Я народилася в сім'ї, яка визнавала православні віросповідні традиції. Однак у мене була віруюча бабуся — член церкви п'ятидесятників у селищі Колки. Усіх своїх онуків, у тому числі й мене, вона завжди брала на зібрання, часто розповідала біблійні історії та свідчення людей, які повірили в Ісуса Христа. З дитинства я розуміла, що мені потрібен Бог, але захоплення світськими речами брали наді мною гору.

Закінчуючи перший курс навчального закладу в м. Рівному, я стала планувати проведення літа, але в Бога, як виявилося згодом, був свій план. Мені запропонували роботу на всі літні канікули. Довго вагаючись, я все-таки відмовилася від цієї пропозиції. Як розумію тепер, Бог керував моїми бажаннями. Неочікуваною пропозицією стало запрошення моєї двоюрідної сестри провести з християнською молоддю літній майданчик для дітей. Його мета — розповідати дітям про Бога. Без будь-яких вагань я погодилася. Це був літній християнський майданчик для дітей у с. Шпиколоси Львівської області. Мене дуже здивувало, як віддано служать Богу молоді хлопці та дівчата. Я бачила, з якою великою любов'ю вони розповідають діткам про Бога. Я відчула, що це справді єдина команда, де всі підтримують один одного. Мене вразила щирість християнської молоді, тому я відразу з ними подружилися.

Я пам'ятаю вечір, коли ми з молоддю спілкувалися, співали пісні, кожен розповідав про себе та своє служіння в церкві. Я сиділа й думала, що ж я скажу і яку відповідь дам на питання: «Чим я послужила Богові?» Коли я розповідала про себе, то сказала: «Я шукаю Бога!» Господь почув мене! Він не забарився з відповіддю!

Згодом я поїхала в ще один табір, який християнська молодь «Церкви Христа-Спасителя» м. Луцька проводила в с. Бокійма Рівненської області. У цьому таборі Бог також змінював моє серце. Під час служіння діткам я спілкувалася з братами та сестрами, через яких до мене промовляв Бог. Це був особливий табір для мене! Тут я познайомилася з дівчинкою Аліною. Їй було 9 років, на жаль, вона була з неблагополучної сім'ї. Протягом трьох днів я активно спілкувалася з Аліною. Вона розказувала мені, що з нею ніхто не хоче дружити. У дівчинки зовсім не було друзів. Вона часто мене обіймала. Мене дивувало те, як дівчинка, від якої всі відвертаються, може віддавати стільки любові та тепла. У цій дитині я побачила Ісуса. За цей час я дуже полюбила діток і молодь, з якою трудилася на ниві Божій.

Мені запропонували поїхати на Полтавщину. Я погодилась і з нетерпінням чекала поїздки. Там Бог продовжував змінювати моє серце. На третій день мені запропонували розповісти дітям про розп'яття Ісуса Христа. Я готувалася й у молитві просила Бога, щоб через мої вуста Він промовив до діток. Я дуже хотіла щоб те, що я буду казати, торкнулося їхніх сердець. Коли розповідала діткам про страждання Ісуса Христа, я стала усвідомлювати, що Бог чекає і мого покаяння, що Він любить мене й хоче мені простити. Під час тієї розповіді я зрозуміла, якою дорогою ціною викуплена!

Тверде рішення служити Богові я прийняла в с. Згорани, де для працівників християнських літніх таборів проводилася звітна зустріч з питань дитячої євангелізації. Під час свідчень братів і сестер я також відчула поклик засвідчити про зміни у своєму серці. Молодь звершила молитву за мене. У цій молитві я пообіцяла служити Богові все своє життя, бо вирішила твердо йти за Христом.

Після покаяння моє життя стало змінюватися. Бог подарував мені справжніх друзів. Сьогодні Він використовує мене для праці на Своїй ниві та кожен день проявляє Свою милість наді мною. Я дякую Богові за своє спасіння! Я вірю, що праця в християнських дитячих таборах не даремна. Боже Слово, яке було посіяне в дитячих серцях, обов'язково дасть плід, як це сталося зі мною.

Ілона Ришко, 15 років, студентка 1 курсу міста Кременець Тернопільської області

Уперше я потрапила в літній християнський табір у своєму селі, де проживаю до сьогодні з родиною. Це с. Вовковиї Демидівського району Рівненської області. У восьмирічному віці сусідський хлопчик з віруючої сім'ї запросив мене в табір у нашому селі, який проводила християнська молодь. З того часу аж до сьогодні я беру активну участь у таких заходах.

Перші мої враження від християнського табору для дітей неможливо описати декількома словами. З кожним роком вони були різні. До прикладу, з 8 до 13 років мені подобалося співати християнські дитячі пісні, яких нас навчали в таборі. Пам'ятаю, як після кожного дня християнського майданчика я приходила додому й співала їх мамі. Їй це дуже подобалося. Також без моєї уваги ніколи не були залишені спортивні ігри та вивчення «золотих віршиків» з Біблії. У старшому віці мені дуже подобалися біблійні історії, які всім дітям табору розповідали наставники. Після цих історій у мене виникало багато питань, пов'язаних з пошуком Бога. Наставники завжди проявляли до дітей любов. Вони були привітними до нас. Коли я чогось не розуміла, то запитувала в них — і вони з радістю пояснювали мені Бі-

блійні істини. Я все більше й більше цікавилася питанням щирої віри в Бога. Починала розуміти, що потрібно без вагань вірити в Ісуса та віддати Йому на служіння своє життя!

Коли літній християнський майданчик для дітей закінчувався, я час від часу молилася вдома. У молитвах мене часто підтримував мій рідний брат, який на той час також цікавився питаннями віри. Бувало, що ми разом із ним читали Біблію та молилися. Кожного разу, коли завершувався табір, я сумувала за наставниками та гарно проведеним часом із ними. З християнською молоддю завжди було цікаво розмовляти про Бога, співати та грати в ігри.

Відвідування християнських літніх майданчиків спонукало мене задумуватися над існуванням Бога та Його силою в житті людини. Тепер я час від часу відвідую зібрання християн віри євангельської у своєму селі. Я бажаю віддати своє життя на служіння Богові. Я дуже серйозно ставлюся до цього питання, адже не хочу зрадити Бога, а твердо йти за Ним.

Я дякую Богові та християнській молоді, що вони неодноразово проводили табори для діток у моєму селі. Завдяки цьому служінню я з кожним разом все більше й більше дізнавалася про Бога та сенс життя. Я побачила, як щиро та віддано молодь служить Богові в літніх християнських таборах для діток. Дякую Богові за все, що є в моєму житті!

Валентин Федонюк, 18 років, 2-й курс Львівської філії національно-транспортного університету

У 13 років я вперше потрапив на християнський літній майданчик для дітей у селі Пустомити Горохівського р-ну Волинської області. Про табір я дізнався від своєї бабусі, яка відвідувала зібрання віруючих. Саме в церкві вона почула оголошення про проведення християнського табору для дітей, тому повідомила мене про це. Найбільше, що вразило в перші дні табору, — це християнська молодь. Мені було дуже приємно проводити час із молодими хлопцями та дівчатами, які так щиро вірили в Бога. За їхніми словами, манерою поведінки та ставленням до дітей я розумів, що ця молодь особлива. Велике захоплення в мене викликала християнська музика. Я дуже любив співати в таборі!

Християнська молодь, яка проводила в нашому селі табір, власним поводженням показала мені, як це добре служити Богові. Інколи разом із бабусею я відвідував зібрання віруючих, але робив це з примусу або ж на прохання бабусі. У місцевій церкві було мало молоді — переважали люди похилого віку. Дивлячись на це, у мене не виникало бажання служити Богові. Мені здавалося, що це не для мене. Я просто не уявляв себе християнином. Усе, чого мені хотілося, — це якнайшвидше досягти повноліття й зробити вибір на користь власних бажань. На той час роль хлопця-забіяки, футбол та друзі були для мене сенсом життя. Саме після літнього християнського табору для дітей у мене кардинально змінився погляд на християнське життя. Проводячи час з християнською молоддю в таборі, я наче відчув себе частинкою їхнього служіння. Вони раділи життю, славили Бога та приносили Йому плоди своїм служінням для дітей. Я побачив, що бути християнином у молодому віці не так вже й погано, навпаки — це радісно. Мені захотілося також робити щось добре для Бога та людей.

Відвідування зібрань з бабусею та християнський табір для дітей підштовхнули мене до пошуку Бога. Я почав задумуватися над власним життям. Трохи подорослішавши, я зрозумів, що маю велику потребу в Богові. Мені вже не приносили радість ті мирські речі, якими я захоплювався раніше. Подумки я звертався до Бога в молитві, читав Біблію, через що все більше й більше хотів служити Йому. Одного вечора вдома, коли мені було 15 років, у мене з'явилося велике бажання помолитися. Саме тоді Бог хрестив мене Духом Святим, а на другий день, відвідавши зібрання в церкві, я пережив ще більшу присутність Бога через Дух Святий. Я радів тим, що Бог має справу зі мною. Після цього я вирішив твердо йти за Богом. 12 липня 2015 року в 16 років я прийняв водне хрещення по вірі. Усім своїм життям я бажаю славити Бога. З кожним днем я все більше й більше ціную тією дорогою, якою веде мене Бог!

«Пустіть діток до Мене приходити, і не бороніть їм, бо таких Царство Боже!» — такі слова Христос промовив до Своїх учнів, які забороняли батькам приносити до Нього діток. Ісус як ніхто інший розуміє дітей, їхні страхи та переживання, адже Він і сам був дитиною. Для Нього не є байдужою душа дитини, яка особливо потребує Божої любові та спасіння. Давайте ревно молитися за дітей! Саме через нас Бог бажає рятувати дитячі душі від гріха!

Підготувала
Галина ФУРМАН

Великий обман, в який вірять батьки-християни

«Привчай юнака до дороги його, і він, як постаріється, не уступиться з неї» (Пр.22:6). Не раз із кафедри ми чуємо ці слова. І, тлумачачи їх, нам кажуть: «Якщо ви — хороші батьки, які з дитинства формують у своїх дітей основи християнської віри, то ваші діти не відступлять від цієї віри». Я й сам проповідував про це. Але проблема в тому, що насправді виходить по-іншому.

Щороку багато дітей, чиї батьки — вірні добрі християни, приймають рішення «покинути» християнську віру. Коли таке стається, то батьки найчастіше схильні в усьому винуватити себе. «Що ми зробили не так?» Інші батьки починають винуватити церкву, ще інші — гніваються на Бога.

Проблема ж ось у чому. Ми вирвали цей текст із контексту. Ми неправильно використали цей уривок, і внесли в нього свій зміст, якого там зовсім немає. Вище процитований уривок із Книги приповістей — про виховання. У тій частині Писання не йдеться про особисте спасіння. Там лише говориться про те, що ви можете добитися послуху дітей через постійну дисципліну. Проблема тлумачення полягає в тому, що спасіння не можна отримати через дотримання правил.

Спасіння дається лише по вірі. Якщо вас не можуть спасти ваші добрі діла, то ваше добре виховання також не може спасти ваших дітей. Ви можете бути найкращими у світі батьками й приймати найправильніші рішення завжди й усюди, але ви не можете вберегти своїх дітей від пекла. Лише Христос це може. А ми починаємо змішувати уривки про благовістя й спасіння з уривками про виховання, і нам здається, що вони кажуть про одне й те ж.

Ви можете змусити дітей прибрати в кімнаті чи зробити домашні завдання, але ви не можете змусити їх мати спілкування з Христом. Це рішення кожна дитина повинна прийняти сама для себе, якщо вона справді любить Ісуса. Будь ласка, не зрозумійте мене неправильно. У вас великий вплив і влада над дітьми, і Бог хоче, щоб ви допомагали своїм дітям прийти до Христа так само старанно, як і тим людям, які живуть довкола вас.

Ви не можете змусити дітей полюбити Ісуса, але ваші дії можуть підвести їх ближче до Нього, а можуть і відштовхнути подалі від Нього. Якщо ви — лицемір, тобто в церкві поводитеся по-одному, а вдома — зовсім по-іншому, то діти просто не повірять вам, коли ви будете звіщати їм про Ісуса.

Ще діти покидають церкви через законництво. Багато дітей виростає з думкою, що їм ніколи не досягнути потрібного духовного рівня. Батьки таких дітей зазвичай не виявляють гнучкості у вихованні. Вони живуть за правилами — «що добре, а що погано». Вони сердяться з будь-якого приводу, наче самі ніколи не грішать. Про благодать їхні діти нічого не знають.

То чи можу я зробити щось, щоб привести свою дитину до Христа? Звичайно, що так.

Звернімо увагу, що казав Бог ізраїльтянам про пасхального жертовного агнця у 12 розділі Другої книги Мойсеєвій (я беру цей розділ для прикладу, тому що там нічого не сказано про поведінку дитини, а тільки про спасіння): «Скажіть усій ізраїльській громаді, говорячи: У десятий день цього місяця нехай візьмуть собі кожен ягня за домом батьків, ягня на дім... І нехай буде воно для вас пильноване аж до чотирнадцятого дня цього місяця. І заколе його цілий збір Ізраїлевої громади на смерканні. І нехай візьмуть тієї крови, і нехай покроплять на обидва бокові одвірки, і на одвірок верхній у тих домах, що будуть їсти його в них... А ви будете дотримувати цю річ, як постанови для себе й для синів своїх аж навіки. І станеться, коли ви ввійдете до того Краю, що дасть вам Господь, як Він обіцяв був, то ви будете додержувати цієї служби. І станеться коли запитають вас ваші сини: «Що то за служба ваша?», то відкажете: це жертва Пасха для Господа, що обминув був доми Ізраїлевих синів в Єгипті, коли побивав Єгипет, а доми наші зберіг».

Раніше я не помічав цього в уривку, а тепер звертаю увагу на те, що Бог звелів ізраїльтянам привести ягня до себе в дім за чотири дні до Пасхи. Я думаю, це було зроблено для того, щоб вся сім'я, включаючи дітей, встигла прив'язатися до ягняти, полюбити його до заколення. Бог хотів, щоб люди щось відчули, коли будуть приносити його в жертву. Щоб люди хоч трохи зрозуміли той біль, із яким Отець віддасть у жертву Свого Сина.

Вимальовується не дуже приємна картина. Я впевнений, що діти плакали, коли ягнят вбивали. А потім їм треба було взяти крові ягняти й помазати нею перекладини дверей. Діти Ізраїлю не могли спасти своїх же дітей. Їм була потрібна сила Господа для цього.

Могутні єгипетські воїни вранці заливалися слізьми, а ізраїльтяни були врятовані кров'ю Агнця.

Ось шість уроків, які я зміг узяти з цього розділу:

1) Бог не збирався жаліти своїх дітей, оберігаючи їх від сумних думок та емоцій. Навпаки, Він хотів, щоб вони відчули весь тягар утрати. Для того, щоб діти зрозуміли Божу благодать, вони повинні були зрозуміти ціну, яку Ісусу треба було заплатити за їхній гріх.

2) Господь хоче, щоб ми проповідували Слово без приховування «важких» моментів. Треба розказувати все так, як було і є.

3) Виховання дітей і процес учнівства — це різні сфери.

4) Коли Бог творить надприродне, діти довго живуть під впливом цього.

5) Як батьки, ми дуже залежимо від Святого Духа, щоб Він привів наших дітей до Христа. Це важко, тому що хочеться тримати все під контролем.

6) Але слава Богу, що не все залежить від нас.

Марк ХАРПЕР

Лариса МУРАХ: «Благовістімо дітям та змінюймо країну»

Оскільки в цьому номері журнал порушує тему євангелізації дітей, то інтерв'ю із завідувачем Відділу служіння дітям Церкви ХВЄ України Ларисою Мурах нам видається дуже доречним. Бо ж які навчальні чи виховні плани роботи з дітьми не складали працівники відділу, вони всі зорієнтовані на те, щоб привести дітей до Христа заради їхнього спасіння.

— У Положенні Відділу служіння дітям зазначено, що одна з його цілей — донести вістку спасіння до дітей. Які методи ви використовуєте для досягнення цієї мети?

— Так, відділ служіння дітям однією із своїх пріоритетних цілей визначив донесення Євангелії дітям. Діти потребують спасіння і повинні дізнатися про Ісуса Христа як про свого Спасителя. Тепер ми користуємося багатьма методами, щоб звістити дітям про Ісуса. Зокрема проводимо різні заходи: уроки в недільних та загальноосвітніх школах, проводимо табори для дітей, організовуємо гуртки за інтересами та клуби, створюємо спортивні об'єднання та звіщаємо Євангелію через ЗМІ — через теле-, радіо-, інтернет-служіння.

Нині використовуємо різні євангелізаційні програми, які проводимо для дітей під час канікул. Ми їх називаємо «денний табір» чи «літній майданчик». Ще у 2004 році відділ розпочав організовувати такі заходи, але тоді ще не в кожній області сприймали такий метод роботи з дітьми. І тільки коли проминуло більше як 10 років, у кожній області запрацювали гарні дитячі програми з євангелізації. Цей метод результативний як у містах, так і в селах. Правда, діти з сіл більше відкриті до програм, які пропонуємо їм під час канікул. Часто місцева влада допомагає у проведенні євангелізаційних заходів із дітьми.

— З вашого досвіду, які з методів євангелізації дітей найбільш ефективні й чому?

— Досить ефективні згадані євангелізаційні програми для дітей — «денні табори» чи «літні майданчики». Особливість цих заходів така, що під час їх проведення відбуваються різні заняття: спортивні, музичні, ручної праці, а також біблійні уроки та зустрічі з батьками. На зустрічі з батьками, які зазвичай проводяться наприкінці заходу в помісній церкві або клубі, діти демонструють перед рідними те, що вони вивчили на заняттях літнього майданчику. Батькам переважно подобається, як організовано час їхніх дітей під час канікул, тому вони відкриті до того, щоб ми працювали з їхніми дітьми.

— Як діти реагують на євангелістів, на Слово Боже, на вістку про спасіння?

— Ми представляємо себе як їхніх друзів, і такими є, бо ж готуємо для них заняття, прагнемо навчити їх чудових духовно-моральних цінностей та привести до спасіння від гріха. Діти бачать нашу щирість, тому добре до нас ставляться. Вони завжди відкриті до навчання і добре сприймають теми, які ми підготували. Діти майже завжди налаштовані до змін у житті. Важливо не пропустити цей час і приводити їх до покаяння. Те, що діти дуже сприйнятливі до Євангелії, засвідчує й одне із соціологічних досліджень, яке було проведено в церквах Німеччини в 1990-их роках. Тоді виявилося, що 75% членів церков прийшли до Бога у віці до 16 років.

— Які особливості сприйняття дітьми Біблії?

— Здебільшого діти сприймають Біблію як особливу книгу, щиро, захоплено, і з великим задоволенням вчаться її читати. Вони легко схоплюють Слово Боже, та потребують допомоги старших у використанні його істин у власному житті. Дітям потрібен дорослий, який допомагатиме їм правильно розуміти Біблію і жити згідно з її заповідями. Багато хто з дітей шкільного віку самостійно читають Біблію, щиро моляться та отримують від Бога відповіді на свої молитви.

— Що є перешкодою для дітей відгукуватися на євангелізаційні зусилля, зокрема, що їм заважає вірити в Ісуса?

— Більшість дітей виходять на молитву покаяння, визнають Христа своїм особистим Спасителем, але не завжди стійкі у вірі, не завжди докладають зусиль, щоб чинити згідно з Біблією. Вони часто потрапляють під вплив різних небіблійних учень, тому потребують учителя, який буде їх навчати й вести за Христом, допомагатиме практикувати християнське життя. Цими вчителями можуть бути батьки, бабусі й дідусі, хтось із утверджених християн. Крім того, діти дуже гостро реагують на несправедливість, на брак розуміння з боку віруючих. Тому часто відкидають не тільки тих, хто їх образив чи не зрозумів, чи скомпрометував себе як християнин, але і їхню церкву й віру. Тому християнам потрібно бути дуже обережними й пильним в стосунках з дітьми.

— Що взагалі перешкоджає євангелізувати дітей?

— Ворог душ людських заважає проводити євангелізації серед дітей через безбожних, релігійних, обманутих людей чи полонить їх різними спокусами, демонічними заняттями. Діти потрапляють в залежності, роблять якість магічні справи, що заважає їм відгукнутися на заклик до покаяння. Але найважливішу роль у житті дитини грають батьки. І якщо вони закриті для спасіння, то заважають дитині покаятися, не відпускають на християнські зустрічі. У тому, як складеться життя дитини, — відповідальні батьки. Якщо вони самі не сприймають біблійних істин — то й дітей так учать.

— Що ви хотіли б побажати теперішнім християнам?

— Вдячна Богові, що наша держава відкрита до звіщення Слова Божого і не перешкоджає нам служити дітям. Це особливий час для українського народу. Діти, які вивчають Біблію, можуть змінити суспільство. Тож не марнуймо часу, благовістімо дітям та змінюймо країну. Наголошу, праця з дітьми — це стратегічний напрямок розвитку не тільки церкви, але й суспільства. Не замикаймося лише на дітях членів церкви, будьмо відкритими до праці з усіма дітьми, які живуть навколо нас.

Дай Боже, щоб служителі усіх церков зрозуміли важливість євангелізації дітей та благословляли на це служіння братів і сестер.

Розмовляв
Василь Мартинюк

Отцівство і синівство

Семінар, викладений на II світовому конгресі християн віри євангельської

«І приверне він серце батьків до синів, і серце синівське до їхніх батьків, щоб Я не прийшов, і не вразив цей Край прокляттям!» (Мал.4:6).

Це останні слова Старого Заповіту. Після цього настав так званий період мовчання, коли Бог не промовляв до Свого народу протягом чотирьохсот років. Це не просто остання книга Старого Заповіту, не просто останні слова, а останнє звернення Бога до людей перед тим, як через чотириста років зазвучить конкретний, яскраво виражений «голос того, хто кличе в пустелі». Зазвичай, якщо люди хочуть залишити щось на пам'ять, щоб це вразило й не забулося, вони кажуть це вкінці. І зробив це Бог, щоб згодом у Нього не було підстав, щоб уразити землю прокляттям.

У цьому уривку Бог апелює до серця, говорячи, що саме там має статися особлива глобальна переміна. Усім нам відомі слова: «Над усе, що лише стережеться, серце своє стережи, бо з нього походить життя» (Пр.4:23).

І для того, щоб ми з вами стали справжніми батьками й справжніми синами, повинна відбутися велика переміна в нашому серці. І це не одномоментний процес. Зі зміни мають відбуватися постійно, тому що ми повинні щодня преображатися в образ Ісуса Христа.

Слово «серце» (євр. «лєбаб») вжите в Біблії понад 1000 разів. Тому якщо Бог цьому органу приділив стільки уваги, то й ми з вами повинні бути уважними щодо нього. За богословським тлумаченням, серце — це не фізичний апарат для перекачування крові, а своєрідний осередок душі й духа.

Писання свідчить, що кожна людина, яка покладається лише на власне серце, на свій розум, немудра: «Хто надію кладе на свій розум (в оригіналі «лєбаб» — серце), то він нерозумний» (Пр.28:26). Тобто якщо я покладаюся лише на своє серце, на свої почуття, які зараз оволодівають мною, то буду просто нерозумним. Тому правильно зважати на те, як на наше серце дивиться Бог. А з погляду Бога «людське серце найлукавіше над все та невигойне» (Єр.17:9).

У різних уривках Писання сказано, що Бог проникає в серце й випробовує серця. Тому ми повинні довіряти свої серця Богові, щоб Він стежив за ними й через Свого Святого Духа спрямовував їх. Саме Бог є тим індикатором істинного стану нашого серця. На кожному виробництві є прилади, за допомогою яких визначають, чи вироби виготовлені відповідно до стандарту. Але час від часу й ці пристрої, які визначають відповідність стандарту, потребують контролю, їх відправляють на перевірку. Деякі просто налаштовують, коректують чи ремонтують, а інші утилізують. Серце людини також потребує такого калібрування або ж повного оновлення. Бог каже: «І дам вам нове серце, і нового духа дам у ваше нутро» (Єз.37:27). Цар Давид усвідомлював важливість того, щоб у серці відбувалися переміни, тому й говорив у молитві до Бога: «Серце чисте створи мені, Боже, і тривалого духа в моєму нутрі віднови» (Пс.50:12).

Цього ми потребуємо й у стосунках із нашими дітьми, як духовними, так і кровними. Усі ми хочемо бути добрими, чуйними, уважними, здатними розуміти потреби молодого покоління й за можливістю з Божою допомогою давати відповіді на ці потреби. Немає, напевно, таких батьків, які хотіли б бути неврівноваженими, крикливими, злими. Але іноді ми саме такими і є. І Писання відкриває нам причину цього: «Як ви можете мовити добре, бувши злі?» (Мт.12:34).

Маю слово також і до синів, і до духовних синів. Кожен батько чи духовний батько також колись був сином і, можливо, поступав не зовсім правильно. Пригадуєте дітей, які насміхалися над Божим пророком Єлисеєм. Він був наділений особливою силою від Бога. Дух, який був на Іллі, зійшов на нього з подвійною силою. І ось коли пророк після такого сильного переживання йшов у дім Божий, там його зустріла група дітей. Я вважаю, що це були не маленькі діти (їх би мами самих не відпустили за місто), це були юнаки, які вже виросли фізично, але духовно все ще залишилися дітьми. Відповідно й вчинки їхні були незрілими й немудрими. Вони стали насміхатися над пророком — і він прокляв їх. І прокляття це здійснилося — їх роздерла ведмедиця.

Тому я закликаю всіх згадати своє минуле — і духовне, і фізичне, своїх батьків — духовних і фізичних. Згадаймо свої вчинки. Можливо, ми також робили щось таке, що викликало, м'яко кажучи, обурення наших батьків, цим самим наклавши на себе прокляття. Незаслужене прокляття, наче ластівка, пурхне від тебе, а от те, яке прийшло в наше життя заслужено, завдасть нам особливої шкоди. То ми повинні щиро покаятися перед Богом і перед своїми батьками за ті вчинки, які привели в наше життя прокляття.

Хто такі духовні батьки?

Бог говорить: «Я Бог Авраамів, і Бог Ісаків, і Бог Яковів; Бог не є Богом мертвих, а живих» (Мт.22:32). Я не хочу говорити про сентиментальність чи проповідувати юдаїзм. Просто хочу показати біблійний приклад батьківства. Хочу знайти в житті цих мужів, цих отців свого народу те, що Бог хотів би бачити в тобі й у мені. Про Авраама написано: «Він проти надії увірував у надії…» (Рим.4:18). Тобто в цьому чоловікові було щось більше, ніж просто вік, який він мав, і приналежність до певної групи. Це була віра Богові. Ісак був великим у Бога. Яків названий Божим князем. І «Бог не соромиться їх, щоб звати Себе їхнім Богом» (Євр.11:16), їхні вчинки Він схвалював, у їхньому житті був присутній.

Тому якщо ми хочемо, щоб Бог не соромився нас, щоб Він нас називав Своїми синами, нам треба зрозуміти, що ж саме Бог цінував у тих отцях віри. Аналізуючи ці особистості, хочу зазначити, що не настільки важлива особистість, як присутність Бога в житті цієї особистості. У Книзі пророка Захарії сказано: «Їхні сини це побачать та будуть радіти, потішиться серце їхнє Господом» (Зах.10:7). Тому коли Бог присутній у нашому житті, ми благословенні тим благословенням, яке мав Авраам: «Тож знайте, що ті, хто від віри, то сини Авраамові...Тому ті, хто від віри, будуть поблагословлені з вірним Авраамом… А коли ви Христові, то ви Авраамове насіння й за обітницею спадкоємці» (Гал.3:7,9,29).

Тобто всі обітниці, дані Авраму, які практично стосувалися його народу, реально можуть проявитися в житті кожного народу, якщо ми вірою пробуватимемо в Господі. І хочу, набравшись сміливості, сказати, що саме ти є тим, хто може те насіння, отримане від Бога, принести у своє життя та життя своїх синів.

Батьківство — це підвищений ступінь відповідальності. Мати певне ім'я завжди легше, ніж відповідати йому. Напевно саме тому в Посланні до коринтян написано: «Бо хоч би ви мали десять тисяч наставників у Христі, та отців не багато...» (1Кор.4:15). Хай це не спонукує наші серця критично ставитися до інших, а змусить проаналізувати те, чи є ми тими отцями, які здатні народжувати й виховувати духовних синів.

Як же визначити те, чи є ми духовними батьками? Який же він — духовний батько?

Передусім це той, хто наділений підвищеним інтуїтивним, таким, що приходить від Бога, бажанням народжувати духовних дітей. Про Авраама сказано: «Він проти надії увірував у надії, що стане батьком багатьох народів» (Рим.4:18). Якщо ти здатен віддати себе Богові як інструмент для того, щоб Він міг через тебе змінювати життя інших людей, значить ти наділений однією з рис духовного батька.

Усестороння турбота про дітей — є ще однією характеристикою духовного батька. «Хоч могли ми потужними бути, як Христові апостоли, але ми серед вас були тихі, немов годувальниця та, яка доглядає дітей своїх» (1Сол.2:7).

Ми часто очікуємо, що діти стануть якимись іншими, але нічого не даємо їм для того, щоб вони змінилися. Тоді як апостол Павло каже: «Не шукаю бо вашого я, тільки вас. Не діти повинні збирати маєток батькам, але дітям батьки» (2Кор.12:14). Тому, щоб стати справжніми батьками, ми повинні накопичити й примножити духовні скарби та богопізнання, щоб мати чим ділитися зі своїми дітьми.

Ми повинні стати прикладом для наших дітей. «Будьте до мене подібні, браття, і дивіться на тих, хто поводиться так, як маєте ви за взір нас» (Фил.3:17).

І основною метою нашого духовного батьківства є зрощування себе та наших синів, «аж поки ми всі не досягнемо з'єднання віри й пізнання Сина Божого, Мужа досконалого, у міру зросту Христової повноти» (Еф.4:13). І саме в цьому процесі ми потребуємо особливого впливу Божого Духа в нашому житті.

Справжній духовний батько не боїться духовних криз. Пригадуєте, як апостол Павло, прийшовши в одну церкву, побачив, що все, що він побудував, зруйновано. Усі ознаки життя, які він бачив реально, втратили свою видимість та актуальність. Але він не зупинився, він каже: «Я знову в муках народження». Тому якщо твоя праця в сім'ї, у житті певної людини чи в церкві в цілому прийшла до нульових результатів, не засмучуйся. Там, де людина може сказати: «Все скінчено!», Бог каже: «Я тільки починаю!» Тому не треба лякатися духовних криз, треба рухатися далі.

Ознаки синівства

Синівство починається зі ступеня учнівства. А статус учня включає в себе певний ступінь смирення, бо, як сказав Христос, «учень не більший за вчителя; але, удосконалившись, кожен буде, як учитель його» (Лк.6:40).

Наслідуючи своїх учителів, учні отримують здатність рухатися в одному дусі зі своїми наставниками. І це є запорукою єдності поколінь. Апостол Павло писав про своїх духовних учнів-синів: «Хіба ми ходили не в одному дусі? Хіба не одними стопами?» (2Кор.12:18).

Процес духовного батьківства та синівства включає в себе також наступність поколінь. Тобто старші не просто повинні поступитися своїм місцем тим, хто прийде після них. Часто ми нині можемо чути нотки жалю за минулим: «От колись було…» Але Бог не змінився, просто в нашому житті не спрацювало батьківство, тобто втратився зв'язок між поколіннями, і певний духовний досвід, накопичений отцями, не був переданий дітям.

Я хочу проаналізувати один епізод з життя царя Єзекії. «І сказав Ісая до Єзекії: «Послухай Господнього слова: ось приходять дні, і все, що в домі твоєму, і що були зібрали батьки твої аж до цього дня, буде винесене до Вавилону. Нічого не позостанеться, говорить Господь! А з синів твоїх, що вийдуть із тебе, яких ти породиш, декого заберуть, і вони будуть євнухами в палатах вавилонського царя!» І сказав Єзекія до Ісаї: «Добре Господнє слово, яке ти сказав!» І подумав собі: «Так, мир та безпека буде за моїх днів!» (2Цар.20:16-19). Тобто Єзекію не турбувало те, як буде вестися його нащадкам. Він хотів бачити добро у свої дні.

Щось подібне буває й у нас. Але справжні духовні батьки вболівають не просто за те, якою є їхня духовна позиція. Вони турбуються про духовний стан, свій і своїх синів, про ті цінності, які потрібно накопичити й передати далі. Тобто ми повинні не просто поступитися місцем, а щось дати тим, хто буде після нас. І будь-які втрати, які ми бачимо в поколінні, яке приходить після нас, це наш біль і наші втрати.

І ще один момент: не треба чекати, коли тебе перестануть носити ноги й будуть плутатися думки, щоб розпочати цей процес наступності. Хороший батько народжує духовних дітей і разом із ними рухається протягом їхнього життя, формує їх і передає свій духовний досвід, а потім поступово поступається їм своїм місцем.

Наступність включає в себе передачу, прийняття, збереження та розвиток. Коли ви дитина й перед вами тільки початок дороги, то так добре, коли батьки щось передадуть вам, якось вас спрямують. Мало сказати: «Ти успадкував таке велике прізвище, правда, яке мало хто знає» або «Ти належиш до такої-то деномінації». Ми повинні їм передати досвід, те, чим ми жили, і передати так, щоб сини наші прийняли це. Ми повинні не просто законсервувати свої духовні знання й передати їх, а показати, як цим користуватися і як у цьому зростати, щоб наші діти, прийнявши наші знання та досвід, могли не просто зберігати їх, а розвивати й далі рухатися вперед.

З іншого боку, коли хтось щось дає, дуже багато залежить чи ти готовий прийняти. Духовний син шанує свого духовного батька і з хви-

люванням приймає на себе ту відповідальність, яка йому передається. Бог завжди благословляв мужів та жінок віри. І вони були благословенням для свого покоління. Але, як свідчить історія, чи не найважливішим було — без втрат передати це благословення своїм нащадкам. Тому наше завдання і як отців, і як синів — не перервати цього благословення. Усвідомлюючи це, апостол Павло промовляв до свого духовного сина Тимофія: «А що чув ти від мене при багатьох свідках, те передай вірним людям, що будуть спроможні й інших навчити» (2Тим.2:2). Павло не просто певний час користується Тимофієм, не просто один раз щось йому передає. Він передає йому знання та досвід і спонукує нести й іншим людям, які, у свою чергу, матимуть знатність навчити наступних. Але це неможливо без дії Святого Духа, без особистих стосунків кожного — і батька, і сина — із Господом. Апостол Павло, розповідаючи про першоджерело свого духовного досвіду, писав: «Бо прийняв я від Господа, що й вам передав…» (1Кор.11:23).

Батьки, будьмо близькі з Богом, щоб наші діти, бачачи це, могли тішитися серцем перед Господом (див. Зах.10:7) і щоб батьки, дивлячись на шлях віри своїх дітей, могли також радіти в Богові.

Йоганн ПРАЙЗЕЛЬ,
єпископ Союзу незалежних церков Німеччини

Фотопроповідь

Щоденник одного дня. 3 грудня, 2016

Привернула увагу фотографія в стрічці: міський вечірній зимовий пейзаж, на площі стоїть дев'ятеро людей по колу, з різних сторін до витоптаного місця по снігу ведуть сліди.

Під світлиною — перелік «гарячих» новин дня:

«Головний комунальник Львова Юрій Голець вийшов на волю під заставу у 2 мільйони гривень». Норвегія закликає обраного президента США Дональда Трампа сформулювати чітку й передбачувану політику щодо Росії якомога швидше». «Протягом 3 грудня проводяться ремонтні роботи щодо відновлення електропостачання у 43 населених пунктах у 6 районах Львівської області та 1 населеному пункту в Черкаській області». «Бойовики ОРДО знову порушили умови для розведення сил і засобів у районі населеного пункту Станиця Луганська, відкривши вогонь на цій ділянці». «У Донецькій області зафіксовано збільшення кількості випадків порушення «режиму тиші»: близько 310 вибухів у порівнянні з попереднім звітним періодом». «За минулу добу внаслідок бойових дій жоден український військовий не загинув, 6 отримали поранення». «За час перебування Юрія Луценка на посаді генпрокурора зареєстровано 22 кримінальних проваджень стосовно 28 працівників органів прокуратури». «За минулу добу в зоні проведення АТО бойовики 44 рази відкривали вогонь по позиціях українських військових»…

І підпис: «Молитва за Україну. 999-й день».

Цей допис зробив пастор із Сум Вадим Лисенко — один із ініціаторів щоденної «Молитви за Україну» на центральній площі, яку започаткували протестантські церкви міста після Революції Гідності і початку бойових дій на Сході країни. На сторінці пастора — щоденний звіт. Кожного дня з 18:00 до 19:00 сумчани збираються молитися за актуальні проблеми держави, до протестантів приєднуються представники й інших конфесій. А щонеділі — проводять «Молитовне Віче».

До слова, на ювілейний тисячний день молитви зібралося близько 150 чоловік, подію висвітлили на обласному телебаченні… Та акцент хотілося б зробити саме на 999-му — черговому дні, коли чисельність молитовників — всього 5-10 чоловік. В прості «неювілейні» дні — молитовна варта минає майже ніким не поміченою, але саме постійність, невідступність, безперервність молитовних буднів — торує перемогу в духовному світі. Тому хочеться подякувати усім ревним християнам за їхню молитовну варту.

І ще один елемент молитовного досвіду сумчан хочеться взяти на озброєння. Вони моляться не просто про загальне абстрактне благополуччя, а постійно стежать за суспільно-політичним життям і ставлять в молитві конкретні цілі, що виходять з актуальних щоденних новин.

Діти індійських нетрів

Ось уже понад 13 років Стен і Лана, засновники та керівники місії «Ісус без кордонів», служать в Індії. Проекти, започатковані цією місією, за цей час стали чудом, яке змінило життя багатьох людей. Борючись із експлуатацією та работоргівлею, будуючи дитячі будинки та Божою любов'ю змінюючи людські серця, місіонери особливу увагу приділяють роботі з дітьми.

«Коли ми вперше побачили індійських дітей, — каже Лана, — найбільше, що нас вразило, їхні неймовірно сумні очі. Це дивно, що дуже маленькі діти майже не посміхаються». — «На їхніх очах відбивається духовна печать індуїзму, — додає Стен. — Часто їхні очі обведені чорним. Це зроблено не для краси, а для того, щоб відігнати від них злих духів. На обличчі декого з них намальовані червоні цятки, що означає, що їхні батьки сьогодні поклонялися ідолам і злі духи не мають доступу до дитини. Це виглядає дуже страшно. І самі діти живуть під неймовірним тиском марновірства їхніх батьків».

Тому саме діти привернули особливу увагу місіонерів, які за Божим покликом приїхали для служіння в Індію у 2003 році. І саме для служіння цій категорії суспільства місіонери прикладають багато зусиль. «Окрім того, що діти тут переживають неймовірний духовний тиск, — розповідають місіонери, — їхні фізичні та душевні потреби також часто незадоволені. Вони недостатньо харчуються, тому дуже худенькі та виснажені. Також вони не отримують достатньої кількості любові й турботи. Вони не мають змоги навчатися, а отже й не зможуть у майбутньому краще влаштуватися в житті. В Індії процвітає торгівля дітьми, як хлопчиками, так і дівчатками, які часто потрапляють в сексуальне рабство. Особливо дівчатка, вони небажані у своїх сім'ях, тому що за них треба платити сім'ї нареченого».

Тобто діти — це найбільш незахищена суспільна група в Індії. Ситуація набула особливого загострення після жорстоких переслідувань християн у липні 2008 року. Не тільки діти з сімей індуїстів, але й діти християн опинилися в небезпеці. І тому після того, як хвиля антихристиянських гонінь прокотилася штатом Орісса та іншими штатами Індії, Бог через сон промовив до сердець місіонерів Стена й Лани. Він звелів їм потурбуватися про дітей з християнських сімей, які втратили своїх батьків під час гонінь. Перша пожертва для будівництва притулку цим дітям прийшла від восьмилітньої дівчинки з далекого містечка на півночі Росії. Згодом цей проект підтримали й інші люди. І так в Оріссі з'явився «Дім Батька» для хлопчиків і дівчаток, у якому діти отримали батьківську любов і турботу. Під час гонінь ці 18 хлопчиків і 12 дівчаток пережили жорстокі переслідування: вони змушені були залишити свої доми, жити в джунглях в антисанітарних умовах. Деякі з них на власні очі бачили, як їхні будинки були пограбовані та спалені, а батьки та члени їхніх сімей жорстоко вбиті.

Зусиллями місіонерів, а також небайдужих людей, які підтримали цей проект матеріально, було відкрито першу християнські школу «Еммануїл» в Оріссі, у якій нині навчається 20 учнів. «Центр спасіння» для обездолених дітей, який згодом був побудований у Делі, має на меті надати допомогу дітям із сімей, які живуть у нетрях. А таких сімей — половина в 16-мільйонному місті. Діти цих людей живуть впроголодь, не відвідують школу, не вміють ні читати, ні писати.

Щоб допомогти жертвам сексуального рабства було відкрито «Дім спасіння» в Гімалаях, у якому нині перебуває 24 дівчинки. Дім «Божа любов» у Кералі для хлопчиків має на меті допомогти покинутим хлопчикам знайти притулок у житті. Деякі з цих дітей сироти, деякі потрапили в цей дім з неблагополучних сімей, але нині 40 діток мають дах над головою й усе необхідне для життя.

Завершено також будівництво «Дому віри» в Делі, і тепер двері цього дому відкриті для бідних та обездолених дітей.

Пропонуємо вашій увазі розповіді місіонерів про їхню працю з дітьми, про їхні кроки назустріч закоренілому в язичництві індійському народові, який так потребує світла Божої любові.

150 доларів, які змінили світ

Знову перехрестя… Ми їдемо в критому брезентом триколісному тарантасі без дверей. Від цих прохачів нікуди не дінешся. Вони простягають свої брудні маленькі рученята, намагаючись доторкнутися до нас і викликати відразу й бажання позбутися їх. За свої недовгі 5-7 років життя вони вже встигли засвоїти, що тільки так, нахабно і з нахрапом, можна випросити декілька монеток.

На руках в одного з прошаків немовля. Його, як ляльку, тягають за собою під неймовірно палючим сонцем. Воно вже не кричить, губи злиплися від спраги, здається, що знепритомніло, а може й померло… Але ніхто на це не звертає уваги. Для вуличної ватаги прошаків немовля — це просто інструмент, наживка, щоб викликати жалість у перехожих…

Нетерпеливо сигналячи, потік машин рушив уперед. Брудні діти залишилися позаду, і пасажири полегшено зітхнули — ніхто більше не докучає їм, не торкається своїми брудними руками. Можна влаштуватися зручніше й спокійно подорожувати до наступного перехрестя.

«Добре, коли в Індії відбуваються землетруси, — розмірковувала одна наша знайома, яка належала до вищої касти, — всі ці вбогі гинуть, і нам не треба думати, що з ними робити». Не дивно, що фашизм так багато запозичив з індуїстської філософії.

…Сни мають значення. Якщо це сни від Бога, вони відкривають новий напрямок у житті. Одне — коли ти молишся й просиш Бога за цих обездолених сиріт, інше — коли Бог відповідає тобі: «Ти повинен перейнятися цим і відкрити дитячий будинок». Ви коли-небудь відкривали дитячий будинок? Як би ви почувалися, якби Бог промовив до вас одного разу й сказав, що ви повинні взяти на себе відповідальність за тих, хто нікому не потрібен?

Прокинувшись одного ранку, ми були неймовірно схвильовані. Сон був надто незвичайним, щоб не звернути на нього увагу. Неможливо залишитися таким, яким був, коли Бог у сні каже тобі: «Я — Отець сиріт. Візьміть тих, хто нікому не потрібен, і потурбуйтеся про них. Відкривайте дитячий будинок».

У той же самий час ввечері далеко в засніженій Росії маленька дівчинка Даша молилася разом зі своєю мамою за сиріт, батьки яких загинули під час недавніх антихристиянських гонінь в Індійському штаті Орісса. Спонукана співчуттям до цих нещасних дітей, восьмирічна Даша побігла в суміжну кімнату і принесла свою скарбничку. Вона взяла все, що в неї було — 150 доларів, і попросила свою маму передати ці гроші на допомогу сиротам. Здивована таким вчинком своєї крихітки, мама зателефонувала нам і розповіла, що сталося. Ні дівчинка, ні її мама нічого не знали про наш сон і наші плани. Коли вони зателефонували нам в Індію, ми були так натхнені явним підтвердженням нашого сну, що прийняли рішення починати проект негайно.

Пам'ятається, як ми радісно ділилися тим, що починаємо дитячий будинок із кимось із наших родичів. «Ось це славно! — почули радісну реакцію. — А скільки у вас є для цього грошей?» — «Уже 150 доларів!» — відповіли ми. Зависла пауза. Але ми знали що проект, що почався так надзвичайно, просто приречений на успіх. Насьогодні ми змогли взяти 25 дітей — і дуже натхнені таким результатом, хоча ще так багато нікому не потрібних дітей на вулиці.

Прийняти одне дитя, щоб змінити світ

Стомлені й змучені після безсонної ночі, проведеної в нашому незручному квадратному джипі, ми вилізли з машини перед обдертими залізними воротами. За воротами виднілася колись красива будівля пасторського центру. Тепер вкрита кіптявою й розграбована, вона дивилася на нас порожніми очницями розбитих вікон. З'їжуючись від колючих ворожих поглядів індуїстів навколо нас, ми увійшли на обнесену високою цегляною огорожею територію центру.

Протягом всієї нашої подорожі ми бачили одну й ту ж картину: спустошені обгорілі руїни, які були колись будинками християн, зруйновані церкви, біженців, які живуть

у наспіх зроблених куренях і дірявих наметах. Зупиняючись біля їхніх таборів, ми підходили до наших братів і сестер у Христі й розмовляли з ними. На очі багатьох, і чоловіків, і жінок, наверталися сльози. Усі розповіді були однакові: «Скажений натовп увірвався вночі в будинок. Сусіди-індуїсти розграбували все цінне. Тих, хто не встиг утекти в джунглі, убили. Жінок і дівчат зґвалтували».

Ми дивилися на цю страхітливу картину горя й відчаю, і дедалі більш чітко розуміли той кошмар, що пережили діти, які нещодавно прибули в наш дитячий будинок. Вони не просто втратили батьків. Вони бачили, як їхніх батьків убивали, як ґвалтували їхніх матерів і сестер. Вони рятувалися втечею, їхні батьки тягли їх на руках, а безжальний натовп із улюлюканням гнався за ними. Вони пережили безсонні ночі в задушливих диких джунглях, що кишать зміями, малярійними комарами й хижими звірами. Протягом багатьох днів вони харчувалися тим, що потрапило, або не їли взагалі.

Я дивився на наших дітей, ситих, чистеньких, у новому одязі. На дітей, яких Господь показав нам уві сні кілька місяців тому, — сон став реальністю. На дітей, яким повернули майбутнє й надію. І думав: «Чому одні безжально вбивали цих дітей, а інші ризикували своїми життями, щоб врятувати їх? Чому для одних ці діти абсолютно нічого не значать, а інші готові пожертвувати останнім, щоб допомогти їм? Де проходить ця межа, яка відділяє життя для себе й життя для Бога?» Ісус відповів на це питання дуже просто: «Хто прийме одне таке дитя в ім'я Моє, той Мене приймає» (Мт.18: 5).

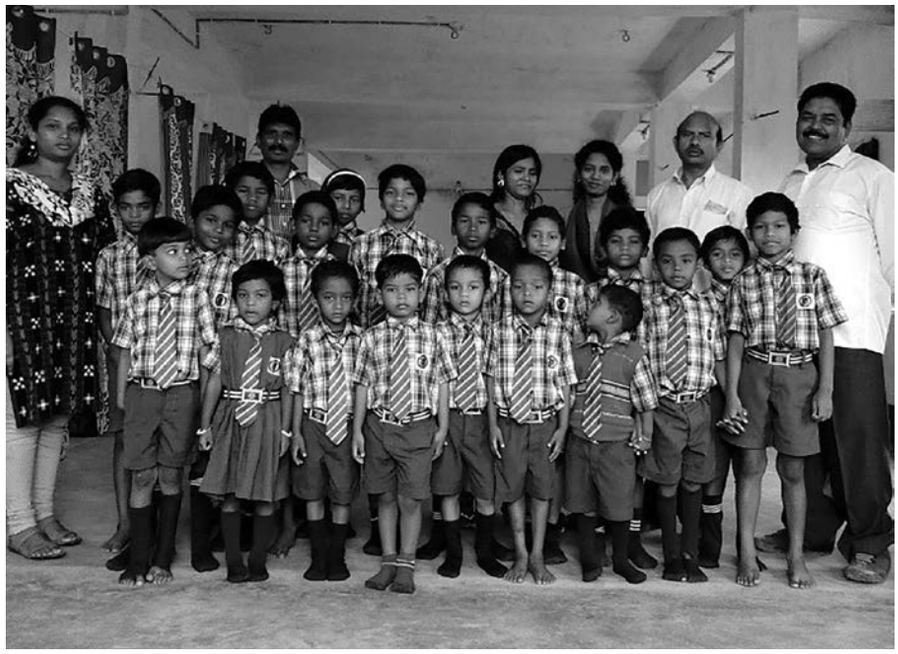

Що чекає на жінку, продану на примусову проституцію своєю сім'єю?

Вона зобов'язана народжувати дітей від клієнтів, тому що народжені в борделі діти — це безкоштовний товар, який у майбутньому принесе прибуток сутенерам. Кожна жінка знає, яка доля чекає її синів: вони стануть наступним поколінням сутенерів або євнухів. А невинність їхніх дочок буде продана за копійки якомусь пройдисвітові, або ж дівчатка будуть зґвалтовані якимось клієнтом. Уся розпуста відбувається в одній кімнаті з дітьми, тому щоб захистити їх, жінки із найменшого віку дають їм алкоголь, від якого діти занурюються в п'яне забуття.

Жодна дитина не дізнається, хто її батько, адже батько — це випадковий хтивий клієнт. Дочки повторять історію життя своїх мам. Щоб розірвати коло прокляття, наша команда протягом довгого часу вибудовує відносини з цими жінками, після чого мами підписують документи в юристів і віддають дітей у наш «Будинок порятунку». Ми побудували будинок, у якому проживають наші дівчатка, яких Господь урятував від знущань і насильства. Це чиїсь майбутні дружини й мами, які виховають наступне покоління в Христовій науці. У всіх поламане дитинство, але старші дівчатка вже прийняли хрещення!

Бездомні діти Індії. Як їм допомогти?

Коли перший раз ми приїхали до Індії, одне з найяскравіших, але негативних вражень справили на нас бездомні вуличні діти.

Якось віз нас моторикша, і на одному з перехресть підбігає чотирирічна обірвана дівчинка зі страшно

Вихованці дитячих притулків, які організували Стен і Лана в Індії

скуйовдженим волоссям. У мене була розпочата пачка печива — і я віддала її цій дитині. На мій превеликий подив ця маленька дівчинка прийшла в дику лють і жбурнула в нас це печиво, відчайдушно кричачи, що їй потрібні гроші. Якщо чесно, я втратила дар мови, оторопівши від такої поведінки дитини. Через якийсь час ми багато дізналися про життя безпритульних і про бездушних дорослих, які керують малолітніми бандами, вимагаючи, щоб діти ввечері приносили певну суму грошей, а тих малюків, яким так і не вдається випросити її за день, жорстоко б'ють.

Проїжджаючи по вулицях Індії ми постійно натикаємося на одну і ту ж безпросвітну картину: абсолютно роздягнені малюки повзають у багні, час від часу засовуючи собі в рот якесь дрібне смердюче сміття. Єдиний «одяг», у який одягають малюків із нетрів — це тонка чорна мотузочка навколо живота. Нетрі просякнуті багаторічними випорожненнями хворих тварин і людей, але це не лякає їхніх матусь, які так само були виховані своїми батьками в смердючих нетрях. Їхні голопопі немовлята вбирають бруд і хвороби поколінь у свої м'які рожеві тільця, сидячи на огидно смердючій землі й запихаючи собі в рот всяку бридоту.

Індійські міста переповнені нетрями. Хатини неписьменних бідняків погано захищають і від спекотного сонця, і від дощу, і від вітру. Люди, що живуть у цих районах, неймовірно бідні. У таких хатинах дуже убога обстановка, часто на підлозі лежать тільки брудні тонкі циновки, на яких люди сплять. Час від часу ми спостерігаємо, як жінки сидять на вулиці, вичісуючи вошей один у одного й у дітей. А якщо є якась річка, то її береги всіяні бідняками, ураженими всілякими хворобами. Люди п'ють некип'ячену воду, бо, щоб розпалити багаття, потрібно добути десь дрова. Але якщо дрова є, то краще їх використати для приготування мізерної їжі.

Діти нетрів, чи дійсно Царство Боже належить їм?

Ісус сказав до Своїх учнів: «Пустіть дітей приходити до Мене, не бороніть їм, бо таких Царство Боже. І, обнявши дітей, поклав руки на них і благословив їх» (Мр.10:14-16).

Через деякий час ми відчули Боже повеління розпочати працю в нетрях. І нещодавно ми провели там біблійний урок для дітей. Ми такі раді, що Господь благословив нас, і це служіння пройшло просто чудово!

На урок зібралося близько 30 дітей і з десяток дорослих. Діти прийшли навіть із сусідніх нетрів. Ми насилу знайшли більш-менш чистий клаптик землі для проведення зібрання. Усе навколо було страшно загиджено випорожненнями тварин і людей (жителі нетрів не будують туалетів, а ходять куди хто). Усі діти сиділи на землі. Майже всі вони були жахливо замурзані, нечесані й немиті, у брудному старому одязі.

Під час нашого служіння навколо нас паслася неймовірна кількість свиней, курей і навіть прив'язаний до дерева козел. Поруч тік невеликий смердючий струмок нечистот. Наші голоси заглушало ревіння машин (нетрі поруч з автострадою), тож нам доводилося розмовляти так голосно, як тільки могли.

Ми розпочали наш біблійний урок і розповіли дітям про створення світу, про те, що Ісус — Творець усього, і ми повинні славити Його. Діти охоче вивчили християнську пісню на гінді. З 30 присутніх на уроці дітей, 20 не ходять у школу, тому ми вирішили навчити їх читати й писати їхньою рідною мовою — гінді. На цей раз ми вивчили дві літери (всього їх близько 250). Потім провели короткий урок англійської мови у вигляді гри й закінчили все молитвою.

Усі присутні були дуже задоволені. Після служіння діти оточили нас щільним колом, і ми всі разом із задоволенням заспівали пісню про Творця ще раз. Підлітки ставили нам різноманітні питання. І було видно, що нікому не хочеться розходитися. Здалеку ми чули дітей, які голосно виспівували щойно вивчену нову християнську пісню...

Коли ми йшли в ці нетрі, нас не лякали сморід і бруд. До цього ми вже звикли. Єдине, про що ми переживали, — чи зможемо нормально провести служіння на гінді, адже в нас немає перекладача, а наше знання цієї мови ще далеке від досконалості. Люди в нетрях зовсім не розмовляють по-англійськи, їхня рідна мова — гінді. Але ми вдячні Богові, що все пройшло добре, хоча після цього служіння ми відчували себе геть виснаженими.

Ісус сказав: «Пустіть дітей приходити до Мене, не бороніть їм», а потім Він додав щось ще більш значуще: «Бо таких Царство Боже». Чи дійсно Ісус мав на увазі те, що сказав? Чи справді дітям нетрів належить Царство Боже? Чому тоді вони не мають можливості почути Благу Звістку? Чому вони не мають можливості пережити благословляючий дотик Ісуса? Що є перешкодою, яка не пускає дітей нетрів до Ісуса? А раптом цією перешкодою є ми самі?

Коли ми вибираємо комфорт замість покликання, страх замість віри, самовдоволення замість пошуку — ми стаємо цією перешкодою, яка закриває іншим шлях до спраглого всіх благословити Ісуса. Діти нетрів чекають на тих, хто стане для них провідниками в Царство Боже. Можливо, вони чекають на тебе?

Підготувала
Ольга Міцевська

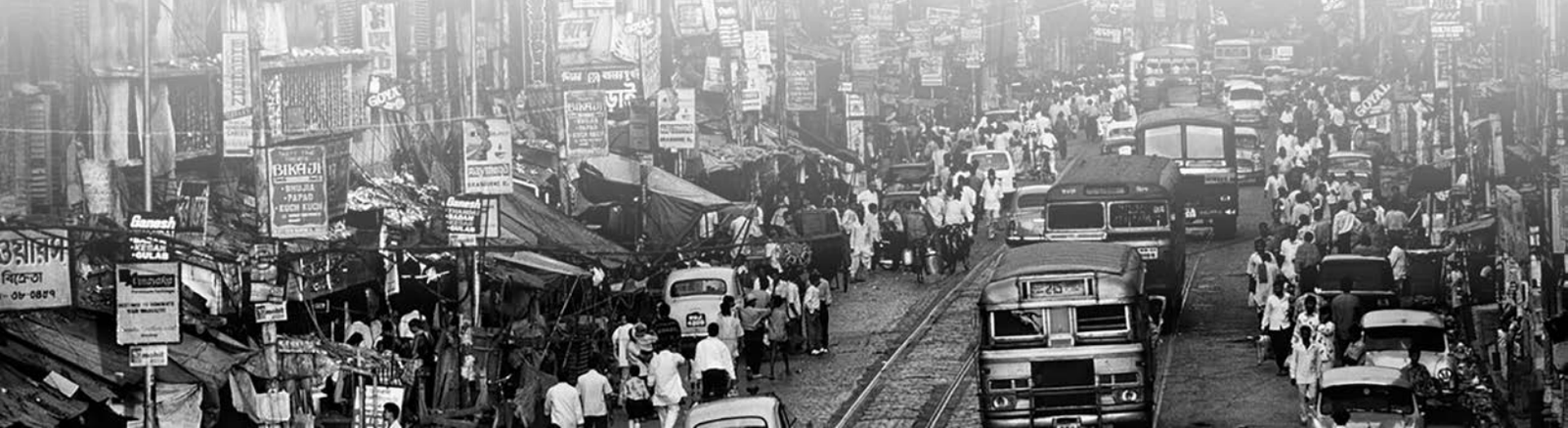

Олександр Третяк: «Я в передчутті того, що буде робити Бог!»

Я познайомився з Олександром Третяком ще в студентські роки на основі спільного служіння. Прийнявши відповідальність за Волинську студентську християнську спілку «Пілігрим» (м. Луцьк), дізнався, що її аналог за назвою «Фавор» існує в Рівному. І заснував «Фавор» за прикладом «Пілігриму» головний герой мого інтерв'ю. Були зустрічі, взаємні відвідини, обмін досвідом. Спілкуючись із Олександром, я завжди захоплювався незвичними для його віку твердістю та цілеспрямованістю. Тому, коли згодом дізнався, що він став ректором РДСА, нітрохи не здивувався.

Це інтерв'ю виявилося дещо спонтанним, проте, здається, цікавим та змістовним. Перед тим, як запросити вас власне до його прочитання, хочу описати ще одне важливе враження, яке лишилося поза текстом, але не покидало мене впродовж усієї нашої бесіди. Коли Олександр розповідав про заснування спілки «Фавор» і коли пригадував чудеса, які трапилися з ним в Африці, і коли ділився насиченим графіком організації подій, присвячених R500, і коли показував шеврон, подарований йому знайомим головою поліції Рівного, і коли показував з телефону відеопроповідь свого чотирирічного сина, і коли проводив екскурсію коридорами семінарії — увесь цей час у його очах світилися іскри, як у людини, яка щиро захоплена справою свого життя. Сподіваюся, шановні читачі, що навіть через друковане слово ця іскра зможе доторкнутися до ваших сердець.

Олександр Третяк народився 13 грудня 1985 року в с. Липне Ківерцівського р-ну. З 2010 року — диякон «Церкви Святої Трійці» (м. Рівне), з 2012 року — ректор Рівненської духовної семінарії і академії. Магістр богослов'я, спеціаліст романо-германської філології. Разом із дружиною Ольгою виховує сина Даниїла.

— Я знаю тебе як молодіжного служителя, освітянина, місіонера. Ці три сфери визначають твоє покликання?

— *(Надовго замисливщись — авт.)* Так. Ці напрямки взаємопов'язані. З раннього віку я працював із молоддю в церкві. Потім було студентське служіння. І дотепер — праця в семінарії, яка якраз орієнтує молодих студентів на практичне служіння, зокрема — місіонерське. Маємо багато місіонерських точок на Рівненщині, куди направляємо місіонерів. Тому ці сфери органічно сплетені в моєму житті.

— Коли настав момент чіткого усвідомлення власного покликання?

— Цей момент настав дуже рано. У церкві я був одним з наймолодших проповідників. Свою першу проповідь, яка тривала аж три хвилини, сказав у шестирічному віці на пасхальному богослужінні. З 12 років мене вже досить часто залучали до проповіді в церкві. А в 17-річному віці призначили відповідальним за молодіжне служіння.Тобто дуже рано довелося брати на себе відповідальність. Уже тоді відчував, що все моє життя буде пов'язане зі служінням, і навіть дещо планував.

— Сьогодні це досить рідкісне явище — коли людина так рано серйозно пов'язує своє життя зі служінням. Хто в тобі це зростив? У якому середовищі ти виховувався?

— Насамперед варто сказати, що я представляю четверте покоління євангельських християн. Вірю, що благословення передається з покоління в покоління, зокрема, це стосується і схильності до служіння. Прадід Авраам Лисюк був пастором церкви с. Липне. Дідусь Федір Лисюк був дияконом церкви. Батько Віталій Третяк — хорист. Виростаючи в такій сім'ї, рано почав відчувати відповідальність за власні слова й учинки. І в служіння я влився дуже природно.

— В одному інтерв'ю ти сказав, що змалку мріяв про місію в Африці, і ця мрія навіть зіграла не останню роль при виборі вищої освіти. Ти вступив на факультет романо-германської філології, розуміючи, що без знання мови не зможеш поїхати в Африку. Тож звідки походить ця мрія, коли вона зародилася?

— Знову ж таки — ще в дитинстві. Тоді була хвиля масових євангелізаційних кампаній, зокрема, мені часто потрапляли на очі плакати Біллі Ґрема, Рейнхарда Боннке, які проповідували в Африці. Дивлячись на них, я мріяв теж поїхати в Африку для благовістя.

— Перші мрії про місію (чи будь-яке інше служіння) найчастіше — у романтичних кольорах. Коли ці юначі поривання стали усвідомленим рішенням?

— Цей момент настав, коли я, ще будучи студентом-четвертокурсником, отримав запрошення працювати в семінарії. До речі, розмова з ректором Павлом Купріяновичем відбулася саме в цьому кабінеті, я сидів саме на цьому кріслі. Тоді й зрозумів, що Бог мене веде саме в цьому напрямку. Час був для семінарії непростий, як молодому чоловіку, мені довелося пережити немалі труднощі. У той же час мене кликали за служителя і в Канаду, і в США, уже майже були оформлені документи... Роздоріжжя: їхати за кордон чи очолити семінарію? За кордоном можна комфортно влаштувати своє життя. А в семінарії — постійні проблеми, нестача фінансів, переживання за колектив… Тоді я цілком усвідомлював, що йду на жертву.

— Отже, твоя мрія про Африку збулася.

— Так. Наразі відбулося вже чотири поїздки у Африку протягом 2010-2016 років. У республіку Гану ми поїхали через служителя зі США, друга нашої семінарії. Він запропонував відвідати його знайомого пастора Бішопа Ейсіфі з цієї республіки, який саме потребував підтримки. Пізніше я познайомився з пастором із Буркіна-Фасо Етьєном Ямеого через одного з наших партнерів — ірландську місію «Drop in Ministries». В Африці — три основні напрямки служіння. По-перше, будівництво медичної клініки та християнської школи. По-друге, навчання дітей азам письма та лічби. І, по-третє, власне благовістя.

— Опиши своє найяскравіше місіонерське враження.

— Їх було так багато, що можна написати окрему статтю *(довга пауза — авт.)*. Не знаю, навіть важко вибрати. Там місцеві жителі щиро вірять у чудодійну Божу силу.

На наших очах Бог зціляв людей. Ось один із випадків. Після проведеної євангелізації вже збиралися від'їжджати, сідаємо в автомобіль. А там по селах немає електрики, суцільна темрява навколо. Навіть проповідувати ввечері доводилося, підсвічуючи ліхтариком. Раптом відчуваю — мене хтось тягне ззаду. Дивлюся: така суха, кістлява старенька жінка. Нога в неї настільки напухла, що не згинається в коліні. Якраз перекладача не було поруч. Вона щось каже на мові ашанті, ми не розуміємо. Вона складає руки у формі молитви й показує на ногу, мовляв, помоліться. Помолилися з рукопокладенням, повернулися до машини — треба рушати. Аж знову хтось тягне за одяг: та сама жінка, тільки вже радісна, усміхнена, показує два пальці вгору — люкс, показує на ногу й починає стрибати, танцювати й бігати навколо нас. Ми навіть не зогледілися, як Бог в одну мить зцілив її ногу…

— Хочу, щоб ти ознайомив читачів із історією створення студентської спілки «Фавор», яка досі функціонує в Рівному.

— Під час навчання в університеті мені чогось бракувало. Усе здавалося сірим і буденним, я ж звик до активного служіння. Тому шукав можливості себе реалізувати. Запропонував кільком друзям організувати в університеті команду студентів-християн, щоб разом збиратися, молитися, один одного підтримувати, а також щоб благовістити. Починалося все з 10-15 людей, але згодом ми побачили в цьому перспективу й вирішили залучити інші навчальні заклади. Зробили в церкві оголошення, і до нас приєдналися студенти з усіх вузів. На тепер спілка налічує близько 150 чоловік. За статистикою, студентська аудиторія — одна з найменш охоплених благовістям. Тому це дуже актуальне служіння.

— Разом з тим, студенти — специфічна категорія людей. Вони все піддають сумніву, люблять ставити каверзні запитання… З твого досвіду — як краще донести їм Євангелію?

— По-перше, завжди бути самим собою. Не комплексувати, що ти віруючий, навпаки — це модно. Якщо раніше сміялися, що християни не дивляться телевізор, то тепер сміються з тих, хто дивиться телевізор. Також, важливо бути різносторонньою людиною, уміти підтримувати розмову на будь-яку тему, орієнтуватися в суспільно-політичних процесах. Говорити мовою молоді.

— Мабуть, тебе можна занести в «Книгу рекордів» як наймолодшого ректора навчального закладу. Провокаційне запитання: як тобі вдалося в такому молодому віці стати ректором?

— Мене часто про це запитують. І ніхто не вірить моїй відповіді. Це, знаєш, така стара корупційна радянська система мислення: «Тебе «по блату» просунули?» А насправді це було для мене абсолютною несподіванкою. Гаразд, я ніколи не розказував цього так відкрито... Виявляється, Павло Купріянович, засновник і перший ректор Рівненської семінарії, уже давно придивлявся, і в день, коли я був запрошений у цей кабінет, він мав повну інформацію про мене. Він сказав: «Будеш моїм першим заступником». Отак сходу! Для 22-річного молодого чоловіка таке почути було дуже дивно. Але, напевно, ректор знав, що робить. Павло Василець був для мене прикладом справжнього лідера. У 1989 році, ще за Союзу, він мав пророче бачення про значення освіти й заснував семінарію. Ми збираємося написати біографію цього служителя. Він вибрав мене й зрощував, вкладав увесь свій досвід, був моїм ментором. І коли настав час передати посаду, це відбулося настільки природно, що ні для кого не стало несподіванкою. Тоді мені було 26 років.

— Семінарія — це для тебе більше робота чи служіння?

— Без вагання скажу, що — служіння. Однозначно.

— Ти можеш сходу назвати свого улюбленого служителя з Біблії?

— Даниїл. Захоплююся його вихованням, освітою, твердістю, безкомпромісністю, мудрістю. І навіть свого сина я назвав на його честь.

— Будь-яке служіння приносить і радість, і біль. Що найважче у твоїй справі й що найприємніше?

— Почну з приємного. Мене тішить і радує, коли бачу, як випускники семінарії стають ефективними служителями в різних сферах. Це означає, що ми виконуємо свою функцію — «приготувати святих на діло служби». Статистика, яку ведемо, свідчить, що 75% випускників активно задіяні в служінні. Це дуже

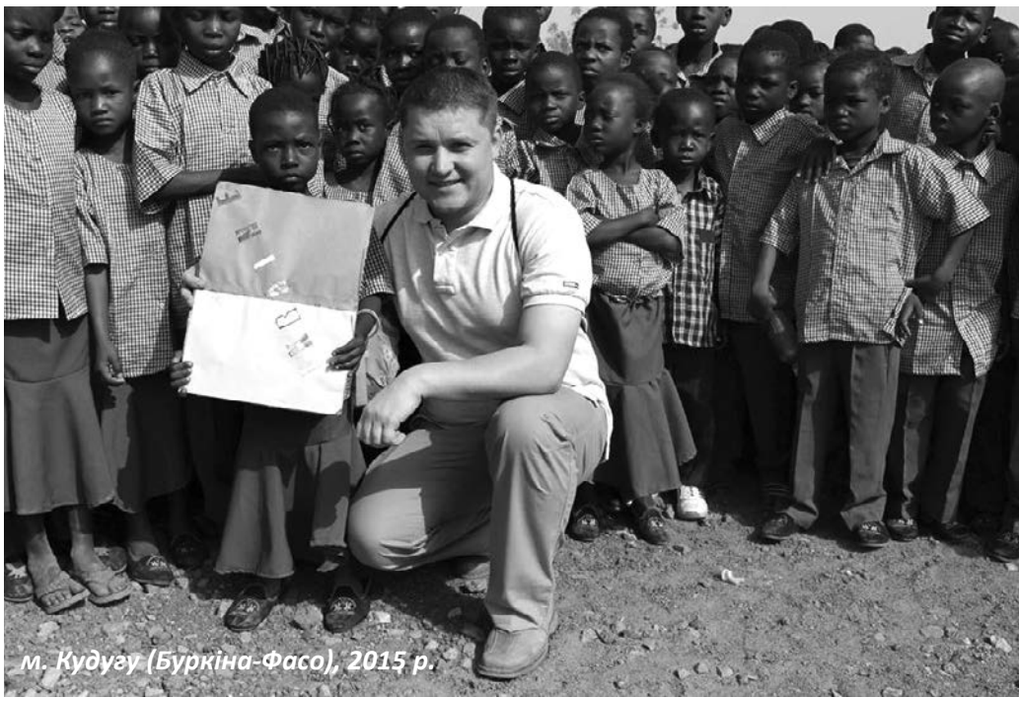

м. Кудугу (Буркіна-Фасо), 2015 р.

великий відсоток. Усього за 27 років праці семінарія випустила 9000 випускників. Нинішні ключові служителі об'єднання проходили програми, реалізовані саме на базі нашого навчального закладу, зокрема широковідому програму РУБІ. Приємно, що через служіння наших студентів десятки тисяч дітей (без перебільшення) чує Боже Слово під час літніх таборів. Приємно, що, напевно, в усіх областях України музичне служіння ведуть наші випускники. Щодо негативу, то найбільше мені болить конкуренція дарів у Тілі Христовому. Як працівник духовної освіти я розумію, що всі дари важливі: пророк і вчитель, пастор і місіонер. Я не ділю їх на більш і менш потрібні. Усі разом повинні працювати на збудування церкви. На жаль, часто «духовні» люди (пророки, цілителі) звисока дивляться на всі інші служіння, у тому числі — на духовну освіту. Вони, як духовні, мали б бути навіть більш тверезомислячими за «недуховних», натомість — саме від них часто походить різного роду дисбаланс. Освіту як одного зі складників церковного життя дехто зі служителів викреслив із власних пріоритетів. Багатьох ми й досі не можемо переконати, що це необхідний елемент для духовного зросту церкви. Щоправда, останнім часом з'явилася позитивна тенденція: сьогодні в семінарії навчається вже три групи, близько 60 служителів із нашої області. Лід починає танути.

— Який тепер попит і пропозиція в духовній освіті? Які напрямки найбільш затребувані ззовні, а які пріоритетні для розвитку семінарії?

— Із розумінням важливості розвитку дитячого та музично-хорового служіння останнім часом збільшилася кількість студентів саме на цих напрямках. Якщо раніше ледь-ледь набирали групу на напрямок дитячого служіння, то тепер, з поширенням літніх таборів, йде багато абітурієнтів, не маємо навіть можливості всіх прийняти. Щодо наших пріоритетів, то найбільше думаємо про державну легалізацію семінарії. На законодавчому рівні двері вже відкриті. Проблема в тому, що ми самі не готові пройти ліцензування та акредитацію. Для цього потрібно виконати ряд вимог: мати власні спортзали, спортмайданчики, харчблоки, їдальні, гуртожитки, бібліотеки, кафедри, професорсько-викладацький штат… Практично жоден духовний заклад братства не має усього цього. Багато з них існують при церквах, тобто не виконують навіть формальних адміністративних вимог.

— Ще кілька питань із загально-церковної проблематики. Ти саме в тому віці й позиції, що можеш зважено оцінити конфлікт поколінь у церкві. Який вихід із нього, на твою думку?

— Узагалі, мені здається, що сьогодні люди стали черствішими через брак живого спілкування. Дуже багато людей замкнулися в собі. Після останніх зустрічей, конференцій, ток-шоу я дійшов висновку: дуже великий брак особистих взаємостосунків, що й призводить до багатьох проблем у різних сферах, зокрема і до конфлікту поколінь. Потрібно спілкуватися й будувати стосунки.

— Якою ти бачиш ідеальну церкву? Ідеальну — не в значенні «без недоліків», а таку, у якій тобі хотілося б бути.

— Перш за все — щире відкрите спілкування між членами церкви. Великі, тисячні церкви — охолоджують стосунки між людьми. Для мене ідеальна церква — до 300 членів, де всі один одного знають. Наступне — церква повинна обов'язково мати ціль. Чи то місіонерство, чи соціальне служіння, чи молодіжний напрямок… Церква без мети довго не проживе. І третє — здорове вчення й діючі дари Святого Духа.

— Що ти назвав би основною проблемою сучасної церкви?

— Лінь християн у читанні та дослідженні Божого Слова. Більшість людей приходять на богослужіння за готовою їжею і ще… проповідників покритикувати. Віруючі не розвиваються, не зростають.

— Яким ти бачиш основне завдання української церкви в сучасних реаліях?

— Я тепер дуже переживаю за Україну. Навіть обмежив діяльність за кордоном, аби сконцентруватися на внутрішніх викликах. Першочерговим завданням церкви вважаю благовістя. Сьогодні якнайсприятливіші умови для цього. Я в захопленні від того, які Бог нам дає можливості. І в передчутті того, що буде робити Бог.

— Завжди цікаво запитувати про особисті стосунки з Богом, хоча це дуже сокровенна сфера. Яким було твоє перше переживання Бога?

— Мені було 18 років. Звичайне богослужіння. Хоча змалку був просочений молитвами, служіннями, Божим Словом, але тоді — реально усвідомив особисту потребу в Богові. Зрозумів, що віра моїх батьків і дідів не спасе мене, і щиро каявся перед Богом. Це була особиста зустріч із Богом через молитву. Часто порівнюють покаяння невіруючої людини й дитини з віруючої сім'ї: у першому випадку — різкий поворот, а в другому — плавний перехід. Але це теж дуже несподівано й кардинально — коли виростаєш серед християн, думаєш, що в тебе все добре, а потім раптом особисто зустрічаєшся з Богом і розумієш, що ти — грішник.

— У кожного є моменти, коли відкривається ще якась грань у пізнанні Бога, починаєш більше Його розуміти. Можеш згадати подібний приклад зі свого життя?

— Коли народився син, у нього були невеликі проблеми — підвищений білірубін. Пам'ятаю, коли тримав його на руках, подумав: як було Господу віддати на смерть єдиного Сина? Це один із таких моментів. Ставши батьком, починаєш більше розуміти Бога як Батька.

— Вірш із Біблії, який останнім часом став для тебе відкриттям.

— Луки 21:19: «Терпінням вашим спасете душі ваші». Узагалі, цей текст — на всі випадки, але він дуже близький до девізу мого життя: щоб не трапилося, терпи, тримайся, не здавайся, не спіши — але й не паси задніх.

— Є люди, які мають чіткий гра-

фік молитов, читання Біблії. У інших — це відбувається більш хаотично. З якої ти категорії?

— Ну, щоденне читання Біблії і молитва — це «за замовчуванням». Але, крім того, я дуже люблю інколи просто подумки вести розмову з Богом на самоті. Дуже люблю молитися на природі, на фоні гарних краєвидів…

— Я чомусь думав, що в тебе більш логічний склад розуму...

— Може, із першого погляду так не здається, але я також досить романтична людина. Хоча й дуже люблю логіку й порядок. Часом ловлю себе на думці, що я — дивне поєднання іноді несумісних речей. Наприклад, дуже люблю наукову сферу, освіту, навчання й дуже люблю духовну сферу, молитви, пророцтва. А може, це просто правильний баланс?

— Хто ще, крім Павла Васильця, про якого ти згадував, вплинув на розвиток твоєї особистості?

— Великий вплив мав на мене дідусь, він прищепив любов до проповіді. Сильний вплив мали батьки. На сучасному етапі мені багато в чому подобається позиція й напрямок нашого єпископа Віктора Боришкевича, у нього є чого повчитися.

— Розкажи про свою сім'ю.

— З 2008 року одружений. Моя дружина з великої сім'ї — перша з 14 дітей. Познайомилися в служінні, на студентській спілці. Я молився, і Бог послав мені дружину, яка розуміє й благословляє на служіння, що для мене дуже важливо. Проте кожну вільну хвилину намагаюся присвятити для Ольги й сина. У нас довго не було дітей, майже 5 років. Якось, повернувшись із Африки, ми потрапили в гості до наших знайомих у Камінь-Каширському районі. Прийшло багато сусідів, які хотіли почути розповіді про місію в Африці. Виявилося, що там був пророк Господній. Під час молитви він підійшов до моєї дружини й сказав: «Пройде час і півчасу — і заспіваєш колискову». Через півтора року народився Даниїл. І поки що це наша єдина дитина.

— Цей номер журналу присвячений темі «Благовістя дітям». Що ти можеш сказати з цього приводу?

— Окрім того, що був хороший вплив батьків, дідуся, завжди кажу, що я є плодом дитячого служіння. Я дуже любив недільну школу, захоплювався нею. Це потужний інструмент. Тому важливо розвивати в церквах це служіння на дуже якісному рівні. Щодо сім'ї, то найважливіше — спілкування, саме його сьогодні дуже бракує. За українською статистикою, сучасні батьки проводять із дітьми лише 3 хвилини на день. На жаль, діти не знають серця батьків, а батьки не знають серця дітей. Через спілкування, через гру зі своїм сином я намагаюся прищеплювати йому любов до Бога, Біблії та церкви. От, наприклад, граємося машинками: «Данік, куди їдемо?» — «До садочку» — «Бррр — поїхали до садочку» — «А що тебе вчили в садочку?» — «Рахувати» — «Ану порахуй». Він рахує й у формі гри повторює вивчене. Так учу його лічбі, азбуці. «Данік, куди тепер їдемо?» — «На зібрання!» — «Бррр — на зібрання» — «А що роблять на зібранні?» — «Проповідують». Він бере Біблію і «проповідує», переказує все, що знає, потім — разом молимося.

— Що ти вважаєш найсильнішою й найслабшою своєю рисою?

— Найсильнішою — напевно, організаційні здібності. Організувати якусь роботу для мене дуже легко й природно. Коли маю завдання, то відразу перед очима ніби паззли складаються: що і як зробити. Це дана Богом здібність. Щодо слабкостей… Я завжди комплексував, що надто молодий, особливо перебуваючи в колі зрілих і досвідчених.

— Якби ти міг поговорити з собою 15-річним, що б ти йому сказав?

— Тоді мене ще вабили молодечі пожадливості — мотоцикли, тусовки… Я сказав би: «Саша, тримай свою мрію про служіння і стережися молодечих пожадливостей!»

— Якої цілі ти хотів би досягнути у своєму земному житті?

— Я уявляю свою старість так. Дім. Сімейний затишок. Зібралося багато дітей і внуків. Вчасно передане служіння наступному поколінню. Але, незважаючи на це, активна праця до останнього дня. У семінарії утворений інститут мистецтв. Семінарія розширюється, має кілька корпусів, має потужну методичну базу. Тисячі випускників працюють у всіх куточках світу…

Розмовляв
Дмитро ДОВБУШ

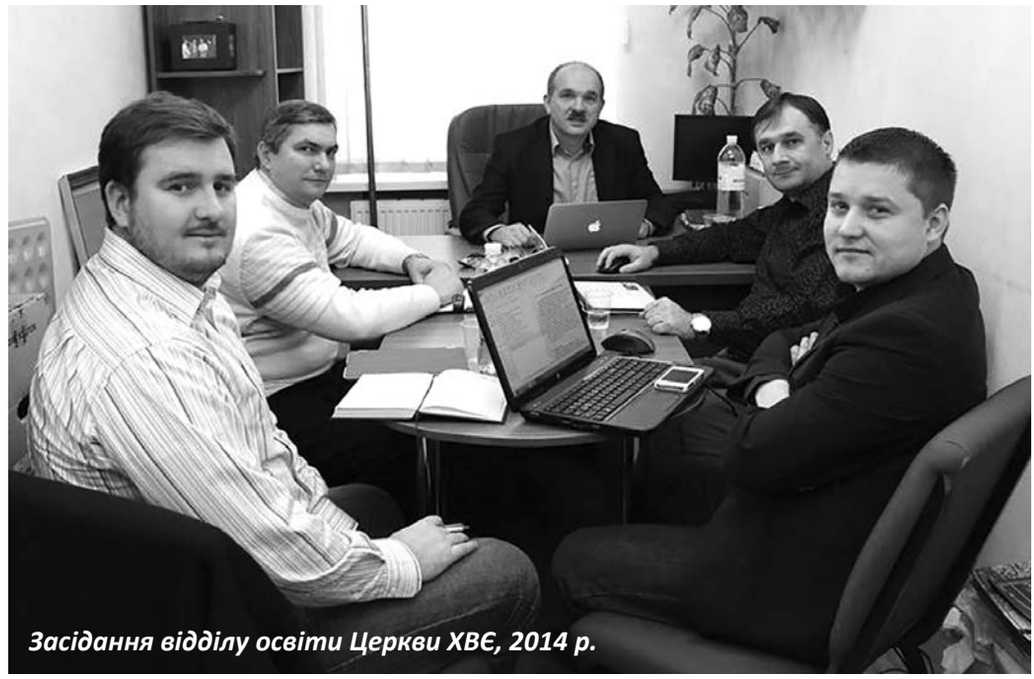

Засідання відділу освіти Церкви ХВЄ, 2014 р.

Всеукраїнська Рада Церков відзначила своє 20-річчя

Урочистості з нагоди 20-річчя ВРЦіРО відбулися 29 листопада в приміщенні готелю «Хрещатик». Привітати з ювілеєм Всеукраїнську Раду Церков прийшли урядовці, народні депутати, науковці, експерти та журналісти.

Глави церков та гості ділилися своїми спогадами про передумови утворення цієї впливової сьогодні міжконфесійної організації, говорили про її роль у розвитку суспільства та державотворенні.

Старший єпископ ЦХВЄУ Михайло Паночко, вітаючи колег, відзначив позитивну миротворчу роль церков в Україні. «Церкви й релігійні організації займають особливу нішу в суспільстві — духовно-моральне виховання. На нас лежить відповідальність за те, щоб народ був високоморальний та високодуховний. І, власне, на цій основі має народитися новий тип керівників держави», — зауважив Михайло Паночко. Він також підкреслив, що сила не в грошах і не у владі, а в мудрості, яку просив ще Соломон у Бога.

«Важливо, щоб на перше місце ми поставили честь і гідність. Це підніме Україну, це дасть нам авторитет серед світових спільнот», — підкреслив старший єпископ.

Предстоятель УПЦ КП патріарх Філарет відзначив, що українські конфесії об'єднали свої зусилля у ВРЦіРО, щоб утверджувати в Україні свободу віросповідання та спрямувати зусилля церков на розбудову демократичного суспільства. За його словами, сьогодні найголовніше для суспільства — консолідуватися та проявити єдність заради збереження держави та громадянських свобод.

Глава УГКЦ Святослав Шевчук наголосив на тому, що за 20 років діяльності ВРЦіРО вдалося консолідувати навколо себе здорові сили. Рада Церков стала майданчиком для зустрічі різних конфесій, долаючи внутрішньоцерковний егоїзм, розвинула міжнародну сферу діяльності. Її члени презентують альтернативну думку й позицію про Україну, на відміну від політичного чинника, вона стала доброю звісткою для світу з України.

Водночас Головний рабин Києва та України Яків Дов Блайх визнав позитивним рішення ВРЦіРО у 2005 році вийти з-під державної опіки та діяти самоврядно як неурядова інституція. Він підкреслив, що на сьогодні Рада Церков є прикладом для багатьох, у тому числі політиків і партійних активістів, як знаходити порозуміння та співпрацювати на благо суспільства, незважаючи на наявні доктринальні відмінності.

Із ювілеєм Раду Церков привітали відомі політики Олександр Турчинов, Ростислав Павленко, Андрій Юраш, Юлія Тимошенко, Микола Княжицький, Павло Унгурян та інші народні депутати й громадські діячі.

Урочисте засідання, що проходило під головуванням президента ВСЦЄХБ Валерія Антонюка, завершилося спілкуванням у неформальній обстановці під час фуршету.

Відповідно до Положення про ВРЦіРО, повноваження Головуючого у Всеукраїнській Раді Церков і релігійних організацій на наступний півріччний період перейшли до наступного члена Ради, ним став старший єпископ ЦХВЄУ Михайло Паночко.

Для довідки

Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій утворена в 1996 році як міжконфесійний дорадчий орган.

За 20 років своєї діяльності вона розширилася до 17 конфесій та на сьогодні є найбільшою інституцією громадянського суспільства. ВРЦіРО представляє в сукупності понад 90% усіх релігійних організацій України та всі основні віросповідні напрямки — християнство (православ'я, католицизм і протестантизм), іслам та іудаїзм.

Як відкрити двері ?

...Здавалось би, така звичайна, буденна річ — двері. Це предмет, до якого торкаємося кожного дня. Спогад дитинства: на вулиці віхола, а нам так хочеться хоч на хвильку на подвір'я, але звучать слова мами: «Діти не рипайтесь туди-сюди, двері прикривайте, льодовня в хаті...» Двері не тільки захист від холоду та злодіїв — це ще й інструмент вираження нашого настрою. Розумієте про що йдеться. Отже, не грюкаймо надто сильно, двері не винні.

Біблійний текст, що буде в основі наших роздумів, має надзвичайно романтичний складник, тим паче, що розміщений він в одній із поетичних книг Біблії, а саме — у Пісні над піснями.

Ось він: «Встала я відчинити своєму коханому, а з рук моїх капала мирра, і мирра текла на засувки замка з моїх пальців...» (Пісн.5:5).

Не будемо вдаватися в деталі й тлумачити Пісню над піснями. Зауважимо одну особливість, про яку ми прочитали, — як можна відкрити двері або замок у дверях?

Господь розповів про один із способів — стукайте й відчинять вам. Цей спосіб відомий нам, бо ми часто ним користуємося. Ми стукаємо до когось у двері — і нам відчиняють. Або навпаки: до нас стукають — і ми відчиняємо. Бувають проблеми, коли замок заржавів — і двері неможливо відкрити. Що ж тоді? Є декілька способів відкрити замок. Можна силою — результатом будуть потрощені двері, але ціль буде досягнута. Проте є спосіб відкриття дверей, що про нього згадано в нашому тексті. Щоб вирішити цю проблему, у замок слід капнути трохи оливи. Простенька операція, що дає нове життя заржавілому механізму. Після цього замок гарно відкривається й добре працює надалі. Корисна ідея для вирішення старих, «заржавілих» ситуацій у церковному, сімейному, особистому житті.

Тут доречно буде перейти до духовних речей (дверей) та провести наступну аналогію.

Для Бога немає закритих дверей — ні у фізичному, ні в духовному вимірі. Наш Бог — це Бог, для Якого немає жодних перепон. Він може відкрити двері навіть там, де їх немає, наприклад — посеред Червоного моря для Свого вибраного народу.

У книзі Об'явлення читаємо: «І до Ангола Церкви в Філадельфії напиши: «Оце каже Святий, Правдивий, що має ключа Давидового, що Він відчиняє, і ніхто не зачинить, що Він зачиняє, і ніхто не відчинить» (Об.3:7).

Зрештою, є багато духовних дверей, що їх може відкрити тільки Бог, тільки олива Духа Святого.

Сімдесят п'ять років ми жили за залізною завісою при бульдозерно-атеїстичному режимі. Руйнувалися храми-будівлі й руйнувалися храми душ. Так нав'язувалася думка, що Бога немає, бо Він не заступається. Але червоне море комуністичної примари залишилося позаду, прийшла незалежність. Саме тому тепер ми кажемо, що це Бог зламав атеїстично-комуністичну систему й відкрив нам двері благовістя, двері місіонерства. Апостол Павло пише: «…Бо двері великі й широкі мені відчинилися, та багато противників» (1Кор.16:9). Коли Бог відкриває, то ніхто не може закрити, як би не намагався. У Росії тепер пробують це зробити через прийняття сумнозвісних законів Ярової, чим дуже обмежують право християн на місіонерську діяльність. Я спілкувався з деякими братами, які служать у Росії, про те, як дія цих законів відбилася на їхній праці. Вони розповідають, що працювати складно, але можливо. Особливо потрібно пильнувати за тим, щоб у роботі з дітьми не вживати словосполучення «дитячий табір». Такого виразу як «християнський дитячий табір», не можна використовувати, тому що можуть виникнути серйозні проблеми. Подібними методами тут намагаються причинити двері благовістя. Церква повинна для себе зробити висновок — як діяти.

Є ще одні двері, які під силу відкрити тільки одному Богові. Апостол Павло був посланий із Варнавою на місіонерське служіння. Бог посилає на служіння людей із тих церков, де служителі перебувають на належному духовному рівні: «Відділіть Варнаву та Савла для Мене на справу, до якої покликав Я їх!» (Дії13:2). Божі посланці виконали наказ Духа Святого й засвідчили про відкриття ще одних дверей: «А прибувши та скликавши Церкву, вони розповіли, як багато вчинив Бог із ними, і що відкрив двері віри поганам» (Дії14:27). Неможливо прийняти Слово, коли Дух не відкриє дверей серця: «Прислухалася й жінка одна, що звалася Лідія, купчиха кармазином з міста Тіятір, що Бога вона шанувала. Господь же їй серце відкрив, щоб уважати на те, що Павло говорив» (Дії16:14).

А тепер про ще одні особливі двері. Ісус каже Сам про Себе: «Я двері вівцям». Справа пасторів, місіонерів, євангелістів не просто запросити людину, розповісти про свою конфесію. Головне — привести її не до дверей храму, а до Дверей, якими є Христос, тому що «Він камінь, що ви, будівничі, відкинули, але каменем став Він наріжним! І нема ні в кім іншім спасіння. Бо під небом нема іншого Ймення, даного людям, що ним би спастися ми мали» (Дії4:11-12).

...А тепер повернімося до оливи, яка капала на засуви замка. Якщо вести мову про спасіння грішників, про покаяння, то, поза сумнівом, Дух Святий — Майстер відкривати найбільш заржавілі гріховні замки, Він має в Собі, й Сам є благодатною Оливою, що робить кам'яне серце м'яким і відкритим для Бога.

Ми маємо багато проектів, які хочемо втілити й поступово втілюємо. Але я впевнений, що тільки тоді, коли це миро буде не лише на наших руках (як у справах благодійності), а й на наших устах як слово з благодаттю, приправлене сіллю, — Дух Святий зможе відкривати серця людей для віри й відкривати ті єдині двері до спасіння, якими є Сам Ісус Христос.

І останнє, на що хотілося б звернути увагу. До ангела Лаодикійської церкви Христос сказав: «Бо ти кажеш: «Я багатий, і збагатів, і не потребую нічого». А не знаєш, що ти нужденний, і мізерний, і вбогий, і сліпий, і голий!» (Об.3:17). Реальний стан речей знає Христос, знає Святий Дух! І це звернення закінчується словами, які теж стосуються дверей: «Ось Я стою під дверима та стукаю: коли хто почує Мій голос і двері відчинить, Я до нього ввійду, і буду вечеряти з ним, а він зо Мною» (Об.3:20). Ми часто вважаємо, що ці слова стосуються невіруючих. Але тут Христос звертається до церкви та її ангела. Самовпевненість служителя церкви, завищена самооцінка призвели до того, що Христос виявився поза дверима церкви. Проте продовжує стукати, дає шанс, радить і показує вихід із ситуації.

Хай миро помазання Божої благодаті завжди буде на нас. Тоді ми зможемо відкривати будь-які замки, навіть ті, які вже повністю заржавіли.

Микола СИНЮК

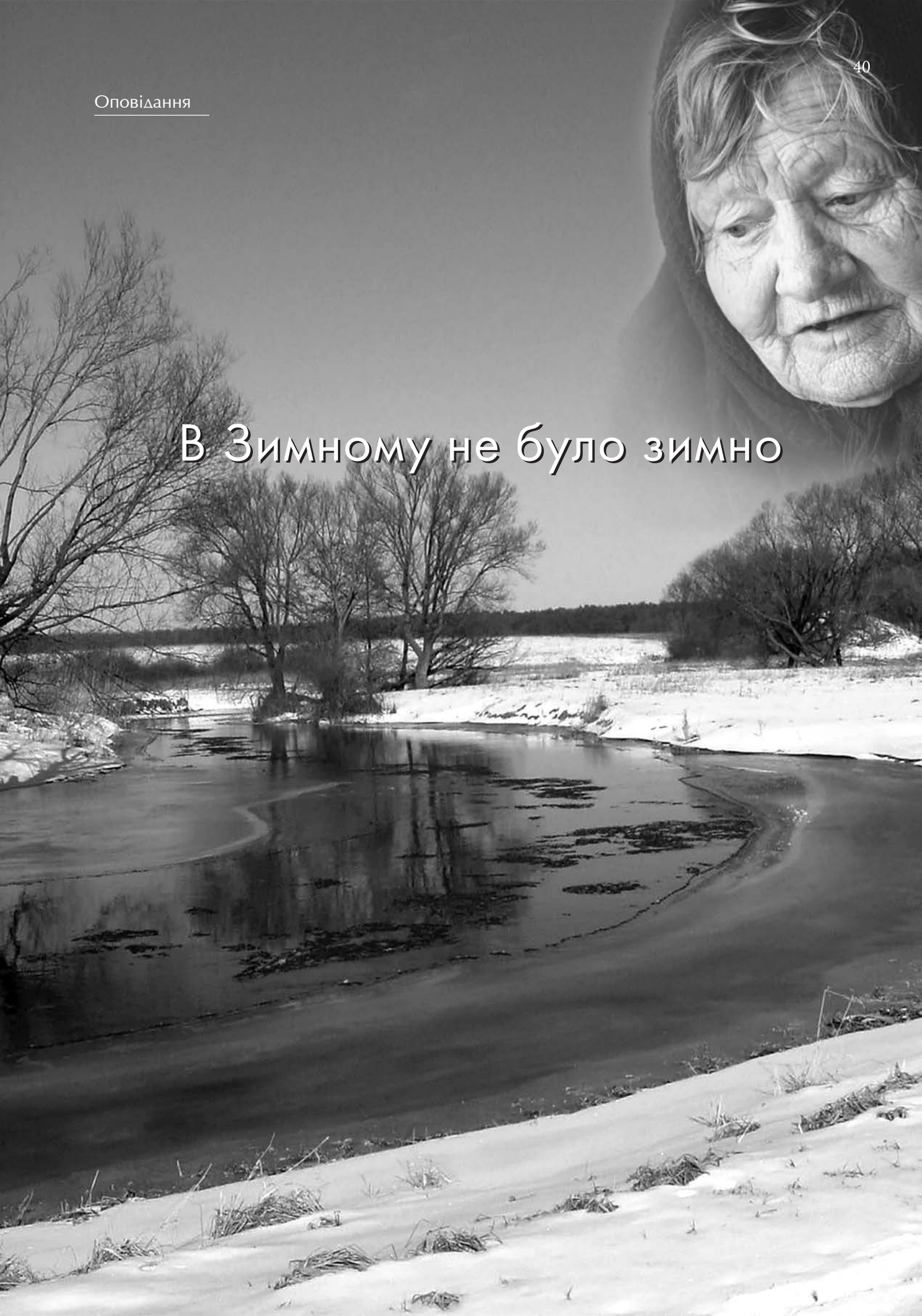

В Зимному не було зимно

Тої сонячної веселої недільної днини ошатний будиночок на самому краю села, що цілими днями зазвичай безлюдний та одинокий, приймав гостей. Будинок був особливий, «святий»: тут збиралися на богослужіння віруючі, або «штунди», як їх звали на селі. Громада була невелика, не те що «за Польщі», тобто, до то того сумнозвісного вересня тридцять дев'ятого року. О, тоді тут вирувало життя! Церква була багатолюдна, сюди постійно приїжджали гості з цілого повіту, а то й з дальша. Тут навіть з'їзди проходили, тут удостоювалися честі приймати високих керівників з-за кордону: з Німеччини, Англії. Та що там закордонні гості, он навіть їхній церковний хор перед війною їздив до Америки, до тамтешніх українських громад...

А як святково вони проводили свої хрещення! У них же бо хрестять у дорослому віці, дитячого не признають. Але хоча й вважалися «перехрещенцями», більшість односельчан ставилися до них добродушно, з повагою. А Митько, отой, що жив біля річки, на Крижі, де «штунди» зазвичай проводили свої водні хрещення, навіть кожного разу впускав їх у свою клуню переодягтися, як новохрещенні з води повиходять.

...А почалося все ще в далекому двадцять четвертому. Тоді до них у село прийшли з сусідньої ґміни ревні проповідники нової, раніше не чуваної віри. В хаті старого Якима зібрали людей і провели, як вони між собою казали, «субраніє». Хоча називали себе, як і всі, християнами, читали нібито ту ж саму Біблію, що й у церкві (правда, по-руськи, більш зрозуміло), але щось у їхньому читанні та поясненні прочитаного було особливе, зворушливе. Хоча з вигляду прості, як і вони, селяни, але говорили так палко, так переконливо, що вже на першому зібранні викликали в слухачів сльози і, на превеликий подив, покаяння. Той, хто вважав себе хорошим та добропорядним християнином, раптом відчував себе грішником, коли чув, що в Писанні сказано.

Зібрання проводилися регулярно, усе більше й більше людей приходило послухати, і вже кілька десятків жителів сіл, як цього, так і сусідніх, вважали себе прихожанами нової громади, що народжувалася на очах. За півроку, десь перед Різдвом, уже й заговорили про водне хрещення та реєстрацію при ґміні нової церкви. Правда, перешкоджала зима, бо «штунди», як відомо, хрестять у річці чи ставкові, а для того треба ж тепло. А як же до того тепла довго чекати! З яким нетерпінням виглядали його новонавернені: більше, аніж хороший хазяїн теплої весняної днини, коли можна запрягти коней в поле...

Але то все в минулому. Нині поріділа громада святкує сімдесяту річницю. Поріділа, бо, що не кажи, село є село, втікає з нього молодь. Хто оженився, хто заміж вийшов, хто кращу долю по містах шукав. Радувало тільки те, що скрізь, куди приводили життєві стежки, вони або вливалися в місцеві церкви, або й нові засновували. А тепер от з'їхалися з усіх усюд згадати минулі часи, помолитися, подякувати Богові, та й просто погомоніти про життя, бо ж не так і часто зустрічаються. А згадати є що. І славні довоєнні роки, коли молода церква переживала найбільший розквіт, і страшні воєнні лихоліття, коли селами прокотилося кілька хвиль і «наших», і «ненаших», і хтозна чиїх, і не менш страшні часи радянського атеїзму та богоборництва.

Та вже й нема кому згадувати. Історію писали, згадуючи розповіді давно й недавно померлих. З колишніх лишилася от тільки Дарка, їй вже за дев'яносто, і вона саме з тої першої групи, яка хрестилася в далекому двадцять п'ятому. Ще непогано себе почуває, пам'ять зберегла. Правда, сама вже не година, як колись з другого села пішки прийти, діти з міста привезли. Сидить, як релікт, як останній з могікан серед молодих та повних сил віруючих, які вже навіть не в онуки — в правнуки їй годяться.

Сидить, загартована працею, бідою та переживаннями, склала на колінах втомлені руки, порізані зморшками, як порепана від засухи рілля. Невідомо, до чого більше прислухається: до пісень та проповідей молодих, що бадьоро звучать на честь ювілею, чи до далеких, але таких дорогих та незабутніх спогадів своєї молодості...

Так помандрувала через сплетіння років та подій, що й не почула, що до неї звертаються. Ага, її просять щось розказати. Вона не почула запитання. Повторюють:

— Сестро, розкажіть про перше хрещення, коли і як воно відбулося. Ви ж тоді теж хрестилися...

Вона струшується від задуми й розпочинає:

— Хрещення?.. Ну... Перше хрещення було другого лютого, на річці, в сусідньому Зимному... Того дня було не холодно...

Вона на хвильку зупинилася, збираючись із думками. Знову згадала примерзлий, з невеликими острівками старого снігу берег, очеретини на протилежному боці з льодовими спідничками, як в опеньків.

Щось усі здивовано дивляться на неї. Може, щось не так сказала?

Та ні, все так... Саме так... Вона й досі добре пам'ятає той рік. Який він був гарячий! Гарячий від вогню, що палахкотів у грудях. Як їм хотілося тоді щось зробити для Бога, Якого вони носили тепер у серці, жити Ним і для Нього! Їм так хотілося стати членами молодої церкви, що не могли дочекатися літа. Таки впросили братів-служителів охрестити їх зимою. «Дочекайтеся тепла, — казали вони. — Та ж зима надворі, холодно». А хіба то холодно? Он дав Бог теплу зиму, річка в Зимному (ти диви, яка назва символічна) навіть не замерзла, хіба якого ранку біля берега трохи пришерхне. Ну чого там чекати? Якщо Христос оновив мою віру, дав таку радість, якого ще тепла чекати?..

Вона пам'ятає той день. Польські поліцаї тоді заарештували служителів, що проводили хрещення, цілу ніч в ґміні протримали. Чекали, що хтось захворіє. Так і сказали: «Як тільки хто простудиться, посадимо!» А чого б то простудитися? Ніхто навіть не кашлянув.

Бо й справді, в Зимному тоді не було зимно...

Всього два градуси... Морозу...

Сергій ЛУГАНСЬКИЙ

Я не можу вже вас захистити

Я не можу вже вас захистити
Від жорстокості й зла коловерті.
Ви — дорослі уже, трошки вперті.
Ви по-своєму хочете жити.

Вам здається: задачник з удачі
Кожну формулу має в додатку,
Все розміщене там по порядку
У чіткій, бездоганній подачі.

Що вам досвід батьків?! Вам охота
З'ясувати і суть, і причину.
Певно, так виростає в мужчину
Ще недавно маленька істота.

Я не можу вже вас захистити.
Все що можу — просити у Бога,
Щоб судьба, доброзичливо-строга,
Вас старалась по-батьківськи вчити.

Щоб ваш дух не зламали поразки,
Щоб від успіхів вам не сп'яніти.
Дай вам, діти, достойно прожити
Під покровом Господньої ласки.

Світлана КАСЯНЧИК

Батьки

Після Бога батько й матір — перші,
Потім інші, що до тебе йдуть.
З ними — Всесвіт, виднокіл, безмежжя
І твоя така бентежна путь.

Ти без них — тонесенька пір'їна,
Що на вітрі в безвісті блука.
Без батьків життя твоє — руїна,
Як самотнє слово без рядка.

Все навколо меркне, шаленіє,
В світі є і Каїн, й фарисей,
Лиш батьківські імена не тліють,
Як вогонь, що ніс всім Прометей.

Хтось спішить до власної наживи,
Забуває найрідніший дім,
Тільки п'яту заповідь важливу
Закарбуй у серці ти своїм.

Пошануй батьків своїх із честю,
Так, як Бога, ти їх пошануй.
На своїх дорогах перехресних
Рідний поклик до кінця відчуй.

Кожен може маску поміняти,
Завести у грішну чорноту,
А тебе не зрадять батько й мати,
Помолившись за твою мету.

Буде все: падіння і вершини
І кохання, зміряне до дна, —
Тільки вічно світиться родина,
Як Неопалима Купина.

Юрій ТІТОВ

Молитва мами

До села докотились тумани,
По полях, по ярах розляглись.
Чую тихі слова, шепіт мами
(Мама молиться) — все, як колись.

Склались човником жилаві руки.
Мить прекрасна. Лиш мама і Бог.
У молитві — симфонія звуків,
І звучить вона тільки для двох.

Плаче скрипкою біль незгасимий,
Про загублену долю квилить.
За дочку і онуків, і сина
Мама молиться. Мамі болить.

Оксамитовим флейти звучанням
Тихий голос летить догори.
Мама молиться, може, востаннє…
Небо чує тебе, говори.

Б'ють литаври у небо тривогу.
Серце матері чує біду.
І тоді в молитвах до знемоги
У проломі стає за нужду.

Тут подяки акорди мажорні
І мінорне звучання журби,
Тут потоки течуть животворні
До журливого віття верби.

Молитви не бояться цензури,
Бо з сердець, не з амвонів звучать.
Знає Бог молитов партитуру
І свою прикладає печать.

Молитовна симфонія мами…
Нам ніколи її не збагнуть.
Ми щасливі, як поруч із нами
Молитовниці-мами живуть.

Володимир САД

Молитва юності

Боже Єдиний, Царю Небесний!
Тобі приношу я свої весни
І, розпочавши життя путь, уклінно
Прошу у Тебе благословіння.
Прошу, дай сили,
Щоб мої крила
Вітер і злива
Не обломили.
Прошу любові—
З нею я болі
Зможу простити
І просто жити…
Всі, всі образи
Зникнуть одразу,
А співчуття і милосердя,
Наче єлей, увіллються у серце.
Дай, прошу, мудрість,
Віру і мужність
Світ подолати,
Не зруйнувати…
Прошу ще в Тебе
В праці потребу,
Щоб працювати,
Щоб будувати,
Сіять, полоти.
Дай, прошу, роботу!
Й світла я прошу.
Світи мені, Боже!
Хочу горіти,
Радістю гріти…
І обминати принади лукаві.
Вся Тобі честь і навіки вся слава.

Зоряна ЖИВКА

Сміливий, як Давид
Історія Мирослава Когута

1 квітня 2016 року, в «день сміху», в м. Луцьку трапився інцидент далеко не гумористичного характеру. У під'їзді будинку на вулиці Федорова відбулося ганебне пограбування: дорослий чоловік, погрожуючи фізичною розправою, відібрав у восьмирічної дитини мобільний телефон. Щоправда, подальші події розгорталися далеко не за сценарієм злочинця. Очевидно, чоловік ніяк не розраховував, що заляканий хлопчик не розгубиться, а побіжить за ним, привертаючи увагу перехожих своїм криком. Як наслідок, «гопника» врешті заарештують.

Мене ця історія торкнулася не лише своєю винятковістю. Справа в тому, що з Мирославом (згаданим хлопчиком) я знайомий уже давно, а його батько Антон — один із моїх найближчих друзів. Зацікавившись деталями інциденту, я дізнався, що, їдучи від батьків до дідуся з бабусею, Мирослав у маршрутці розмовляв по телефону. Ймовірно, що саме тоді злочинець і запримітив дитину, яка подорожує без батьків із недешевим телефоном, а потім пішов за малим, аж поки не випала нагода напасти на нього в безлюдному місці. Неймовірним здавався факт, що тоді ще третьокласник завдяки своїй невідступності зумів посуті відвоювати власний телефон у 28-річного хапуги. Від зчиненого переполоху чоловіку довелося ховатися в під'їзді сусіднього будинку. Небайдужі перехожі підперли двері, аби той не вирвався, і викликали поліцію.

Роздумуючи над темою номеру, мені прийшла думка: відштовхуючись від пригоди Мирослава, написати про просту, можна сказати, пересічну християнську сім'ю, якій вдалося виховати у своїй дитині такі досить незвичайні якості. Адже звідкись це в ньому взялося! Отже, до вашої уваги результати мого гостювання в домі Антона та Тетяни Когутів у с. Тарасове.

Починаю з винуватця мого візиту. Мирослав — звичайний четвертокласник, непогано вчиться, любить розіграші, веселий хлопець. Не любить слави й не любить давати інтерв'ю, погоджується дуже неохоче. Відповідає скромно, але з гумором. Розпитую про інцидент «з перших вуст».

Дмитро: Розкажи, що ти пам'ятаєш. Як усе сталося?

Мирослав: Я їхав із села Тарасове на вулицю Федорова.Сів у маршрутку №47…

Д.: Коли ти вперше побачив злочинця?

М.: Коли вийшов із маршрутки і йшов через парк до свого будинку. Він йшов за мною до дверей під'їзду. Я думав, що він живе в цьому будинку й сам введе код, але він сказав: «Відкривай, відкривай!». Я відкрив двері й зайшов першим. Йшов швидко, через дві сходинки. Він догнав мене між першим і другим поверхом, притиснув до стіни й став обшукувати. Я затиснув руку з телефоном у кишені, щоб він не міг дістати. Але він мене підняв, вирвав телефон і побіг.

Д.: Коли до тебе причепився грабіжник, ти злякався?

М.: Так. Він сказав: «Якщо не віддаси телефон, то я тебе вб'ю»…

Д.: Але ти все одно за ним побіг. Де взялася сміливість?

М.: Просто дуже сильно не хотілося втратити телефон.

Д.: Куди побіг злочинець?

М.: Він вибіг із під'їзду, повернув ліворуч і зник за рогом будинку. Коли я біг, то кричав: «Допоможіть! Грабують!»

Д.: Як люди реагували на це?

М.: Йшло двоє людей, але ніяк не відреагували… Потім я побачив своїх друзів і швидко запитав, чи тут не пробігав чоловік? Вони сказали,

що бачили, як він рухався до сусіднього будинку. Ми разом побігли туди. Там була прибиральниця, вона показала, у який під'їзд забіг чоловік. Ми кликали на допомогу, підійшли ще люди. Вони підперли двері, щоб грабіжник не вийшов, і викликали поліцію.

Д.: Як його схопили?

М.: Він зняв куртку, щоб я не впізнав, і хотів вийти з під'їзду. Але я його відразу впізнав, і поліція його затримала.

Д.: Що ти відчув, коли тобі повернули телефон?

М.: Був дуже задоволений і радий.

Д.: Якщо б така ситуація повторилася ще раз, ти зробив би так само?

М.: *(Довга пауза — авт.)* Буде видно…

Д.: Тобі подобається навчатися? Які в тебе оцінки?

М.: Ну… в першому-другому класі я «так собі» вчився, а в третьому-четвертому став «хорошистом».

Д.: Твої улюблені предмети?

М.: Англійська, математика і фізкультура.

Д.: А улюблене заняття?

М.: Люблю грати в футбол, баскетбол, ходити в басейн.

Д.: Ти відвідуєш недільну школу. Що тобі там найбільше подобається?

М.: Усе подобається. На останньому уроці ми вивчали п'яту заповідь: «Шануй батька та матір своїх, щоб дні були довгі твої на землі». А найцікавіше було, коли ми ходили роздавати перехожим запрошення, щоб люди приходили в церкву, а діти — в недільну школу.

Д.: На кого з біблійних героїв ти хотів би бути схожим? Може, хтось тобі подобається своєю силою, сміливістю?

М.: Навіть не знаю… Просто, у житті треба самому всього добиватися!

Д.: Мені твоя історія схожа на історію царя Давида. Коли він ще був пастухом, і хижак крав у нього овечку, то Давид доганяв і відбирав.

М.: *(Сміється — авт.)* Ага, тільки замість овечки — телефон!

Переходжу до розмови з батьками. Спочатку, познайомлю вас. Антон —народився 1985 року в м. Луцьку,за професією будівельник, профіль — дорожні роботи. У церкві займається євангелізаційною діяльністю, зокрема благодійними обідами для безпритульних. Тетяна народилася 1985 року в с. Осьмиговичі (Турійський р-н Волинської обл.), бухгалтер у магазині «Пакко». Поки не стала багатодітною матір'ю, брала участь у служінні недільної школи. Крім Мирослава, мають ще двох діток — дворічну Анну й однорічного Любомира. Основна мета моїх запитань — зрозуміти, які саме методи виховання так вплинули на характер Мирослава. Чи є тут закономірність? Може, вони мають якийсь секрет? Зараз дізнаємося.

Дмитро: Перш ніж перейти до основної теми, розкажіть, будь ласка, як ви прийшли до Бога?

Антон: У моїй родині не було віруючих. До 21 року жив гріховним життям. Хоча мене постійно тривожило питання вічності. Якось одногрупник Олег Давидов, який саме тоді навернувся до Бога, подарував мені Біблію. Наступного дня я поїхав у Київ на заробітки й узяв її з собою. Там, перебуваючи серед гріха, я став читати Біблію і зрозумів, що спасіння — через Христа. Там я вперше помолився й попросив у Бога допомоги. Після молитви прийшло незвичайне почуття легкості. Згодом я зі здивуванням усвідомив, що в мене зникли шкідливі звички. А повертаючись із Києва, уже розумів, що мені потрібно прийняти хрещення. Коли зустрів Олега й розказав йому, що покаявся перед Богом і отримав звільнення від залежностей, він мені спершу не повірив. Він же мене привів у церкву «Благодать» (тепер «Сіон»), членом якої я потім став.

Тетяна: Пам'ятаю, як ще в дитинстві в нас у школі роздавали гедеонівські Євангелії, проводили релігійні уроки. Пізніше в селі відкрили дім молитви, моя старша сестра регулярно відвідувала зібрання. Ми з нею разом молилися. Тобто для мене це не було чимось чужим. Нас із Антоном познайомила моя однокласниця, з якою разом працювали. Ми вже були одружені, коли він вирішив прийняти хрещення. Я не була проти, мені й самій подобалося ходити на зібрання, тільки дуже стримувала думка Антонових батьків, із якими ми жили. Десь через три роки я зважилася вийти до покаяння, а ще через два роки прийняла хрещення. Поряд з іншими обставинами, які допомогли прийняти рішення, досить важливим для мене було те, що не відчувала єдності з чоловіком у вихованні Мирослава.

Д.: Згадуючи себе у віці Мирослава, мені важко уявити, щоб я отак побіг за старшим і сильнішим за мене чоловіком…

А.: Так, у суді теж усі дивувалися…

Д.: Такий характер не може не залежати від виховання. Перше питання до вас: це важко — виховувати дітей?

Т.: Є різні моменти. Багато залежить від терпіння батьків. Багато залежить від віку дітей. Чисто фізично важко, особливо, коли маленькі діти й народжені одне за одним.

А.: Мирослав народився ще тоді, як ми жили з моїми батьками. Тоді виховувати за біблійними принципами було трохи важко через розбіжність поглядів. У мене ще досвіду не було, але я намагався дотримуватися Біблії. Батьки ж мали досвід, але більш світський. Хоча тепер вони дещо змінили думку. На даний момент у мене є кілька простих правил. Перше — не забивати дітям голову різною неправдою, типу бабаїв, дідів морозів і т. ін. Не розказувати казок, а з дитинства готувати до самостійного життя. Друге — слідкувати за тим, що діти дивляться. Ми показували Мирославу християнські мультфільми, але тільки ті, які пройшли мій жорсткий контроль. Акцентували на читанні Біблії. Одного разу їм давали в садочку вчити віршики і йому попався: «Я — маленький чарівник, чарувати змалку звик…» То я пішов до вихователькі й пояснив, що виховую сина за іншими принципами, попросив, щоб йому дали інші слова.

Д.: Часто кажуть, що на дітей, попри всі зусилля батьків, дуже впливає вулиця, школа, друзі. Дехто навіть забороняє дружити з «невіруючими» дітьми. Яка ваша позиція щодо цього?

Т.: Мені здається, такими заборонами нічого доброго не доб'єшся. Та й тепер уже не той час. То раніше можна було щось просто заборони-

ти. Прогрес змінює світ. Тепер діти рано дорослішають, стають розумними, вони добре знають свої права. Мені здається, з кожним століттям виховувати дітей все важче.

А.: Я, наприклад, Мирославу все дозволяю. Хоче курити — хай курить, хоче випивати — хай випиває, я не можу постійно його контролювати, завжди бути там, де він. Але я можу пояснити, які наслідки це матиме. Я брав його з собою на євангелізації в лікарню, на служіння бездомним, і він на власні очі бачив до чого доводять шкідливі звички. Я кажу: є дві дороги, вибереш дорогу гріха — закінчиш, як ці люди. А є інша дорога, благочестива —допомагати людям, які у своєму житті помилилися, вести їх до Христа. Стараюся по можливості залучати його до служіння.

Т.: Був такий випадок, ще коли Мирослав ходив у садочок. Антон йому вдома розказував, що є рай і пекло. І одного разу на батьківських зборах до нас були претензії: виявляється, Мирослав розказував іншим дітям, що вони попадуть у пекло. Діти прийшли додому перелякані! *(Сміємося всі разом — авт.)*.

Д.: Кажуть, поганий приклад краще чіпляється, ніж хороший. Як прищепити дитині хороше? Маєте рецепт?

А.: Я бачив хороших батьків, у яких виросли погані діти. І поганих батьків, у яких виросли хороші діти. Універсального рецепту не існує. Важливо самому ходити перед Богом. Але все одно дитина може вибрати інший шлях. Просто тоді ти будеш знати, що зробив усе можливе, щоб дитина спаслася. Основне, на мою думку, це налаштувати дитину на особисті стосунки з Богом, на особисту відповідальність перед Богом. Я кажу Мирославу: я буду відповідати перед Богом за себе, а ти — за себе; як ти сьогодні ставишся до нас з мамою, так твої діти потім будуть ставитися до тебе.

Т.: Ми дуже хочемо, щоб він виріс хорошою людиною і християнином, але вибір Мирослав робить сам. І ми даємо йому право на цей вибір.

А.: Я не розумію, який сенс привчати ще не відроджену дитину до церковних обрядів, щоб вона їх формально виконувала. Багато віруючих так учать дітей, роблять із них релігійників, а потім самі ж їх критикують. Так з'являються ДВР.

Д.: То як батько й матір можуть привести дітей до Бога, до цих особистих стосунків?

А.: До Бога Отця може привести тільки Ісус Христос. Усе, що можуть зробити батьки, це навчити читати Біблію і молитися. Але навіть стараючись правильно виховувати дітей, я не на своє виховання покладаю надію, а на Бога, який може дати покаяння.

Д.: Мирославе, а в тебе були моменти, що ти молився — і отримав від Бога реальну відповідь?

М.: Так. Коли я був хворий, і Бог мене зцілив.

Д.: Отже, як ви вважаєте: у ситуації з відібраним телефоном — це біблійне виховання вплинуло на таку реакцію Мирослава?

А.: Я можу поставити інше питання: чи впливає на характер дитини те, що вона виростає, наприклад, у сім'ї алкоголіків? Звичайно, впливає. Хоча дитина легше піддається негативному впливу, але я впевнений, що так само впливає і виховання в християнській сім'ї.

Історія буде не зовсім завершеною, якщо хоча б коротко не згадати, чим закінчився піврічний судовий процес над кривдником Мирослава. Намагаючись викрутитися, злочинець спершу все заперечував і звинувачував хлопчика в брехні. Перед затриманням він витер із вкраденого телефону свої відбитки (щоправда, як виявилося, не повністю) і заховав його за трубами в під'їзді. Коли ж обвинувачена сторона зрозуміла, що речові докази не на їхню користь, вони вигадали нову історію: буцімто чоловіка хтось переслідував, у відчаї та безвиході він забрав у хлопчика телефон, щоб викликати поліцію. Очевидно, захист намагався зіграти на стані афекту й спростувати, що була погроза вбивства, яка значно посилює кримінальну відповідальність. Оскільки довести погрозу неможливо, підсудний заявив, що це батьки намовили хлопчика свідчити про погрози, аби отримати більше матеріальне відшкодування. До слова, батьки Мирослава, проявивши безмежну християнську великодушність, узагалі спочатку не збиралися судитися — за умови, що чоловік у всьому зізнається й щиро поросить вибачення. Тільки коли обвинувачений став брехати й поводитися нахабно, Антон твердо вирішив боротися за права своєї дитини. Неймовірно, але цей же факт потім використав захист на підтвердження своєї брехні: «Який батько, якщо його дитині справді погрожували смертю, вдовольнився б звичайним вибаченням?» Злочинець навіть подав зустрічний позов. Справа свідомо затягувалася, заплутувалася, Мирослав і його батьки втомилися від безкінечних експертиз та судових засідань. Але аргументи захисту були шиті надто вже білими нитками. Остаточний вирок підсудному — чотири роки позбавлення волі та 50000 грн штрафу. Проте на даний момент обвинувачений подав апеляцію.

Хтось, прочитавши цей текст, скаже, що життя дорожче за шматок пластмаси, і в таких випадках краще віддати матеріальні цінності, щоб не наражатися на додаткову небезпеку. Хтось обов'язково звинуватить батьків, що купили синові надто дорогий телефон… Та факт залишається фактом: у критичних ситуаціях людина показує якою вона є насправді. Нерідко сміливий на словах на ділі виявляється боягузом. А тихий і непримітний під час кризи стає справжнім героєм. Особисто для себе я зробив висновок, що Мирослав має щось дуже тверде у своїй особистості, якщо навіть у такому віці вміє долати одну з найсильніших руйнівних емоцій — власний страх. І це «щось» безперечно закладене в нього не без участі християнського виховання. Напевно, коли дитина залишається віч-на-віч із агресивним середовищем сучасного світу, коли поряд немає батьків — це і є перевіркою на міцність тієї основи, яку батьки встигли в ній закласти.

Дмитро ДОВБУШ,
м. Луцьк

Шановні читачі!

У 2017 році «Благовіснику» — чверть віку. Ось уже протягом 25 років він приходить у домівки читачів. За ці роки ми отримали безліч відгуків про те, якою втіхою та підбадьоренням він став для тих, хто переживає складні часи в житті, хто не може знайти відповідей на насущні проблеми, хто спинився на роздоріжжі й не знає, як рухатися далі. Ви розповідаєте, що з тематичних добірок черпаєте ідеї для проповідей та натхнення для того, щоб зробити ще один крок, наближаючись до повноти Божого зросту. Декого журнал змушує ще раз перегорнути сторінки Біблії, щоб знайти аргументи для підтвердження чи заперечення того, що ми пропонуємо читачеві. І ми щиро вдячні за Ваші зауваження та критику, бо вони свідчать про Вашу небайдужість і допомагають нам у роботі.

Щороку сотні людей, які не мають можливості оплатити свій примірник (інваліди, малозабезпечені, ув'язнені та ін.), надсилають нам листи з проханням надсилати їм журнал. У міру можливості ми намагаємося робити це, сподіваючись, що Ваші пожертвування, дорогі читачі, покриють і ці витрати. Водночас, розуміючи, у якому складному становищі перебуває нині наш народ, ми доволі обережно вказуємо суму мінімальної пожертви, яка нині становить 100 грн на рік і, на жаль, навіть повністю не покриває витрат на друк та видавництво.

З огляду на це щиро просимо всіх, хто має змогу, пожертвувати більше від вказаної суми мінімальної пожертви, не залишатися байдужими.

Звертаємося також до тих, для кого меценатство — це не просто одноразова дія, а стиль життя і служіння Тілу Христовому. Дотепер ми не потребували особливої спонсорської допомоги. Потреби на друк та видавництво покривалися пожертвуваннями наших читачів та частково — дотацією Церкви ХВЄ, установчого та керівного органу журналу «Благовісник». Нині ж у зв'язку з подорожчанням вартості друку та поштових витрат, а також загальнодержавним підвищенням мінімальної заробітної плати, ми особливо потребуємо Вашої підтримки, дорогі спонсори, щоб, як сказано у Писанні, ми могли своєчасно давати духовну поживу тим, хто чекає на неї.

Якщо Ви маєте змогу та бажання стати нашим постійним спонсором, зв'яжіться з нами
(0332) 25-44-06, 098 83 27 611, 066 07 39 288
Факс: (0332) 78-97-98
E-mail: blagovis@gmail.com
www.blag.org.ua

Якщо Ви маєте можливість надати нам одноразову допомогу, зробіть це, перерахувавши кошти на розрахунковий рахунок 26000232440001,МФО 303440
в КБ "Приватбанку" м. Луцьк, код 23253886
Отримувач: РХЖ Благовісник

Щиро вдячні за розуміння і сподіваємося на Вашу підтримку!

Місіонерська конференція Київської області показала зростаючу динаміку місіонерських зусиль

6 листопада в церкві «Благодать» (с. Софіївська Борщагівка) відбулася місіонерська конференція Київського обласного об'єднання ЦХВЄУ.

Розпочав конференцію старший пресвітер обласного об'єднання Олександр Озеруга. Він зазначив, що останнім часом обласна пресвітерська рада приділяє особливу увагу розвитку місіонерського бачення в місцевих церквах об'єднання. Зокрема, тільки за цей рік було проведено дві місіонерські школи за курсом «Кайрос» (Living Springs International), ще одна відбудеться 14-18 листопада в м. Фастів. Навчання пройшли 39 служителів, із них 18 пасторів обласного об'єднання. Підготовлена група інструкторів цього курсу для подальшого місіонерського навчання в місцевих церквах, засновано Місіонерський комітет об'єднання для організації та координації місіонерства. Крім того, об'єднання бере активну участь у фінансовій підтримці місіонерського служіння в Африці, Індії, Грузії та інших країнах.

«Хочу відзначити, що не зупиняється праця і в самій області. З 2004 року в області було відкрито 8 церков, а в найближчі рік-півтора планується офіційно відкрити ще 8 нових місцевих церков, — каже старший пресвітер. — Якщо ноги Церкви не будуть зміцнені готовністю звіщати Добру Звістку світу, ми будемо слабкі, як той бовван на глиняних ногах. Стережімося цього!»

На завершення старший пресвітер оголосив про відкриття місіонерської школи об'єднання «Global Partners» (www.gpukraine.org.ua), яка з 7 листопада 2016 року розпочинає свою роботу на базі церкви ХВЄ в м. Фастів.

У конференції взяли участь іноземні гості: Чед Уіби, (Місія SEND International), директор з мобілізації церков на місіонерське служіння, який має 21 рік досвіду місіонерської праці в Росії та Україні. Чед говорив про богословські аспекти Місії та привів статистичні дані про стан Місії серед ще недосягнутих Євангелією народів.

Ульф Штробен, місіонер з Fida International (Фінляндія), який 16 років служив у Африці, а останні 4 роки працює в різних країнах світу, допомагаючи місцевим церквам відкривати місіонерські школи, та 150 днів на рік проводить у місіонерських поїздках. Брат Ульф звернув увагу на те що, «місія — це не туризм і не культурний імперіалізм, це відчуття люблячого серця Бога».

Завершував конференцію Стів Олдрідж, засновник навчального курсу «Lifeworks». 43 роки свого життя Стів присвятив місіонерському служінню. Тепер він прибув до України, щоб викладати в новій місіонерській школі.

«Близько 400 братів та сестер, серед них багато молоді, взяли участь у цьому служінні. Ми переконані, що такі зустрічі важливі, адже допомагають нам бачити світ ширше, показують потребу та дають можливість почути заклик від Господа іти туди, де ще досі непроглядна темрява», — каже пастор Владислав Сачко.

Семінарія Практичного Богослов'я відсвяткувала 25-ту річницю

25 років — це вже чверть століття! Саме стільки часу працює на ниві Господній Семінарія Практичного Богослов'я, що знаходиться в місті Коростень на Житомирщині.

Усе розпочалось у 1991 році з приходом свободи віросповідання та проповіді Євангелії в колишній Радянський Союз. Потреба в підготовлених, освічених служителях була надзвичайно великою — і, як відповідь на це, засновано Біблійну Школу Святого Якова в місті Коростень. Вона стала першим біблійним закладом у братстві ХВЄ зі стаціонарною формою навчання. Згодом заклад названо «Коростенський Біблійний коледж», а тепер він має назву «Семінарія Практичного Богослов'я» (СПБ).

Станом на сьогодні СПБ має понад 360 випускників, більшість із яких активно задіяні в служінні місцевих євангельських церков як в Україні, так і за її межами. Географія служіння випускників СПБ вже сягнула не лише країн СНД, а й країн Європи, Америки та Африки.

Із 23 по 25 вересня відбулись урочисті заходи, присвячені річниці навчального закладу.

На урочистому відкритті ювілею студенти, працівники та випускники семінарії щиро прославляли Господа, згадували студентські роки та слухали настанови єпископа Володимира Брички, який закликав до вірності на шляху життя й служіння та підбадьорював не здаватися перед тимчасовими життєвими труднощами.

24 вересня відбувся семінар для випускників СПБ та служителів церков. Слухачі мали змогу почути цікаві лекції на різні теми. Два різні погляди на життя та лідерство представив Марк Стайнфілд, відповідальний за освітній відділ в Євразії від Асамблеї П'ятидесятників Канади. Були цікавими також лекції Сніжани Григорович та Руслана Юзюка.

Перерви під час семінарів та вечори проходили в незабутній атмосфері спілкування, адже неможливо передати словами радість зустрічі та відчуття єдності, що панували на святі. Романтизму додало дружнє спілкування біля вогнища, пісні під гітару, щирі спогади та мрії.

А в неділю до святкувань приєдналася місцева «Церква віри, надії, любові» та інші гості. Співом на богослужінні служила група, сформована з числа випускників СПБ. Словами привітань та настанови ділилися як випускники, так і гості. Зокрема прозвучали вітання від представників таких навчальних закладів, як Теологічна Біблійна Семінарія (ТБС) та Київський Біблійний Інститут (КБІ), які були підкріплені подарунком для студентської бібліотеки . А президент Євангельської Теологічної Семінарії Василь Войтович приїхав особисто, щоб привітати СПБ і вручити подарунок на згадку про річницю. Лунала подяка для всіх причетних до служіння СПБ, відбулася молитва за тих, хто очолює СПБ, працює і викладає.

Урочисті заходи закінчились святковим обідом, після якого всі повернулися до своєї роботи.

СПБ висловлює щиру подяку всім, хто протягом цих благословенних років був поряд із нами як в радісні, так і складні часи, і з оптимізмом дивиться в майбутнє — адже «до цього місця допоміг нам Господь» (1Сам.7:12), Який і благословив працю семінарії.

А для тих, хто цікавиться Біблійним навчанням, Семінарія Практичного Богослов'я пропонує можливість навчатись на таких програмах:

Стаціонарна програма «Бакалавр богослов'я та церковного служіння».

Стаціонарна 6-місячна програма духовного учнівства та лідерства «Час для Ісуса».

Заочна програма «Бакалавр богослов'я та церковного служіння».

Заочна програма «Школа сімейного консультування».

Заочна програма «Дитячо-підліткове служіння».

Підліткова Біблійна Школа «КРОК» — для юних студентів віком 14-16 років під час зимових канікул.

Більше інформації про навчання в СПБ — на веб-сайті

www.korosten-bc.org.ua

Прес-служба СПБ

Як Україна буде відзначати 500-ліття Реформації?

Представники 14 євангельських деномінацій з усієї України 21 листопада зібралися в Києві на Всеукраїнській нараді регіональних оргкомітетів R500. Ця зустріч стала початком спільної праці українських церков та організацій протягом наступних 15 місяців для розповсюдження Євангелії. На зустрічі обговорювалося, які події, заходи та акції відбудуться в Україні в рамках святкування 500-ліття Реформації, і як можна до них долучитися.

Всім конфесіям, які входять в оргкомітет зі святкування R500, було запропоновано розпочати святкування ювілею Реформації з посту і молитви про наступний рік (для цього було рекомендовано дату 30 жовтня).

Найближчий масштабний захід, присвячений Реформації — Східноєвропейський лідерський форум (СЄЛФ), який відбувся у Києві 9-12 листопада 2016. Один з девізів зустрічі — «Через духовну реформацію до відродження країни».

«Вірю, що українська євангельська церква піднімається на новий духовний рівень, який дозволить їй бути містом на високій горі, сіллю для своєї землі, світлом для світу», — сказав напередодні форуму директор СЄЛФ Ярослав Лукасик.

Реформація, яку почав Лютер, торкнулася не лише богослов'я, але й богослужіння. Один з неоцінених внесків Лютера в богослужбову практику церкви — гімни, які він писав для використання під час літургії. Музична складова буде займати важливе місце в багатьох заходах R500. Так, стартовою акцією Року Реформації стане святкування Різдва 25 грудня 2016 року. «Україна і Європа святкують Різдво разом!» — так буде називатися ця масштабна подія, в рамках якої 2017 хористів заспівають християнські гімни на Майдані Незалежності в Києві.

З 10 до 16 квітня 2017 року, напередодні святкування Пасхи, в усій Україні пройде акція «Чисте серце — чисте місто».

Час з 8 травня до 4 червня буде називатися Місяцем Реформації в області. За ці трохи більше 30 днів у кожній області України будуть проходити тижні служіння, тижні молоді, тижні творчості, тижні сім'ї і т.і.

Літні місяці — час вуличних акцій: цей час церкви і різні організації зможуть використовувати для різноманітних флешмобів, фестивалів, соціальних акцій і таборів. Крім того, пройдуть велопробіги і поїздки по місцях Реформації. З 24 серпня до 17 вересня відбудеться Всеукраїнський автопробіг.

Масштабна подія пройде в Києві 17 вересня — Всеукраїнське свято Реформації. В цей день делегації з усієї України та світу зберуться в столиці, де відбудеться фестиваль служінь, урочиста хода центром Києва і, звичайно ж, святковий концерт.

День подяки українці відзначать 24 вересня. Це свято буде транслюватися на місцевих телеканалах, а 31 жовтня в усіх областях України пройдуть святкування Дня 500-ліття Реформації в обласних і районних центрах країни.

На допомогу служителям та керівникам організацій і товариств R500 пропонує скористатися інформаційним сайтом ***www.r500.ua***, де можна знайти календарний план подій, інтерактивну карту з точками подій, анонси та новини, фільми і аналітику, а також всі необхідні ресурси і контакти.

Юлія Долматова

На своє 90-річчя церква в Острозі зробила подарунок місту, відкривши новий дитячий майданчик

16 жовтня 2016 року церква ХВЄ старовинного міста Острог, що на Рівненщині, святкувала свій ювілей — 90-річчя з часу заснування. Утім, приводів для урочистостей було ще, як мінімум, три.

Цієї осені виповнилося двадцять років з дня відкриття молитовного будинку. Обидва ювілеї вирішили відзначити на Свято жнив. Окрім того, братерство підготувало для місцевої громади подарунок (хоч тішилися ним не стільки віряни, скільки місцева малеча) — дитячий майданчик, церемонія відкриття якого стала чудовим продовженням свята.

«На служіння приїхало багато гостей, вихідців із Острога, які свого часу роз'їхалися по всіх усюдах. Церкву вітали з річницею старші служителі братерства — Михайло Паночко, Віктор Боришкевич, пастор із Хмельниччини Василь Собко, а також міський голова Олександр Шикер, депутати міської ради», — розповідає завідувач відділу освіти ЦХВЄУ Віктор Вознюк, який разом із дружиною Аллою був ведучим свята.

Зворушливою була історія про шлях, пройдений острозькими п'ятидесятниками, що почали збиратися на богослужіння в далекому 1926 році. Вони пережили немало випробувань, у той же час побачили немало Господніх чуд. Натхненний спів молодіжного хору доповнював особливу атмосферу.

Змістовними були привітання гостей, одним із яких був пастор острозької баптистської церкви (з нею в громади ХВЄ склалися гарні стосунки). Старший єпископ братства Михайло Паночко закликав віруючих не зупинятися. «Рухатися вперед, з проповіддю Євангелії — це призначення Церкви!» — зауважив він.

Після урочистого служіння та обіду о 15-й годині поряд із домом молитви відбулася церемонія відкриття нового дитячого майданчика. Незважаючи на прохолодну погоду, зібралося більше ніж півтори сотні дітлахів із батьками. Радості малюків не було меж.

«Бог нас благословив землею під цей майданчик ще в 2009 році, але у зв'язку з економічною ситуацією церква не мала можливості побудувати його власними силами, — продовжує розповідь Віктор Вознюк. — Нещодавно ж за сприяння Михайла Степановича за цю справу взявся наш брат-меценат Віктор Мялик, і в результаті до Свята жнив ми отримали чудовий майданчик. Це гарний подарунок острожанам та ще один інструмент для євангелізації».

День пролетів як мить, дуже насиченою, колоритною була програма. Братам дякували батьки дітлахів, так само й місцева влада. Ще досі надходять гарні відгуки острожан, які задоволені тим, що церква робить свій особливий внесок у життя міста.

6-9 жовтня 2016 року

ІІ Світовий конгрес ХВЄ: «П'ятидесятниця — відповідь на виклики сучасності»

Знаковою подією 2016 року для українських християн віри євангельської став ІІ Світовий конгрес, який зібрав майже дві тисячі віруючих. Заходи такого масштабу вимагають особливої підготовки. І львівська церква «Голгофа», на базі якої проходив конгрес, разом із оргкомітетом із успіхом упоралися з поставленим завданням. Чітка організація в поєднанні з атмосферою доброзичливості та духом братерства надовго запам'ятається учасникам цього форуму. Незважаючи на те, що захід зібрав служителів із різних регіонів та країн світу, церкви яких, зважаючи на історичні та географічні особливості, відрізняються одна від одної, на конгресі яскраво відчувався дух єдності та взаєморозуміння. І це, напевне, найбільш цінний складник цього багатотисячного зібрання. Засідання конгресу транслювалося в режимі онлайн через інтернет, їх відеозаписи можна отримати у відділі медіа служіння Церкви ХВЄ України. Ми ж пропонуємо увазі читачів коротку хронологію ІІ Світового конгресу ХВЄ.

День перший: «Дух Святий приходить туди, де є однодушність»

Паралельно з реєстрацією пройшло засідання комітету Міжнародної Асамблеї ХВЄ, на якому глави 17-ти п'ятидесятницьких союзів світу обрали нове керівництво. Зміна президента МАХВЄ відбувається кожні два роки, і новим головою став Віктор Павловський (Молдова), його заступником — Едуард Грабовенко (РФ).

Ведучим першого дня конгресу був заввідділом освіти ЦХВЄУ Віктор Вознюк. Першу молитву під час урочистого відкриття звершив екс-голова МАХВЄ Марек Камінський. Старший єпископ ЦХВЄ Михайло Паночко, закликаючи присутніх до молитви за Україну, сказав: «Ніщо не може змінити Його обітниць. Боже Слово перебуває повік! І саме любов до Бога, любов до братерства і любов до наших країн надихає нас збиратися й молитися!» — зауважив він. Заступник старшого єпископа ХВЄУ єпископ Микола Синюк мав слово проповіді. «П'ятидесятниця — це день, коли купка рибалок стала монолітом, який взяв на себе відповідальність за весь світ» — зауважив він. Форум відвідав і мер Львова Андрій Садовий. Звертаючись до делегатів, він зазначив: «Ми не обираємо країну, де народжуватися, ми обираємо тільки: бути людьми чи бути нелюдами. Дякую вам усім за те, що ви тут. Бажаю усім багато любові!»

Єпископ Слов'янського дистрикту церков Асамблей Божих США Віктор Прохор проповідував на тему: «Ресурси Святого Духа для Церкви». «П'ятидесятниця — це дар Божий! І його, згідно з 2Тим.1:6, потрібно розігрівати!» — закликав служитель.

День другий: «Хрещення Святим Духом — це нові двері, які відкриваються перед тобою»

Ведучим упродовж дня був адміністратор відділу освіти ЦХВЄУ Василь Попудник. Серцевиною ранкової сесії стали семінари голови П'ятидесятницької Церкви Польщі єпископа Марека Камінського та ректора Теологічного інституту ЦХВЄ Білорусі (Мінськ) Сергія Поднюка. У семінарі «Витоки П'ятидесятниці» Марек Камінський серед іншого окреслив основні віхи служіння Густава Шмідта.

«Для Господа найважливіше, щоб церква була сповнена Духом Святим. Але віруючі часто ставлять на головне місце інші речі. Так було в апостолів: їх тривожили перш за все богословські проблеми: «Чи не часу цього відбудуєш Ти, Господи, царство Ізраїлеві?». Потім вони, не дочекавшись, поки почне діяти Бог, вирішили провести вибори 12-го апостола», — зауважив служитель. «Хрещення Святим Духом — це не кінець, як думає багато людей. Це — скоріше початок, нові двері, які відкриваються перед тобою. Ти можеш, навіть отримавши духовне хрещення, жити собі своїм життям — без Божої сили й слави. Але кожен відповідальний за те, щоб розігрівати дар Божий у собі», — додав Марек Камінський. Він також поділився власними спостереженнями: у західних церквах хороше вчення, однак вони втратили переживання. «Я прагну, щоб це повернулося. Ми повинні проповідувати в наших церквах про хрещення Духом Святим. І не тільки проповідувати, а й молитися за людей, класти на них руки, і в першу чергу — за власних дітей. Давайте не будемо цим легковажити. Хай це джерело П'ятидесятниці завжди б'є в нашому житті!» — закликав він.

Дух Святий приходить туди, де є однодушність. Ми всі бажаємо, щоб Святий Дух зійшов на всю церкву, але також ми потребуємо, щоб Він зійшов на кожного. А для цього необхідно, щоб ми любили одне одного!

Марек Камінський

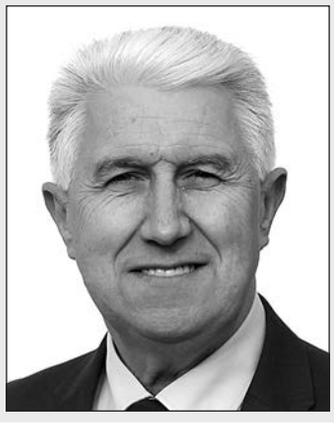

Дари мають ціль. Найважливіша — ціль. А дехто захоплюється інструментами, даними для досягнення цілі. Роль духовних дарів — преображати наш характер!

Михайло Паночко

Сергій Поднюк у семінарі «Богослов'я і практика хрещення Святим Духом» простежив Біблійну основу вчення про хрещення Святим Духом, у тому числі дискусійні деталі цього акту. «Саме після хрещення Святим Духом у житті Божих людей починають особливо потужно проявлятися чудеса й знамена, духовні дари й прояви! — зазначив він. — Тому ми повинні ревнувати про хрещення Святим Духом і постійне перебування в Ньому!»

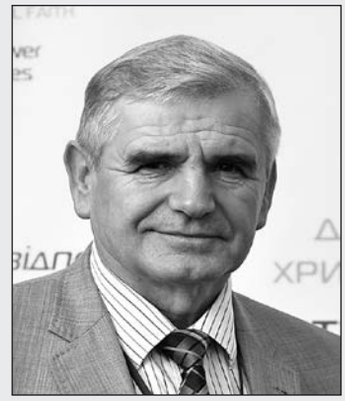

Церква народилася в день П'ятидесятниці. Тому тільки в контексті Церкви можна говорити про П'ятидесятницю. І тільки коли церква відповість на виклики П'ятидесятниці — вона зможе відповісти на виклики сучасності!

Микола Синюк

Секретар МАХВЄ, єпископ Іванас Шкуліс (Литва) був основним спікером обідньої сесії. Він провів семінар «П'ятидесятниця і п'ятидесятництво напередодні другого пришестя Христа». Його виклад включав динаміку росту п'ятидесятницьких церков у світі, зокрема — у відсотках від чисельності усіх християн. За його словами — це найшвидше зростаюча у всьому світі деномінація. «Ранні п'ятидесятники боялися робити будь-що без вказівки й відкриття Святого Духа! Як же ми — сучасні п'ятидесятники? Нам потрібно приводити людей до реальних живих стосунків із Богом, щоб кожен особисто спілкувався з Ним і переживав Його присутність!» — підкреслив Іванас Шкуліс. «Між ранніми п'ятидесятниками було таке привітання, яке стало їхнім кредо. Коли запитували: «Як живеш, брате?», відповідь була: «Я — спасенний, омитий кров'ю Христа і сповнений Духом Святим!» Ранні п'ятидесятники для своїх проповідей багато черпали з Книги пророка Йоіля. Тому одна з улюблених їхніх тем була: «Час початися суду з дому Божого!» Реакція на такі проповіді була одна — плач і покаяння. Люди співали пісні про повну посвяту Богу. Але і життя їхнє повністю відповідало текстам цих пісень. Ще одна характерна риса перших п'ятидесятників — невідступна молитва. Вони не переставали молитися, поки п'яниця

П'ятидесятниця — це дух здорового глузду, дух самоконтролю. Це розумне служіння Господу! Дух Божий «ставить мізки на місце»!

Віктор Прохор

не отримував звільнення, поки хворий не отримував зцілення!» — розповів єпископ. Він побажав, щоб для сучасних п'ятидесятників есхатологія стала не предметом цікавості, а поштовхом до особистого богопізнання й посвяченого служіння.

Заключним елементом денної сесії став круглий стіл на тему «Роль П'ятидесятниці в місії церкви», участь у якому взяли місіонери з різних країн світу. Модератором обговорення виступив кандидат історичних наук Михайло Мокієнко (молодший). Основне питання відштовхувалося від тези Вільяма Сеймура: «Кількість людей, хрещених Святим Духом, і кількість місіонерів має бути рівною». Отже, питання: «Чому сьогодні кількість людей, хрещених Святим Духом, не відповідає кількості місіонерів?» Запрошені місіонери поділилися своїм досвідом та ідеями щодо цієї та інших порушених тем.

П'ятидесятниця — якоюсь мірою є святом урожаю. Сходження Святого Духа саме в цей день символізує духовні жнива, які Господь здійснюватиме саме через хрещених Святим Духом людей.

Сергій Поднюк

Під час вечірньої сесії присутнім продемонстрували фільм про братерство ЦХВЄУ авторства місії «Добрий самарянин».

Старший єпископ ЦХВЄУ Михайло Паночко провів семінар: «Практика духовних дарів: проблеми та їх вирішення». Під час семінару єпископ відзначив, що істинне пробудження нерідко може супроводжуватися заблудженнями, тому для духовного здоров'я потрібні духовні ліки. За словами Михайла Степановича, цю функцію виконують і духовні дари. А ціль духовних дарів — не принизити людину, а підняти, спасти її.

«Усі ми знаємо про дев'ять духовних дарів, описаних у Біблії. І всі вони важливі. Неправильно казати, що одні є більш, а інші — менш важливі. Коли дари не діють, церква потроху холоне, — сказав служитель. — Є влада, а є дар. Але влада — вища за дар. І дар має підкоритися владі. У Мойсея була влада, а у Маріам був дар. Та вона не хотіла покоритися».

День третій: «Минуле — пам'ятай, «сьогодні» — використовуй для праці, до «завтра» — готуйся!»

Голова незалежних церков Німеччини Йоганн Прайсель уранці третього дня конгресу говорив на тему «Батьківство й синівство». В основу семінару єпископ поклав вірш із 1Тим.3:15: «…щоб знав ти, як треба поводитися в Божому домі, що ним є Церква Бога Живого, стовп і підвалина правди», та Малахії 4:6: «І привер-

Господь зливає Святий Дух із двох причин: щоб оживити сплячу церкву і щоб дати знак світу, що скоро — друге пришестя Ісуса Христа.

Іванас Шкуліс

не він серце батьків до синів, і серце синівське до їхніх батьків, щоб Я не прийшов, і не вразив цей Край прокляттям!» «Батьки — це дуже високий рівень відповідальності, — зауважив служитель. — Носити ім'я простіше, ніж йому відповідати. Поставмо собі запитання: «Чи є я справжнім батьком? Ми повинні бути не лише у званні батьківства, а й у стані батьківства. Що ж до си-

Резолюція
учасників ІІ Світового конгресу
християн віри євангельської
(6-9 жовтня 2016 р., м. Львів, Україна)

Ми, служителі п'ятидесятницьких церков, учасники міжнародного конгресу, звертаємося до всіх п'ятидесятників світу з такою заявою.

Усвідомлюючи цінність П'ятидесятниці в сучасну епоху, ми переконані:

1. П'ятидесятниця має біблійну основу в служінні Господа Ісуса Христа та Першоапостольської Церкви.

2. П'ятидесятниця, як Дія Святого Духа, не обмежилася Першоапостольською добою, але, як духовний процес, вона триває дотепер та має потенціал відповісти на виклики кожної епохи та всіх поколінь.

3. Успіх християнської місії в сучасному світі залежить від глибини п'ятидесятницького досвіду та усвідомлення віруючими зв'язку між сповненням Святим Духом та Великим Дорученням.

4. Практичне переживання «особистої» П'ятидесятниці, тобто сповнення Духом Святим доступне кожному християнину.

5. Відродження п'ятидесятницького руху на початку ХХ століття та його динамічне зростання не лише суттєво змінили глобальний релігійний атлас, а й продемонстрували цінність досвіду П'ятидесятниці для інших традицій віри.

6. Переживання П'ятидесятниці сприяє зростаючій подібності до Христа, що проявляється в любові до Бога, любові до інших людей і постійному принесенні плодів Духа Святого.

7. П'ятидесятниця відіграватиме важливу роль в апокаліптичних подіях, оскільки дія Духа Святого супроводжуватиме Церкву до останніх днів.

Враховуючи історичний контекст та сучасність, ми висловлюємо занепокоєння щодо таких тенденцій сьогодення:

1. Згасання надприродної дії Святого Духа в загальних зібраннях віруючих та в їхньому особистому житті.

2. Зменшення кількості молитов за хрещення Духом Святим в місцевих церквах.

3. Зменшення кількості проповідей та вчення про важливість П'ятидесятниці в житті християнина та церкви.

4. Нечасте застосування християнами говоріння іншими мовами в особистому житті та на церковних богослужіннях у церквах.

5. Заміна надприродної дії Духа Святого через духовні дари особистими здібностями та професійними навичками людини.

6. Формалізація служіння євангельських церков за відсутності проявів дії Святого Духа.

7. Заміна справжньої дії Святого Духа різноманітними душевними переживаннями та небіблійними проявами.

Для вирішення вказаних проблем та відповідаючи на сучасні виклики, пропонуємо:

1. Планувати в церквах окремі богослужіння, на яких віруючі практикували б загальне та індивідуальне застосування надприродних дарів Духа Святого.

2. Проводити в місцевих церквах систематичні молитви за хрещення Духом Святим з ознакою інших мов.

3. Планувати проведення систематичного вчення в помісних общинах про важливість П'ятидесятниці в житті церкви.

4. Служителям — вести працю з людьми, які володіють надприродними дарами, щоб поширити духовні прояви та зберегти церкви від лжедуховності.

нівства, то благословенними є ті сини, які приймають і зберігають передане їм від батьків. У цьому — Божі обітниці й Божа нагорода».

Історик Сергій Санніков представив нововиданий «Слов'янський біблійний коментар», над створенням якого працювало 94 автори. Серед головних цілей проекту було не лише написання коментарів для допомоги служителям місцевих церков Східної Європи, а й створення герменевтичної спільноти, члени якої вміли б колективно осмислювати Писання, прислухатися один до одного і з повагою ставитися до різнодумства.

У своєму семінарі «П'ятидесятницька церква і сучасні світоглядні виклики» євангеліст та співак Джордж Давидюк звернув увагу на важливість розуміння часу: «А з Іссахарових синів, що мали розуміння часу, щоб знати, що буде робити Ізраїль…» (1Хр.12:32) Спікер роздумував над трьома запитаннями: «Як було колись?», «Що маємо сьогодні?» і «Що буде завтра?». Його висновок: «Минуле — пам'ятай, «сьогодні» — використовуй для праці, до «завтра» — готуйся!»

Під час денної сесії голова Союзу церков ХВЄ Молдови Віктор Павловський виклав семінар на тему:

Місія — не активність окремих людей, а спосіб присутності церкви у світі.
Михайло Мокієнко (молодший)

«П'ятидесятництво між кризою і можливістю».

Під час вечірньої сесії присутні переглянули фільм про Реформацію, створений силами оргкомітету R500. Заступник старшого єпископа ЦХВЄУ Микола Синюк прочитав текст звернення Конгресу до представників влади із закликом посприяти звільненню вченого-релігієзнавця Ігоря Козловського з полону ДНР. Делегати підтримали це звернення одноголосно. Звернення надіслане міжнародним правозахисним організаціям,

урядам, президентам країн, звідки прибули делегації, та до відповідних органів ЄС.

«Тільки проходячи те, що нам зараз доводиться проходити в Росії, я по-особливому став розуміти, що П'ятидесятниця життєво необхідна — для того, щоб вистояти!», — сказав у своїй промові єпископ Едуард Грабовенко. Третій день конгресу завершився ревною молитвою за народи та країни.

Делегати озвучили резолюцію конгресу, адресовану всім п'ятидесятникам світу, у якій зазначені основні виклики сучасності та шляхи їх подолання.

У заключній проповіді на закритті конгресу єпископ Михайло Паночко наголосив: «Сьогодні Бог настільки відкрив двері для проповіді Євангелія, що християни іноді розгублені. Ми повинні бути готові до цього виклику та завжди зодягнені «в повну Божу зброю!

Нам випало жити в часи великих змін — у техніці, економіці, політиці, у час, про який наші попередники могли тільки молитися й мріяти: великі та гарні будинки молитви, можливість проповіді Євангелії та найголовніше — тисячі спасенних людей. Це — час можливостей!

Віктор Павловський

Підготував
Дмитро ДОВБУШ

Фото Віктора МОКІЙЧУКА

За остаточними підрахунками конгрес відвідали близько 2000 делегатів із 20 країн. Пряму трансляцію пленарних засідань дивилися в 46 країнах.

м. Львів, 6-9 жовтня 2016 року

ІІ Світовий конгрес християн віри євангельської, м. Львів